

BERÄTTELSE

om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit;

given Stockholms slott å rikssalen den 12 januari 1925.

Justitiedepartementet.

På därom gjord framställning har Kungl. Maj:t genom beslut den 1 februari 1924 förordnat, att Inlands domsaga skall från och med dag, som Kungl. Maj:t framdeles bestämmer, vara indelad i två tingslag sålunda, att Inlands Nordre och Inlands Fräkne härader bilda ett tingslag under benämning Inlands Västra tingslag med tingsställe i eller invid Stenungsund samt Inlands Södre och Inlands Torpe härader bilda ett tingslag, benämnt Inlands Östra tingslag, med tingsställe i eller invid Kungälv.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 25 oktober 1918 förordnat, att Medelpads östra domsaga skulle från och med dag, Kungl. Maj:t ville framdeles bestämma, vara indelad i två tingslag sålunda, att Indals tingslag fortfarande skulle utgöra ett tingslag samt Njurunda, Sköns och Ljustorps tingslag skulle bilda ett tingslag, benämnt Njurunda, Sköns och Ljustorps tingslag med tingsställe i eller invid Sundsvall, har Kungl. Maj:t genom beslut den 2 maj 1924 bestämt, att ifrågavarande tingslagsreglering skall träda i tillämpning den 1 januari 1925.

I enlighet med vederbörandes förslag har Kungl. Maj:t fastställt dels nya arbetsordningar för rådhusrätterna i Östersund och Arboga, dels ock vissa ändringar i stadgan för Stockholms magistrat och rådhusrätt.

På därom av fångvårdsstyrelsen gjord framställning har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 december 1924 förordnat, att kolonien för straffångar å Singeshult, som nu i administrativt och ekonomiskt avseende lyder under centralfängelset å Härlanda, skall från och med den 1 juli 1925 i nu nämnt avseende förläggas såsom filial under centralfängelset i Mariestad.

Utrikesdepartementet.

Kungl. Maj:t har den 15 mars 1924 erkänt de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union.

Nationernas förbunds råd har under år 1924 haft fem möten, nämligen i Genève den 10—15 mars, den 11—17 juni och den 29 augusti—3 oktober, i Bryssel den 27—31 oktober samt i Rom den 8—13 december. Sverige har vid de fyra förstnämnda rådsmötena varit representerat av nuvarande statsministern

Nationernas
förbund.

K. Hj. Branting samt vid det sistnämnda mötet av ministern för utrikes ärendena B. Ö. Undén.

Bland av rådet behandlade viktigare politiska frågor märkas särskilt den av ambassadörkonferensen till rådet hänskjutna tvisten mellan de allierade makterna och Lithauen rörande Memel-frågan samt den i kraft av artikel 3 i Lausanne-traktaten rådet underställde frågan rörande gränsen mellan Irak och Turkiet. Bland övriga ärenden, som rådet ägnat särskild uppmärksamhet, må nämnas spörsmålet om förvaltningen av Saar-området. Därjämte har rådet till behandling förehaft vissa tvister mellan den fria staden Danzig och Polen samt frågan om skydd för tyska minoriteter i Polen. Rådet har även låtit utarbета en plan för Ungerns finansiella rekonstruktion, vilken plan satts i verket under medverkan från rådets sida. Slutligen har rådet fastställt en plan för utövande av den undersökningsrätt, som enligt vissa artiklar i fredstraktaterna tillkommer rådet i avseende på Tysklands, Österrikes, Ungerns och Bulgariens militära rustningar.

Nationernas förbunds ständiga, rådgivande militärkommission, i vilken Sverige såsom medlem av rådet är representerat, har under år 1924 haft fyra sammanträden: i Genève den 6—8 februari, i Paris den 12—20 maj samt i Genève den 28 augusti—27 september och den 12—14 november, varvid behandlats olika till kommissionen av rådet hänskjutna frågor, såsom rörande kontrollen över handeln med vapen, ammunition och krigsmateriel och utövandet av rådets undersökningsrätt i de besegrade länderna. Denna kommissions sjömilitära underutskott, förstärkt med representanter för vissa länder, som icke äga säte i rådet, sammanträdde i Rom den 14—24 februari för att ur teknisk synpunkt överarbeta konventionsförslag rörande sjöstridskrafternas begränsning i enlighet med Washington-traktatens principer.

Kungl. Maj:t har den 21 augusti 1924 utsett ombud för Sverige vid Nationernas förbunds femte delegeradeförsamling i Genève och samma dag utfärdat instruktion för ombuden. Församlingens möte den 1 september—2 oktober 1924 ägnades huvudsakligen åt utarbetandet av ett protokoll rörande avgörande på fredlig väg av internationella tvister, vilket protokoll av samtliga vid församlingen företrädde stater anbefalldes till de skilda regeringarnas prövning. Dessutom behandlades ett flertal frågor av såväl allmän politisk art som rörande förbundets konstitution. Flera av dessa frågor föranledde rekommendationer och beslut från församlingens sida.

Såsom ny medlem i förbundet upptogs efter ansökan den dominikanska republiken.

Sverige omvaldes såsom icke ständig medlem av rådet för år 1925.

Konventioner. Den 10 januari 1924 har i Hälsingfors undertecknats en deklaration med Finland rörande ömsesidigt erkännande av fartygs mätbrev.

Kungl. Maj:t har den 19 januari 1924 ratificerat den i Helsingfors den 29 november 1923 mellan Sverige och Finland avslutade konventionen om ömsesidigt utlämnande av förbrytare.

Genom ministeriella noter växlade med Finland den 9 januari och 9 februari 1924 har överenskommelse träffats mellan Sverige och nämnda land

om urkraftträdande av deklarationen den 26 oktober 1901 mellan Sverige och Ryssland angående skydd för varumärken.

Genom ministeriella noter växlade med Lithauen den 17 februari 1924 har provisorisk överenskommelse träffats mellan Sverige och nämnda land angående handelsförbindelserna.

Kungl. Maj:t har den 22 februari 1924 ratificerat fyra av åtskilliga stater den 28 november 1923 i Haag undertecknade protokoll rörande rätt för de stater, som icke varit representerade å tredje och fjärde internationella privaträttsliga konferenserna i Haag, att biträda de internationella konventionerna i Haag den 12 juni 1902 angående lösande av konflikter mellan lagar rörande äktenskap, angående lösande av konflikter mellan lagar och jurisdiktioner i fråga om äktenskapsskillnad och skillnad till säng och säte samt angående förmynderskap för minderåriga ävensom den internationella konventionen i Haag den 17 juli 1905 angående äktenskapsrättsverkningar.

Den 5 mars 1924 har i Stockholm undertecknats en tilläggsdeklaration till den provisoriska överenskommelsen mellan Sverige och Storbritannien av den 16 februari 1921 angående luftfart.

Den 15 mars 1924 har med de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union utväxlats en deklaration angående ömsesidiga rättsanspråk ävensom från Unionens ombuds sida deklarationer avgivits dels angående återställande av svenska legationsbyggnaden i Petrograd (Leningrad) jämte inventarier och andra föremål, dels angående förbehåll rörande äganderätten till s. k. nationaliserade ryska fartyg.

Den 22 mars 1924 undertecknades i Kristiania mellan Sverige, Danmark och Norge en tilläggsartikel till myntkonventionen mellan Sverige och Danmark den 27 maj 1873 och tilläggskonventionen till densamma för Norge den 16 oktober 1875. Tilläggsartikeln ratificerades för Sveriges del den 28 mars 1924.

Genom ministeriella noter växlade med Estland den 25 och 27 mars 1924 har överenskommelse träffats mellan Sverige och nämnda land angående tolkning av handelsöverenskommelsen den 7 juli 1923.

Genom ministeriella noter växlade med Lithauen den 25 och 29 mars 1924 har överenskommelse träffats mellan Sverige och nämnda land angående tolkning av handelsöverenskommelsen den 17 februari 1924.

Kungl. Maj:t har den 25 april 1924 ratificerat en av den internationella arbetskonferensen vid sammanträde den 18 oktober till 3 november 1922 antagen ändring av artikel 393 i Versaillestraktaten den 28 juni 1919 och motsvarande artiklar i övriga fredstraktater [rörande sammansättningen av den internationella arbetsbyråns styrelse].

Genom ministeriella noter växlade med Schweiz den 20 mars samt den 25 och 26 april 1924 har överenskommelse träffats mellan Sverige och nämnda land angående provisoriskt ordnande av handelsförhållandena.

Genom ministeriella noter växlade med Storbritannien den 25 och 29 april 1924 har överenskommelse träffats angående utsträckt tillämpning av

överenskommelsen den 10 och 31 juli 1923 om upphävande av passviseringstväng mellan Sverige och Storbritannien.

Genom noter växlade med Nationernas förbunds generalsekretariat den 17 och 25 april 1924 har Sverige tillkännagivit sin anslutning till den internationella överenskommelsen i Genève den 5 juli 1922 angående identitetscertifikat åt ryska flyktingar.

Den 9 maj 1924 har ratificerats det nedan under handelsdepartementet omfördä handelsavtalet mellan Sverige och de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union.

Den 22 maj 1924 har i Washington mellan Sverige och Amerikas förenta stater undertecknats en överenskommelse angående tillämpning i vissa fall ombord å svenska fartyg av den amerikanska lagstiftningen rörande alkoholhaltiga drycker. Överenskommelsen ratificerades för Sveriges del den 13 juni 1924.

Den 31 maj 1924 har i Angora undertecknats en vänskapstraktat mellan Sverige och Turkiet. Traktaten ratificerades för Sveriges del den 21 november 1924.

Den 2 juni 1924 har i Stockholm undertecknats en konvention mellan Sverige och Schweiz angående inrättandet av en fast undersöknings- och förlikningsnämnd. Konventionen har den 11 juli 1924 av Kungl. Maj:t ratificerats.

Kungl. Maj:t har den 6 juni 1924 ratificerat deklarationen mellan Sverige och Estland den 27 november 1923 angående ömsesidig tillämpning av den i Haag den 17 juli 1905 avslutade konventionen rörande vissa till civilprocessen hörande ämnen av internationell natur.

Den 24 juni 1924 har i Washington undertecknats ett skiljedomsavtal mellan Sverige och Amerikas förenta stater.

Genom ministeriella noter växlade med Schweiz den 26 april och 25 juni 1924 har överenskommelse träffats angående tillämpligheten å furstendömet Lichtenstein av de bestämmelser, som reglera handelsförbindelserna mellan Sverige och Schweiz.

Kungl. Maj:t har den 27 juni 1924 ratificerat den i Paris den 9 februari 1920 undertecknade internationella traktaten angående Spetsbergen.

Den 27 juni 1924 undertecknades i Stockholm mellan Sverige och Finland en konvention angående upprättandet av en fast undersöknings- och förlikningsnämnd. Kungl. Maj:t har den 4 juli 1924 ratificerat denna konvention.

Den 27 juni 1924 undertecknades i Stockholm mellan Sverige och Norge en konvention angående upprättandet av en fast undersöknings- och förlikningsnämnd. Kungl. Maj:t har den 25 juli 1924 ratificerat denna konvention.

Den 27 juni 1924 har i Stockholm mellan Sverige och Danmark undertecknats en konvention angående upprättandet av en fast undersöknings- och förlikningsnämnd.

Den 28 juni 1924 undertecknades i Stockholm en konvention mellan Sverige

och Finland rörande skötseln och underhållet av den medelst bro över Torne älv anordnade förbindelsen mellan de svenska och finska järnvägsnäten. Konventionen har ratificerats för Sveriges del den 4 juli 1924.

Kungl. Maj:t har den 9 augusti 1924 ratificerat ett av åtskilliga stater den 4 juli 1924 i Haag undertecknat protokoll rörande rätt för de stater, som icke varit representerade å fjärde internationella privaträttsliga konferensen i Haag, att biträda den i Haag den 17 juli 1905 avslutade internationella konventionen angående vissa till civilprocessen hörande ämnen av internationell natur.

Den 29 augusti 1924 har i Berlin mellan Sverige och Tyska Riket undertecknats en skiljedoms- och förlikningskonvention.

Genom ministeriella noter växlade i Haag den 23 februari och 5 september 1924 har överenskommelse träffats mellan Sverige och Spanien angående tillämpning i spanska zonen i Marocko av konventionen i Haag den 17 juli 1905 rörande vissa till civilprocessen hörande ämnen av internationell natur.

Genom ministeriella noter växlade med Italien den 10 april 1922 och den 9 september 1924 har överenskommelse träffats mellan Sverige och nämnda land angående rätt att ingiva vissa patenthandlingar i fransk översättning.

Den 20 september 1924 undertecknades i Genève av Sverige den internationella konventionen den 3 november 1923 angående förenkling av tullformaliteterna jämte därtill hörande protokoll.

Kungl. Maj:t har den 10 oktober 1924 ratificerat den i Haag den 17 juli 1905 undertecknade internationella konventionen angående omyndighetsförklaring och liknande åtgärder.

Genom ministeriella noter växlade med Storbritannien, Frankrike och Spanien den 2 juni och 19 september 1924 har överenskommelse träffats angående Sveriges anslutning till den i Paris den 18 december 1923 mellan nämnda makter avslutade konventionen om organiserandet av förvaltningen i Tangerområdet.

Den 23 oktober 1924 undertecknades i Bern av Sverige en internationell konvention angående godsbefordran å järnväg samt en internationell konvention angående befordring å järnväg av resande och resgods.

Den 28 oktober 1924 undertecknades i Genève av Sverige de vid den andra allmänna samfärdsel- och transiteringskonferensen i Genève den 9 december 1923 antagna konventioner och stadgar angående vissa internationella förhållanden rörande järnvägstrafik samt angående vissa internationella förhållanden rörande havshamnar jämte därtill hörande protokoll.

Kungl. Maj:t har den 31 oktober 1924 ratificerat den internationella konventionen i Barcelona den 20 april 1921 jämte stadga rörande transiteringsfrihet, ävensom deklarationen av samma dag angående erkännande av rätten till flagga för stater, som ej äga havskust.

Genom ministeriella noter växlade med Österrike den 10 november 1924 har provisorisk överenskommelse träffats angående handelsförbindelserna mellan Sverige och Österrike.

Den 15 november 1924 har i Riga undertecknats en deklaration med Lettland angående ömsesidig tillämpning av den i Haag den 17 juli 1905 avslutade konventionen rörande vissa till civilprocessen hörande ämnen av internationell natur.

Den 28 november 1924 har i Köpenhamn överenskommelse träffats med Danmark om tillägg till överenskommelsen den 14 november 1913 rörande utmärkande av sjunket fartygs läge m. m.

Den 2 december 1924 har i Warschau undertecknats ett handels- och sjöfartsavtal mellan Sverige och Polen.

Genom ministeriell notväxling den 9 december 1924 har handels- och sjöfartstraktaten mellan Sverige och Grekland förlängts på kortare tid.

Den 19 december 1924 har i London undertecknats en överenskommelse med Storbritannien angående ömsesidigt fritagande från inkomstskatt i vissa fall av inkomster härrörande från rederirörelse.

Den 22 december 1924 har i Stockholm provisorisk handelsöverenskommelse undertecknats mellan Sverige och Lettland.

Den 22 december 1924 har i Stockholm undertecknats en deklaration med Norge rörande ömsesidigt erkännande av fartygs mätbrev.

I anledning av den under tiden 4 juli—28 augusti 1924 i Stockholm hållna åttonde världspostkongressen hava undertecknats följande konventioner och avtal: en världspostkonvention; ett avtal angående utväxling av brev och askar med angivet värde; en konvention angående utväxling av postpaket; ett avtal angående postanvisningsrörelsen; ett avtal angående inkasseringsrörelsen; ett avtal angående abonnemang å tidningar och andra periodiska skrifter samt ett avtal angående postgirorörelsen.

Internationella kongresser och konferenser.

Kungl. Maj:t har den 7 februari 1924 beslutat utfärda inbjudning till en nordisk konferens angående avslutande av traktater rörande inrättande av undersöknings- och förlikningsnämnder. Konferensen, bestående av representanter för Sverige, Danmark, Finland och Norge, som sammanträdde i Stockholm den 28 februari till 4 mars, har enat sig om ett gemensamt förslag till konventions-text, som underställts respektive länders regeringar.

Dessutom har Sverige år 1924 genom ombud deltagit i följande internationella kongresser och konferenser:

Konferensen i London för bildande av en internationell kommitté med uppgift att handlägga ännu svävande frågor angående till regeringarna i vissa av Central- och Osteuropas stater lämnade hjälpkrediter.

Konferens i Genève för granskning av förslag till införande i konventionen angående industriell äganderätt av vissa tilläggsbestämmelser avseende skydd mot illojal konkurrens.

Andra internationella konferensen i Genève för behandling av frågor rörande opium och andra farliga droger.

Konferens i Helsingfors för överläggningar rörande en gemensam överenskommelse i syfte att hindra smuggeltrafiken mellan de vid Östersjön belägna staterna ävensom Norge.

Konferens i Haag för behandling av vissa luftfartsfrågor.

Teknisk luftfartskonferens i Haag.

Sjätte luftfartslagstiftningskongressen i Rom.

Permanent internationella kommissionens i Bryssel för sjöfartskongresser sammanträde i Antwerpen.

Internationell bostadskonferens i Amsterdam.

Internationell emigrations- och immigrationskonferens i Rom.

Internationell kooperativ kongress i Gent.

Internationella frökontrollkongressen i London och Cambridge.

Världskraftkonferens i London.

Internationell sparbankskongress i Milano.

Fjärde internationella fryskongressen i London.

Internationella föreningens för barnskydd verkställande kommittés sammanträde i Paris.

Konferens i Neapel för uppgörande av tidtabell och fastställande av linjer för direkta vagnar för åren 1925—1926.

Internationella arbetsorganisationens sjätte generalkonferens i Genève.

Internationella lantbruksinstitutets i Rom generalförsamling.

Diplomatisk konferens i Bern för undertecknande av internationella konventioner angående befordring å järnväg av resande och resgods.

Tredje internationella sociologiska kongressen i Rom.

Fjärde internationella agrogeologiska konferensen i Rom.

Internationell matematikerkongress i Toronto.

Internationella Unionens för geodesi och geofysik andra kongress i Madrid.

Tjugoförsta internationella amerikanistkongressen i Göteborg.

Konferens i Helsingfors för överläggningar om astronomisk-geodetiska mätningar.

Varumässa i Dunkerque.

Internationell konferens i Genève angående skydd mot illojal konkurrens.

Europeisk konferens i Paris för internationella telefonförbindelser.

Internationella föreningens i Bryssel för spårvägar m. m. nittonde kongress i Paris.

Internationella föreningens i Wien för spårvägar m. m. kongress i Homburg vor der Höhe.

Försvarsdepartementet.

Följande byggnadsarbeten vid armén hava under år 1924 fullbordats:
poliklinik-, epidemi- och ekonomibyggnader vid garnisonssjukhuset i Boden;
sjukhus för Upplands artilleriregemente i Uppsala.

Socialdepartementet.

Kungl. Maj:t har förordnat:

att 1 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad ävensom

ordningsstadgan och byggnadsstadgan för rikets städer samt brandstadgans och hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad skola gälla inom vissa områden vid Sävsjö municipalsamhälle och vid Vindelns järnvägsstation, inom visst område av Tegs och Öns skifteslag i Umeå socken samt inom vissa områden vid Kinna och vid Östertälje järnvägsstationer;

att 1 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad ävensom ordningsstadgan och byggnadsstadgan för rikets städer samt brandstadgans föreskrifter rörande stad skola gälla inom visst område av Vingåkers municipalsamhälle;

att 1 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad ävensom byggnadsstadgan för rikets städer samt brandstadgans föreskrifter rörande stad skola gälla inom Rättviks municipalsamhälle jämte vissa angränsande områden;

att 1 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad ävensom byggnadsstadgan för rikets städer och hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad skola gälla å Lycksele kyrkoplats;

att 1 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad ävensom byggnadsstadgan för rikets städer skola gälla inom Arjängs samhälle samt inom Charlottenbergs och Slättens municipalsamhällen;

att ordningsstadgan för rikets städer skall gälla inom Hönö-Klova municipalsamhälle;

att 13 § i ordningsstadgan för rikets städer skall i vissa delar gälla inom visst område av Särna socken samt inom Vintrosa, Vaddö och Björkö-Arholma socknar; samt

angående utvidgning av Klippans municipalsamhälle.

Under år 1924 intill utgången av november månad hava vid samtliga offentliga arbetsförmedlingsanstalter i riket gjorts 422,850 ansökningar om arbete, anmälts tillhopa 252,224 lediga platser samt förmedlats 202,985 arbetsanställningar.

Arbetsmarknaden har under år 1924 i det närmaste återtagit sin normala prägel. Jordbrukets behov av arbetskraft har kunnat väl fyllas; fortfarande råder dock någon knapphet beträffande ladugårdspersonal. De svårigheter att inom landet uppbringa lämpliga tillfällighetsarbetare för skötseln av sockerbetsfälten, som förelågo vid sommarskötseln början, hava bland annat genom arbetsförmedlingsanstalternas medverkan övervunnits, och för upptagningsarbetets bedrivande har tillgången på arbetskraft varit mer än tillräcklig. Byggnadsverksamheten har varit synnerligen livlig över hela landet och föranlett stark efterfrågan på arbetskraft särskilt i de större städerna. Vid gruvor och järnbruk i mellersta Sverige rådde under 1924 depression med betydande arbetslöshet, men det industriella näringslivet i övrigt har efter hand utökat sin arbetarstam till normal storlek. Mot årets slut har dock en viss återhållsamhet inträtt till följd av ovisshet rörande arbetsvillkoren för innevarande år. Handeln och samfärdseln ha återtagit vanlig omfattning men ej kunnat taga i anspråk hela det tidigare uppkomna överskottet av arbetskraft.

Till följd av arbetsmarknadens allmänna återhämtning har den statliga arbetslöshetshjälpen under 1924 kunnat inskränkas till ett minimum; sedan svå-

righeter mot slutet av året uppstått på en del orter att med enbart kommunala medel avhjälpa verkningarna av en då åter framträdande lokal arbetslöshet, har den statliga hjälpverksamheten undergått en av förhållandena betingad utvidgning.

Under år 1924 hava 8 sjukkassor låtit registrera sig. Av samtliga 1,388 sjukkassor, som under tiden 1911—1924 blivit registrerade, hava 94 upphört med sin verksamhet, därav 17 under år 1924, antingen genom anslutning till andra registrerade sjukkassor eller på grund av likvidation. Hela antalet vid 1924 års slut registrerade kassor uppgick alltså till 1,294, därav 33 fortsättningskassor. Sammanlagda antalet medlemmar inom dessa kassor torde kunna uppskattas till omkring 825,000, varav omkring 85,000 kommo på fortsättningskassorna.

Av de föreningar, å vilka lagen om understödsföreningar den 29 juni 1912 äger tillämpning, hava under år 1924 36 vunnit registrering enligt nämnda lag.

Hela antalet vid 1924 års slut registrerade understödsföreningar utgjorde 276 med omkring 235,000 medlemmar, därav 119 pensionskassor, med omkring 47,000 medlemmar. Av dessa föreningar voro 30 registrerade med s. k. godkända stadgar.

Följande nya provinsialläkardistrikt hava genom särskilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut inrättats, nämligen: Ludgo distrikt i Södermanlands län, Svärdsjö och Särna distrikt i Kopparbergs län, Skara distrikt i Skaraborgs län, Vaggeryds distrikt i Jönköpings län, Ryds distrikt i Kronobergs län och Laholms distrikt i Hallands län. Vidare har medgivits inrättandet av ett nytt extra provinsialläkardistrikt, nämligen Vännäs distrikt i Västerbottens län samt beviljats fortsatt tjänstårsberäkning och statsbidrag för Lövsta och Dannemora extra provinsialläkardistrikt.

Statsbidrag till anordnande av läkarbostad för provinsialläkare å landsbygden har under år 1924 beviljats åt fyra provinsialläkardistrikt.

Två nya paviljonger för oroliga sinnessjuka vid vartdera av Sätters och Västerviks hospital hava under 1924 fullbordats och tagits i bruk.

Under år 1924 hava följande sjukvårdsanstalter blivit färdiga att tagas i bruk: de s. k. bygdesanatorierna (sjukstugor för vård av tuberkulos-sjuka) i Hede och i Strömsund av Jämtlands län samt i Övertorneå av Norrbottens län, vidare sjukstugorna i Malåträsk av Västerbottens län, Arvidsjaur och Arjeplog av Norrbottens län — vilka samtliga sex sjukvårdsanstalter uppförts med bidrag av statsmedel (de tre sistnämnda från anslaget till sjukvård i s. k. ödemarksdistrikt) — samt slutligen lasaretten i Mölndal av Göteborgs och Bohus län, i Sveg av Jämtlands län och i Årjäng av Värmlands län.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 31 december 1923 hava under år 1924 28 apoteksinnehavare mot pension avstått sina privilegier. Av tidigare beslutade nyanläggningar av apoteksinrättningar hava apoteket i Stocksund och medikamentsförrådet i Stensele öppnats för allmänheten. Medikamentsförråden i Sunnansjö och Svärdsjö hava förändrats till apotek.

Kommunikationsdepartementet.

Postverket.

Sedan svenska regeringen inbjudits att deltaga i en konferens i Kristiania under februari månad 1924 för framläggande av plan i såväl luftfarts- som posttekniskt hänseende till en luftfartsförbindelse mellan London, Kristiania och Stockholm, uppdrog Kungl. Maj:t åt generaldirektören J. Juhlin att såsom ombud för Sverige deltaga i konferensen, dock utan rätt för honom att biträda något för Sverige bindande beslut.

Genom beslut den 11 april 1924 bemyndigade Kungl. Maj:t generaldirektören J. Juhlin och byråchefen G. Lager att företaga en resa till Moskva för underhandlingar angående de ekonomiska mellanhavandena mellan svenska postförvaltningen och postförvaltningen i de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union samt angående ordnandet av postförbindelserna mellan länderna.

Den åttonde världspostkongressen har under 1924 avhållits i Stockholm. Kongressen, som ursprungligen var avsedd att taga sin början den 4 juni, blev framflyttad till den 4 juli och avslutades den 28 augusti. Såsom ombud för Sverige deltog jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande generaldirektören J. Juhlin, byråcheferna G. Kihlmark och G. Lager, postdirektören T. Wennqvist och såsom attacherad hos ombuden sekreteraren F. E. Sandberg.

På därom av österrikiska regeringen gjord framställning bemyndigade Kungl. Maj:t genom beslut den 11 april 1924 Sveriges ombud vid världspostkongressen att vid kongressen företräda Österrike.

Efter därtill erhållet bemyndigande har generalpoststyrelsen den 26 juli 1924 med postförvaltningarna i Danmark och Norge avslutat ett nytt avtal att tillämpas från och med den 1 augusti samma år angående postutväxlingen mellan Sverige och nämnda länder.

Postförvaltningarna i Sverige och Finland hava i kraft av dem meddelade bemyndiganden träffat överenskommelse för tillämpning från och med den 1 augusti 1924 av viss ändrad lydelse av artiklarna 2—5 i gällande avtal angående postutväxlingen mellan Sverige och Finland.

Generalpoststyrelsen har, sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 8 september 1924 därtill lämnat sitt bemyndigande, träffat avtal med postförvaltningen i de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union om ömsesidig utväxling från och med den 1 oktober 1924 av assurerade brev ävensom av paket, med eller utan angivet värde, intill 5 kilograms vikt.

På inbjudan av danska regeringen att låta sig representeras vid en luftfartskonferens i Köpenhamn, vartill inbjudan tillställts även England, Frankrike, Belgien, Holland, Tyskland, Norge och Finland, uppdrog Kungl. Maj:t åt bland andra generaldirektören J. Juhlin att som Sveriges representant deltaga i konferensen, dock utan rätt för honom att biträda för Sverige bindande beslut. Konferensen ägde rum den 1—3 december 1924.

Telegraf-
verket.

Minimiavgiften för inrikes telegram har sänkts. Avgifterna för telefonabonnemang och internationella telefonavgifter hava nedsatts. Ökningen i antalet abonnerade apparater är omkring 14,000 mot 7,774 nästföregående år.

Rikstelefans Vasastation i Stockholm har öppnats för helautomatisk drift.

Arbetet med kabelanläggningen Stockholm—Norrköping har fortskridit så långt, att hela kabeln utlagts och installationen av överdragsstationerna påbörjats.

Rundradioutsändningar hava på telegrafstyrelsens föranstaltande ägt rum från telegrafverkets försöksstation i Stockholm. Jämlikt bemyndigande har styrelsen träffat överenskommelse med aktiebolaget Radiotjänst angående rundradiorörelsens ordnande i Sverige. Överenskommelsen har trätt i kraft den 1 januari 1925, från och med vilken dag bolaget anordnar och bekostar rundradioprogrammen. Styrelsen har bemyndigats uppföra rundradiostationer i Stockholm, Göteborg, Malmö, Sundsvall och Boden.

Den 1 december 1924 har storradiostationen på Västkusten öppnats för trafik och Sverige således trätt i direkt radioförbindelse med Amerika.

Å Inlandsbanan, södra distriktet, hava terrasserings- och trumlägningsarbetena bedrivits å bandelen Storuman—Lomselenäs. Stenarbetena för en del broar hava jämväl pågått å nämnda bandel. Statens
järnvägar.

Å Inlandsbanan, norra distriktet, hava terrasseringsarbetena i det närmaste fullbordats fram till Leipapejokk och påbörjats mellan Leipapejokk och Jokkmokk. Valvbroarna över Pakkojokk och Haikakbäcken hava fullbordats. Permanent huvudspår har utlagts från bron över Stora Lule älv till bron över Pakkojokk.

Å statsbanan Sveg—Hede hava samtliga arbeten i huvudsak slutförts och banan öppnats för allmän trafik den 9 november 1924.

Å statsbanan Forsmo—Hoting hava terrasserings- och trumlägningsarbetena i huvudsak fullbordats å hela banan. Järnöverbbyggnaderna för broarna över Röån I, över Rörströmsälven och över sundet mellan norra Vangen och Bölensjön hava inlagts. Broarna över Röån II och över Pålundet hava utförts. Terrasseringsarbetena för samtliga trafikplatser hava i det närmaste fullbordats, varjämte husbyggnaderna vid desamma påbörjats. Permanent huvudspår har utlagts över hela banan och har detsamma delvis färdiggrusats. Å banan bedrivna nödhjälpsarbeten hava avslutats.

Å statsbanan Hällnäs—Stensele hava samtliga arbeten å bandelen Hällnäs—Lycksele i det närmaste fullbordats och har nämnda bandel den 16 december 1924 öppnats för allmän trafik.

Å statsbanan Jörn—Gubblijaure hava arbetena igångsatts å delen Jörn—Stensträsk.

Vid Stockholms bangårdsombyggnader hava arbetena vid Norrtulls station i det närmaste slutförts och har fraktstyekegodsrörelsen vid förutvarande Norra station den 24 november 1924 överflyttats till förstnämnda station, som numera benämnes Norra station. För linjeomläggningen över Hammarbyleden hava terrasseringsarbeten pågått och uppförandet av vägportar och gatubroar påbörjats. Sammanställningsritningar för såväl enbart järnvägsbro som ock kombinerad järnvägs- och gatubro över Hammarbyleden vid Årsta holmar hava utarbetats. Vid Centralstationen hava arbetena för stationens ombyggnad påbörjats.

Statens vattenfallsverk.

Arbetena med profilregleringen av Göta älv mellan Trollhättan och Vargön hava avslutats, men på grund av det höga naturliga vattenståndet i Vänern och till följd härav även i Göta älv har anläggningen ännu ej behövt tagas i bruk.

Vid kraftstationsbyggnaden i Lilla Edet hava arbetena, som i hög grad varit oroad av arbetsinställelser, pågått från början av februari till slutet av maj månad 1924, men hava sedan till stor del varit nedlagda på grund av strejk, vilken dock upphörde i början av december månad samma år, sedan avtal träffats med arbetarna. Större delen av betonggjutningen i kraftstationens undergrund är färdigställd, och montaget av till turbinerna hörande delar har påbörjats. Arbetena med överbyggnaden till själva kraftstationssalen pågå i full utsträckning.

Beslut har fattats om anläggande av en kraftstation vid Norrforsen i Ume älv för kraftleverans till bland annat städerna Umeå och Örnsköldsvik. Arbetena med denna kraftstation påbörjades i juli månad 1924 med sprängningar för avloppstunnel och tubintag, varjämte vissa förberedande arbeten för byggandet av regleringsdamm över älven hava igångsatts.

Södertälje kanal har i slutet av året blivit färdigställd i sitt ombyggda skick och invigdes den 17 november 1924. Fartyg med 5,5 meters djupgående kunna numera inlöpa i Mälaren genom Södertäljeleden.

Farledsarbetena i Mälaren hava färdigställts beträffande huvudfarleden från Södertälje till Stockholm, och den nya bron för kombinerad järnvägs- och landsvägstrafik vid Kviksund har under december månad 1924 blivit tagen i bruk.

Inom Trollhätte kraftverks distributionsområde har en av abonnenterna önskad omläggning av det från Uddevalla sekundärstation matade ledningsnätet från 25 till 50 perioder ägt rum, och påbörjades den 50-periodiga leveransen den 31 augusti 1924.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Bland med statsmedel understödda väg- och vattenbyggnadsarbeten hava under år 1924 såsom fullbordade av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen godkänts 132 företag, avseende vanliga vägar, 16 företag, avseende enklare vägar, och 16 bro-, hamn- och farledsarbeten.

Under år 1924 har Kungl. Maj:t beviljat koncession på nedanstående tvenne järnvägar:

	Spårvidd, m.	Längd, km.
Nyhoda—Västberga inom Stockholms stads område	1.435	2.3
Hallanda—Kättilsbyn i Värmlands län	»	4.3
Summa		6.6.

Nedanstående nya järnvägar eller bandelar hava efter tillstånd av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, öppnats för allmän trafik:

	Spårvidd, m.	Längd, km.
Iggesund—Hudiksvall, del av Ostkustbanan	1.435	12.6
Vimmerby—Ydre (Hällefors)	0.891	29.8
Källby—Kinne Kleva	»	9.1
Klintehamn—Hablingbo	»	26.6
Summa		78.1.

Härjante har Brommaspårvägen i Stockholm utsträckt från Sinedsslätten till Ålstens gård.

Under år 1924 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utfärdat avsyningsbetyg för järnvägarna Virserum—Hultsfred, Klintehamn—Hablingbo och Faringe—Gimo, samtliga med 0,891 meters spårvidd, samt för spårvägen Kungsholmen—Alviken.

Kjävlinge—Sjöbo järnväg har övertagits av staten.

Enligt förklaring av Kungl. Maj:t har koncessionen på Laxå—Röfors järnväg upphört att gälla. Järnvägen trafikeras sedermera som enskilt bruksspår.

Under år 1924 har ingen ny järnvägsbyggnad påbörjats.

Hos Kungl. Maj:t har under året koncession sökts på järnväg Tidaholm—Furusjö med 0,891 meters spårvidd och en längd av 39,2 km.

Vid slutet av år 1924 voro följande järnvägsanläggningar under arbete:

	Spårvidd m.	Längd km.
Gislaved—Hestra	1.435	16.4
Mellerud—Billingsfors—Arvika med bibana Järnskog— Skillingsfors	»	182.1
Åmål—Årjäng	»	68.9
Ropsten—Lidingön	»	1.1
Gävle—Härnösand (Ostkustbanan)	»	301.8
Limeforsen—Särna	»	99.2
Stormossen—Lövsta bruk	0.891	29.0
Fångersfors—Ärrsjön	0.600	2.5
Summa		700.5

Under år 1924 hava de till fiskehamnsgruppen I hörande fiskehamnsanläggningarna vid Gislöv, Smögenholmarna och Barsebäck fullbordats, samt vid Herrevik och Byviken påbörjats. Av fiskehamnsgruppen II hava hamnanläggningarna vid Gårdskär och Fågelsundet påbörjats.

Finansdepartementet.

Riksbanken, som den 20 oktober 1923 för tiden från och med den 1 november 1923 till och med den 31 mars 1924 befriats från skyldighet att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse, har efter av riksdagen fattat beslut den 1 april 1924 återupptagit sedelinlösningen.

I enlighet med riksdagens framställning har Kungl. Maj:t den 31 mars 1924 utfärdat kungörelser angående förbud tillsvidare mot införsel till riket av guld samt angående upphävande av förbud mot utförsel ur riket av vissa varor (guld och silver).

Danska och norska skiljemynt, präglade enligt gällande skandinaviska myntkonvention, hava den 6 oktober 1924 upphört att vara lagligt betalningsmedel i Sverige (Sv. förf. saml. 1924, nr 68 och nr 69).

Privatbanker. Följande privatbanker hava under år 1924 trätt i likvidation: aktiebolaget Hallands lantmannabank, som överlämnat sin rörelse till aktiebolaget Nordiska handelsbanken;

aktiebolaget Övre Västerdalarnes bank, vars rörelse övertagits av aktiebolaget Göteborgs bank.

Kungl. Maj:t har under år 1924 meddelat Skandinaviska kreditaktiebolaget förlängd oktroj intill utgången av år 1934.

Antalet i verksamhet varande banker, vilket vid 1923 års utgång utgjorde 34, uppgick vid slutet av år 1924 till 32.

Under år 1924 har aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 genom belåning av insatsbevis till säkerhetsfond med 215,000 kronor möjliggjort rekonstruktion av en sparbank samt utfäst sig att på enahanda sätt med 75,000 kronor stödja en annan sparbank. I övrigt har kassans verksamhet under året inskränkt sig till förvaltning av de engagement, som tidigare ingåtts. Å den kreditkassan hos riksgäldskontoret inrymda krediten utestod den 16 december 1924 kr. 47,286,415:44 och häftade kreditkassan därutöver för ansvarsförbindelser å tillsammans kr. 43,178,503:69. Sammanlagda engagementsumman uppgick alltså till kr. 90,464,919:13.

Ecklesiastikdepartementet.

I enlighet med 1910 års lagstiftning angående reglering av prästerskapets avlöning hava under år 1924 nya löneregleringar fastställts för prästerskapet i 38 pastorat. Dessutom har Kungl. Maj:t fastställt skogsavkastningsbelopp i 380 pastorat.

Under året hava de nya lokalerna för folkskoleseminariet i Karlstad invigts och tagits i bruk.

Jordbruksdepartementet.

Den internationella havsforskningens råd har 1924 hållit sammanträde i Köpenhamn, varvid Sverige representerades av fyra delegerade.

Lantbruksstyrelsen. Det av 1924 års riksdag anvisade anslaget å 1,500,000 kronor till räntefria lån åt jordbrukare för inköp av våruksäde under våren 1924 har anlåtats av 17 hushållningssällskap för utlämnande av lån å sammanlagt 450,304 kronor till 4,361 jordbrukare.

Exporten av sill till Tyskland, som under flera år varit högst obetydlig, har under året åter kommit i gång, vilket medfört, att utbytet av sillfisket blivit avsevärt bättre än föregående år. Även exporten av odlad fisk från fiskdammar i södra Sverige har efter många års avbrott åter börjat, om också ännu i obetydlig skala.

Veterinärväsen. Sedan vårt land under år 1923 varit förskonat från smittsam mul- och klövsjuka, konstaterades den 16 januari 1924 ett enstaka fall av sjukdomen vid Storegården i Fjälie socken av Malmöhus län. Därefter uppträdde sjukdo-

men den 23 februari på gården Värmö nr 10 i Billeberga socken av samma län. Under den farsot, som därmed utbröt, förklarades tillhopa 32 gårdar i trakten smittade.

Under hösten 1924 hemsöktes landet ånyo av mul- och klövsjuka, i det sjukdomen den 8 november konstaterades vid Ormastorps gård i Tottarps socken av Malmöhus län. Från och med sistberörda dag har sjukdomen till och med den 31 december 1924 uppträtt med 185 fall, av vilka 110 inom Malmöhus, 66 inom Kristianstads, 4 inom Kalmar (Öland) och 5 inom Hallands län.

Till sjukdomens bekämpande har under året, i likhet med vad de senare åren varit fallet, använts nedslaktningsmetoden. Nedslaktade hava under året blivit 7,967 nötkreatur, därav 7,307 under höstens farsot. Motsvarande siffror äro för svin 4,634, resp. 4,259, för får 404, resp. 372 samt för fjäderfä 20,055, resp. 17,982. Den av statsmedel utgående ersättningssumman för dessa kreatur har uppgått till sammanlagt 4,621,527 kronor, därav 4,250,698 kronor belöpt på den under hösten 1924 utbrutna farsoten. Övriga omkostnader för farsotens bekämpande under året hava, approximativt beräknat, uppgått till 225,000 kronor, därav i runt tal 160,000 kronor avse höstens farsot.

Under hösten 1924 hava för tillvaratagande av köttet kunnat å slakthus uppslaktas 1,643 nötkreatur, 553 svin och 41 får, varigenom statsverket erhållit en bruttoinkomst av omkring 437,000 kronor.

För bildande av nya eller utvidgande av förut befintliga kronoparker Domänverket. hava under år 1924 köp avslutats för en köpeskilling av 4,417,831 kronor. Inlösen av ströängar å kronoparker i Norrland har ägt rum för 7,271 kronor.

Kungl. Maj:t har antagit avgivna köpeanbud å hela eller delar av åtta kronoegendomar med ett sammanlagt taxeringsvärde av 154,800 kronor, och uppgå försäljningsbeloppen härför till 195,580 kronor. Dessutom hava försålts tjugusex från utarrenderade kronoegendomar och kronoparker avsöndrade lägenheter och områden för tillhopa 132,113 kronor.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 2 maj 1924 har efter inköp av vissa fastigheter i Örebro och Värmlands län inrättats ett nytt revir, Villingsbergs revir. Sedan genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 maj 1924 undervisningen vid Grönsinka skogsskola tillsvidare inställts, har genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 september 1924 viss provisorisk reglering av Gästriklands revir skett och Grönsinka revirdel nyinrättats.

I enlighet med gällande författningar rörande upplåtande av skogstorp och odlingslägenheter å kronoparker och kronoöverloppsmarker i de sex norra länen voro vid 1924 års början sådana lägenheter upplåtna i följande omfattning:

skogstorp, upplåtna på 20-årigt arrende	362 st.
» » » 50- » » samt odlingslägenheter .	1,842 st.

Under år 1924 har nyupplåtelse hittills skett av 66 odlingslägenheter.

Den i anledning av riksdagens beslut (skrivelse 1924, nr 180) enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 maj 1924 igångsatta taxeringen av skogarna i Västernorrlands och vissa delar av Jämtlands län har,

beträffande det förra länet fullständigt och beträffande det senare till huvudsaklig del, slutförts å marken.

Den redan mot slutet av år 1923 inträdande nedgången i priserna för skogsprodukter har under år 1924 fått allt större omfattning, vilket i hög grad inverkat på årets försäljningar av rotstående skog. Vid 1924 års kronoskogsauktioner inom Norrland och Dalarne omfattade utbuden cirka 3 1/2 miljon kubikmeter, varav till den 1 december 1924 på auktion och under hand försåls cirka 2 miljoner kubikmeter till ett belopp av omkring 9 miljoner kronor. I de södra distrikten beräknas virkesförsäljningarna på rot komma att uppgå till ett värde av omkring 3 miljoner kronor.

Av övriga intill den 1 december 1924 avslutade försäljningar för leverans under 1924 utgöra följande de huvudsakliga posterna, nämligen:

	Kvantitet.	Försäljningspris.
Sågat virke	13,897 standards	kr. 3,315,108:—
Timmer	143,399 fm ³	» 2,388,354:—
Massaved	120,221 lm ³	» 928,535:—
Pitprops	151,366 lm ³	» 1,578,616:—
Stolpar, pålar etc.	9,904 fm ³	» 327,628:—
Slipers	40,237 standards	» 100,487:—
Kolved	46,065 fm ³	» 62,566:—
Ved	154 579 lm ³	» 1,236,840:—
Träkol	61,964 läster	» 1,027,861:—

Av den till bestridande av återväxtkostnader bildade förnyelsefond har för 1924 anvisats 1,200,000 kronor, varav till fonden avsatts 693,800 kronor. Därjämte har under samma tid av fonden för skogsodling och dikning utgått 1,267,798 kronor.

Flottledsfonden har genom fortsatt utbyggande av flottleder ökat från cirka 5,300,000 kronor till 5,600,000 kronor, av vilket belopp domänfonden förskotterat ungefär 2,700,000 kronor.

Stuteriöverstyrelsen.

I enlighet med organisationsplanen för det vid Flyinge hingstdepå inrättade stuteriet har under 1924 uppförts ett bostadshus med 2 lägenheter om vardera 2 rum jämte tillhörande uthus och källare. Inhägnaden kring beteshagarna har under året slutförts och betesmarkerna behandlats i enlighet med den därför uppgjorda planen.

Handelsdepartementet.

Sedan de förhandlingar om avslutande av ett preliminärt handelsavtal mellan Sverige och Sovjetryssland, som påbörjades 1923, i mars 1924 slutförts, och ett den 15 mars 1924 undertecknat handelsavtal med de Socialistiska sovjetrepublikernas Union vunnit riksdagens godkännande, har avtalet såsom ovan under utrikesdepartementet omförmäls den 9 maj 1924 ratificerats.

De tidigare med Polen inledda traktatförhandlingarna hava, såsom förut nämnts, resulterat i undertecknandet den 2 december 1924 av ett handels- och sjöfartsavtal, vilket avtal kommer att föreläggas riksdagen för godkännande.

Därjämte hava såsom under avdelningen för utrikesdepartementet omför-
mälts dels provisoriska handelsöverenskommelser träffats med Lettland, Lithauen, Schweiz och Österrike, dels ock förlängning skett av handels- och sjöfartstraktaten med Grekland.

De under år 1922 påbörjade förhandlingarna med Spanien om avslutande av ett nytt handelsavtal hava, efter att sedan våren 1923 hava i huvudsak legat nere, mot slutet av år 1924 återupptagits. Förhandlingarna äro ännu icke slutförda.

Med Finland och Norge hava, såsom förut nämnts, under året avslutats avtal om ömsesidigt erkännande av fartygs mätbrev, varjämte åtgärder vidtagits för förhandlingar i samma ämne även med vissa andra länder.

Sverige har under år 1924 officiellt deltagit i vår mässan i Lyon samt i varumässorna i Milano och Dunkerque. Vid brittiska imperieställningen i London har svenska handelskammaren i London med bidrag från svenska staten anordnat en upplysningsbyrå för svenska besökande.

Sverige har antagit inbjudan att deltaga i den internationella konstindustriutställningen i Paris år 1925. Särskild bestyrelse för ordnande av Sveriges deltagande i utställningen har av Kungl. Maj:t utsetts.

Kungl. Maj:t har vidare beslutat, att Sverige skall officiellt deltaga med egen paviljong i 1925 års internationella lantbruks- och industriutställning jämte mässa i Riga.

Vid The Royal National Life-Boat Institution's hundraårsjubileum i London sistlidna juli har Sverige låtit sig officiellt representera.

I anledning av beslut av 1924 års riksdag om anskaffande av ett statens isbrytarfartyg har Kungl. Maj:t anbefallt marinförvaltningen att, i samråd med kommerskollegium och lotsstyrelsen, efter infordrande av anbud från svenska varv och verkstäder, gå i författning om byggandet av fartyget i fråga.

Den i och för revision av gällande näringsfrihetsföreskriftningsordning år 1921 igångsatta förberedande utredningen, som sedan ingången av år 1923 vilat, har på hösten 1924 återupptagits; och har därvid uppdragits åt kommerskollegium att fullfölja utredningsarbetet.

Två av de vid rikets kuster förlagda fyrskeppen hava under år 1924 varit utsatta för sjöolyckor, i det dels fyrskeppet Fladen inom västra lotsdistriktet efter eldsvåda ombord sjunkit, dels ock fyrskeppet Norströmsgrund inom övre norra lotsdistriktet på väg till sin uppläggningsplats under snö-
tjocka strandat. Det sistnämnda fyrskeppet har sedermera bärgats.

För underlättande av likvid för leverans av svenska industriprodukter till vissa främmande länder, har Kungl. Maj:t under år 1924 från det av 1921 års riksdag beviljade hjälpekreditanslaget anvisat ett belopp av sammanlagt 1,703,507 kronor 25 öre.

Ju: 1

Kommittéer och sakkunniga.

Justitiedepartementet.*

A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet eller förklarats vilande.

1. Sjölagstiftningskommittén (1922: 11; 1923: 21; 1924: 14).

Tillsatt enligt Kungl. Maj:ts beslut den 31 december 1918 för deltagande i det beslutade nordiska lagstiftningsarbetet på sjörättens område.

Sammansättning vid början av år 1924:

Bagge, A., revisionssekreterare, *ordförande*;
 Andersson, C. H., direktör i Stockholms sjöförsäkringsaktiebolag;
 Hasselrot, P., dispaschör;
 Larsson, N., direktör i Sveriges fartygsbefälsförening;
 Malmros, F., vice häradshövding, skeppsredare;
 Sandström, G., advokat, vice häradshövding;
 Tham, V., direktör i Bergvik och Ala nya aktiebolag;
 Wikander, H., hovrättsråd.

Sekreterare:

Alsén, J., t. f. byråchef för lagärenden i finansdepartementet.

Kommittén har enligt givet uppdrag samarbetat med danska, finska och norska kommittéer, som tillsatts med motsvarande uppdrag.

Den inom sjölagskommitténs arbetsutskott påbörjade överarbetningen av det nordiska redaktionsutskottets utkast till befraktningskapitel, vilket arbete avbröts den 1 april 1923, har, i enlighet med uttalande den 30 november 1923 till statsrådsprotokollet av dåvarande chefen för justitiedepartementet, under år 1924 återupptagits och slutförts. I arbetet hava deltagit kommitténs ordförande samt hovrättsrådet Wikander och dispaschören Hasselrot, den sistnämnde dock endast under tiden den 14 januari till den 23 februari samt Wikander under tiden den 14 januari till den 15 mars samt den 11 maj till den 30 juni.

Sammanträden med det nordiska redaktionsutskottet hava hållits dels under tiden den 24 februari till den 9 mars å Hösbjör i Norge och dels under tiden den 14 juni till den 30 juni i Tisvilde i Danmark, därvid överarbetningen av utkastet till befraktningskapitel slutfördes.

I sitt ovannämnda uttalande till statsrådsprotokollet den 30 november 1923 anförde dåvarande chefen för justitiedepartementet, bland annat, att sedan numera visshet vunnits därom, att befraktningsrätten i hela dess omfattning komme att inom en nära framtid upptagas till internationell behandling, samt tillika vore upplýst, att ett annat betydande område av sjörätten — reglerna om haveri — sannolikt bleve föremål för en motsvarande bearbetning, ett uppskov

* Arbetsredogörelse för år 1924 angående lagberedningen, processkommissionen, den s. k. dala-utredningen samt fastighetsregisterkommissionen äro, för att bringas till riksdagens kännedom, bilagda det till årets statsverksproposition fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden.

med arbetet på en ny, allenast för de nordiska länderna gemensam sjölag syn- **Ju: 5**
tes böra inträda, intill dess det visat sig, till vilket resultat det numera på be-
fraktningsrättens hela område återupptagna internationella arbetet kunde leda.
Sedan redaktionsutskottet avslutat sitt omförmälda arbete med överarbetnin-
gen av utkastet till befraktningskapitel, borde därför ytterligare sammanträ-
den med den svenska kommittén eller dess utskott icke äga rum utan före-
gående särskilt övervägande och Kungl. Maj:ts beslut.

I överensstämmelse härmed har Kungl. Maj:t den 20 juni 1924 föreskri-
vit, att från och med den 1 juli 1924 tillsvidare, intill dess annorlunda varder
bestämt, anslag icke skall utgå till sjölagstiftningskommittén eller arvode till
dess ordförande och ledamöter.

2. *Sakkunnig för behandling av fråga om vissa lagstiftningsåtgärder rörande jordbrukets kreditförhållanden.*

Tillkallad den 25 januari 1924 jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30
november 1923.

Bendz, G., revisionssekreterare.

Uppdraget, som avsåg utarbetande av förslag till lag om panträtt i spannmål
jämte motiv och tillhörande administrativa författningar, började den 1 februari
1924 och avslutades med utfärdande av lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss
panträtt i spannmål jämte tillhörande författningar.

3. *Sakkunniga för utredning beträffande den praktiska juristutbildningens ordnande och vissa andra dithörande ämnen.*

Tillkallade den 3 november 1924, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande
den 10 oktober 1924.

Colléen, T., häradshövding;

Petersson, T., hovrättsassessor.

Betänkande i ämnet har avlämnats den 31 december 1924 och är utredningen
därmed slutförd.

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

4. *Sakkunnig för revision av strafflagen (1922: 1; 1923: 18; 1924: 12).*

Tillkallad genom Kungl. Maj:ts beslut den 19 februari 1909.

Thyrén, J. C. W., professor.

Den sakkunnige har under år 1924 varit sysselsatt med utarbetande av ett
motiverat författningsförslag med titel »Förberedande utkast till strafflag.
Speciella delen VI (Förfalskningsbrotten)». Detta arbete beräknas utkomma
från trycket i början av år 1925. Det är den sakkunniges avsikt att därefter
övergå till behandlingen av brott mot staten.

5. *Försäkringslagstiftningskommittén (1922: 9; 1923: 20; 1924: 13).*

Tillsatt den 8 november 1918 för fortsättande av det gemensamma skandi-
naviska lagstiftningsarbetet på obligationsrättens område, med uppdrag att ut-
arbeta förslag till lagbestämmelser angående försäkringsavtal. Kungl. Maj:t

Ju: 5 har den 4 november 1921 föreskrivit, att jämväl spörsmålet om förändrade lagbestämmelser rörande sjöförsäkring, vilket ämne förut undantagits från kommitténs uppdrag, skall behandlas av kommittén.

Sammansättning under år 1924:

Marks von Würtemberg, E., frih., t. f. president, *ordförande*;

Eklund, R., revisionssekreterare;

Herlitz, K. G., vice häradshövding;

Phragmén, L. E., f. d. professor;

Andersson, C. H., direktör i Stockholms sjöförsäkringsaktiebolag.

Sekreterare:

Palme, G., jur. kand.

Sedan Kungl. Maj:t den 4 november 1921 bemyndigat kommittén att i den utsträckning, som kunde finnas lämplig, tillkalla sakkunniga personer att biträda vid behandlingen av spörsmålet om förändrade lagbestämmelser rörande sjöförsäkring, har kommittén tillkallat dispasschören P. A. Hasselrot att såsom sakkunnig biträda vid kommittéarbetet.

Lokal: Svartmangatan 9. Telefon Norr 85 05.

Kommittén har haft bemyndigande att med danska, finska och norska kommittéer, som för motsvarande ändamål blivit tillsatta, sammanträda till gemensamma överläggningar i syfte att åstadkomma största möjliga överensstämmelse mellan kommittéernas blivande förslag. Sedan ett arbetsutskott, bestående av delegerade från de särskilda länderna, vid sammanträde i Stockholm under juni månad 1924 utfört ett förberedande granskningsarbete, hava kommittéerna sammanträtt i plenum i Köpenhamn från den 3 till den 10 november och därvid fattat definitiva beslut i fråga om innehållet i det av kommittéerna utarbetade förslaget till lag om försäkringsavtal, och har härmed kommittéernas gemensamma arbete avslutats.

Under den del av året, som icke varit upptagen av ovan omförmälda sammanträden, hava två ledamöter av kommittén varit sysselsatta med arbete för kommitténs räkning, varjämte kommittén i regel sammanträtt i plenum två eller tre gånger i veckan.

Numera föreligger definitivt förslag till lag om försäkringsavtal, varjämte motiv finnas utarbetade till större delen av förslagets paragrafer.

För kommittén återstår huvudsakligen att fullborda motiven till lagförslaget samt att utarbeta förslag till en del följdförfattningar.

Kommitténs arbete beräknas bliva avslutat före den 1 juli 1925.

6. *Patronatsrättsnämnden* (1923: 28; 1924: 15).

Tillsatt den 19 augusti 1921 enligt 4 och 5 §§ i lagen den 3 juni 1921 om upphävande av patronatsrätt i ändamål att utgöra förlikningsnämnd med avseende på anspråk, som grunda sig på upphörande av dylik rätt.

Sammansättning under år 1924:

Thulin, G., regeringsråd, *ordförande*;

Wästfelt, C. G. N. L., f. d. hovrättsråd;

Bendz, G. M. E., revisionssekreterare.

Vid ingången av 1924 kvarstodo till nämndens handläggning 17 ärenden. Av dessa blevo under samma år 10 på det sätt slutligt handlagda, att 5 ärenden avgjordes genom utslag av nämnden, samt att i 5 ärenden under nämndens medverkan träffades överenskommelser mellan parterna, vilka överenskommelser såsom berörande kronans rätt underställts Kungl. Maj:ts prövning och även blivit av Kungl. Maj:t fastställda. Ju: 8

Under tiden från och med den 15 juli till och med den 2 augusti 1924 hade nämnden sitt arbete förlagt till Skåne och höllos under denna tid i 5 ärenden sammanträden å respektive orter. Under övriga delar av året hava nämndens sammanträden hållits i Stockholm, varjämte vid särskilda tillfällen av en ledamot av nämnden hållits sammanträden på ort och ställe i 3 ärenden. Sammanlagda antalet av nämndens sammanträden under år 1924 utgör 42, vartill komma nyssberörda 3 av enskild ledamot hållna sammanträden.

Beträffande kvarstående 7 ärenden har nämnden meddelat, att i 4 av dem överenskommelse mellan parterna under nämndens medverkan åvägabragts, ehuru dessa överenskommelser i avvaktan å vissa utredningar eller av andra skäl icke kunnat slutligen avfattas eller, där detta redan skett, underställas Kungl. Maj:t för fastställelse.

7. *Sakkunnig för biträde vid behandlingen av frågor rörande deltagande från svensk sida uti internationella förhandlingar om gemensamma rättsregler på sjörättens område.*

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 november 1923.

Bagge, A., revisionssekreterare.

Under tiden 1 januari—30 juni 1924 har Bagge varit uteslutande sysselsatt med arbetet inom den svenska sjölagstiftningskommittén (se ovan nr 1).

Efter nämnda tid har Bagge, under samverkan med delegerade från Danmark och Norge, genom utarbetande av förslag m. m. förberett det sammanträde, som för förberedande av internationell lagstiftning på fraktavtalets område i början av oktober hölls i Paris med en subkommitté av Comité Maritime International. Efter återkomsten från nämnda sammanträde har Bagge varit sysselsatt med utarbetande av förberedande utkast till lag om begränsning av ansvarigheten för sjöfordringar, om sjöpanträtt och om sjöfordringars preskription samt lag om vissa stadganden rörande fraktande av gods till sjöss m. fl. författningar, vilka sammanhännga med föreliggande förslag till internationella konventioner å området.

8. *Sakkunniga att biträda vid fortsatt beredning av frågorna om social arrendelagstiftning samt vanhävdslagstiftning (jordsakkunniga).*

Förordnad genom beslut den 20 juni 1924 att tillsvidare biträda inom justitiedepartementet vid fortsatt utredning av frågorna om social arrendelagstiftning samt vanhävdslagstiftning.

Geijer, E., revisionssekreterare.

På grund av bemyndigande förenämnda dag tillkallade chefen för justitiedepartementet

Ju: 8 *dels* den 23 september 1924 hovrättsrådet S. Ekberg att från och med den 30 i sistnämnda månad tillsvidare inom departementet biträda vid fortsatt utredning av, förutom en del andra jordlagstiftningsfrågor, jämväl frågorna om social arrendelagstiftning samt vanhävdslagstiftning och

dels den 6 november 1924:

Nilsson, O. i Tånga, lantbrukare, led. av II kamm.;

Pettersson, D. Hj., i Bjälbo, lantbrukare, led. av II kamm.;

Gabrielsson, N., lantbrukare, led. av I kamm.; samt

Andersson, G. H., lantbrukare, i Rasjön, led. av II kamm.;

att tillsvidare i egenskap av sakkunniga biträda inom departementet vid fortsatt utredning av oförmälda frågor om social arrendelagstiftning samt vanhävdslagstiftning.

De sakkunniga hava under sammanlagt omkring tre veckor varit samlade i Stockholm för överläggningar, vilka ägt rum under departementschefens ledning.

Revisionssekreteraren Geijer har varit sysselsatt med upprättande av promemorior över föreliggande utredningsmaterial.

9. *Sakkunniga för verkställande av utredning av vissa frågor på strafflagstiftningsens område* (jfr 1922: 16; 1923: 24; 1924: 4).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 november 1924 för att avgiva yttrande och förslag i sådana lagstiftningsfrågor, vilka Kungl. Maj:t genom särskilda beslut överlämnar till de sakkunnigas behandling.

Sammansättning:

Thyrén, J. C. W., professor, *ordförande*;

Linder, F. W., häradshövding, led. av I kamm.;

Pettersson, J., i Södertälje, borgmästare.

Närmast har kommissionen att behandla frågan om ändrade bestämmelser rörande preskription av straff. För det närvarande pågår arbetet på det sätt, att ordföranden är sysselsatt med att utarbета utkast till lagförslag i nämnda fråga. Sedan kommissionen under sammanträde i Stockholm, antagligen i slutet av januari 1925, granskat detta utkast, ämnar ordföranden utarbета motivering till förslaget. Kommissionens granskning av motiven torde kunna beräknas ske under nytt sammanträde i Stockholm i maj 1925 och betänkandet överlämnas några veckor senare. Kommissionen har därefter att företaga frågan om bötesstraffets reformering.

10. *Sakkunnig för utredning i fråga om ändrade bestämmelser rörande allmänna handlingars offentlighet.*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 december 1924 för att verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om ändrade bestämmelser rörande allmänna handlingars offentlighet.

Herlitz, N., docent.

Utredningsarbetet är avsett att påbörjas, sedan yttranden inkommit från vissa myndigheter och enskilda sammanslutningar, varefter den sakkunnige kommer att avgiva förslag till vissa ändringar i tryckfrihetsförordningen.

Utrikesdepartementet.

Kommitté, som fortsätter sin verksamhet vid ingången av år 1925.

Sakkunniga för utredning av det s. k. Genèveprotokollet.

Den 24 oktober 1924 uppdrog Kungl. Maj:t åt ministern för utrikes ärendena att tillkalla fyra sakkunniga att, jämte utrikesdepartementets folkrättssakkunnige, avgiva yttrande i frågan angående Sveriges eventuella anslutning till det protokoll angående avgörande på fredlig väg av internationella tvister, som utarbetats av Nationernas förbunds församling i Genève år 1924.

Med stöd av detta Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallades, jämte utrikesdepartementets sakkunnige i folkrätt advokaten E. Löfgren;

Edén, N., landshövding, *ordförande*;

von Sydow, O. F., landshövding;

Höjer, T. M., envoyé;

Wallengren, M. J. S., professor.

Sekreterare (utsedd av ministern för utrikes ärendena):

Boheman, E. C:son, extra förste legationssekreterare.

Biträdande sekreterare (utsedd av ministern för utrikes ärendena):

Ribbing, B. H. B:son, attaché i utrikesdepartementet.

Lokal: Utrikesdepartementet.

De sakkunniga ha hittills avhållit tio sammanträden, varav tre under november och sju under december månad.

Försvarsdepartementet.

A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.

1. *Sakkunniga för biträdande vid utarbetandet av förslag till ny försvarsorganisation (1924: 7).*

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juni 1923.

Sammansättning vid början av år 1924:

Lybeck, O. E., kommendör;

Åkermark, C. H., kommendör;

Testrup, E. M. H. G., överstelöjtnant;

von Porat, C. G., kapten.

För att biträda vid de sakkunnigas arbete har i kommandoväg ställts till förfogande ett antal officerare med flera.

Gemensamma sammanträden hava icke hållits, utan har arbetet bedrivits särskilt för armén, marinen och flygvapnet under upprätthållande av erforderligt samarbete de sakkunniga emellan.

Fö: 1

De sakkunniga hava biträtt vid utarbetandet av den plan för försvarets ordnande, som låg till grund för Kungl. Maj:ts proposition till 1924 års riksdag angående försvarsväsendets ordnande. I och med att proposition i ämnet vid utgången av januari månad nämnda år förelåg i utarbetat skick, var de sakkunnigas arbete slutfört.

2. Sakkunniga för prövning av ansökningar rörande uppskov med och frikallelse från inställelse till tjänstgöring vid mobilisering för vissa värnpliktiga.

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 21 mars 1924.

Sammansättning:

Hult, H. E., generalmajor, ordförande;

Fock, C. A., frih., överste;

Carlson, M., jur. kand., direktör.

Sedermera har enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 24 oktober 1924 majoren C. E. Swartz tillkallats för att under en tid av tio dagar i egenskap av sakkunnig biträda vid prövningen av vissa industrien berörande ansökningar.

Sekreterare:

Adlercreutz, P. T. F., andre kanslissekreterare.

De sakkunniga, vilkas arbete pågått såväl en kortare tid under sommaren 1924 som från och med den 27 oktober till och med den 18 december samma år, hava prövat samtliga till dem överlämnade ansökningar.

Uppdraget är därmed slutfört.

3. Sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag i fråga om förbättrande av underofficerarnas tjänsteställning m. m. (underofficerssakkunniga).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 juni 1924 för att jämte statssekreteraren i försvarsdepartementet verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om dels förbättrande av underofficerarnas tjänsteställning, dels underbefäls och underofficerares befordran till officerare och reservofficerare, dels ock åtgärder till höjande av det fast anställda manskapets utbildning i syfte att förbättra manskapsrekryteringen.

Sammansättning:

Widell, J. L., överdirektör, led. av I kamm.;

Wigforss, E. J., numera statsråd, led av I kamm.;

Nygren, O. E., överste;

Åkermark, C. H., kommendör.

Sedan Wigforss den 18 oktober 1924 utnämns till statsråd, har han icke deltagit i de sakkunnigas arbete.

Sekreterare:

Montgomery, W. G. O., amanuens.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 11 juli 1924 medgivit, att representant för kår eller personalorganisation, tillhörande försvarsväsendet, finge i

kommandoväg ställas till de sakkunnigas förfogande för lämnande av upplysningar, har genom särskilda generalorder följande personal ställts till de sakkunnigas förfogande, nämligen:

Josephson, F., fanjunkare;
Åckerberg, A. E., flaggstyrman;
Falconer, N. A., flaggmaskinist;
Curtman, E. V., furir.

De sakkunnigas arbete har bedrivits dels vid gemensamma sammanträden, dels ock av de sakkunniga var för sig samt har slutförts under år 1924.

Fö: 4

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

4. Sakkunniga för utarbetande av förslag till vissa utbildningsföreskrifter för infanteriet (infanterireglementssakkunniga och pionjärsakkunniga; 1923: 17; 1924: 6).

Tillkallade i kommandoväg jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 22 december 1921 för att biträda inspektören för infanteriet med utarbetande av förslag till sådana utbildningsföreskrifter (instruktioner, reglementariska föreskrifter m. m.) för infanteriet, som må finnas erforderliga för tjänstgöringen vid nämnda truppslag från den tidpunkt, då viss ny teknisk materiel hunnit anskaffas, och intill dess omorganisation av försvarsväsendet fastställts.

Infanterireglementssakkunniga.

Sammansättning:

Salwén, E. R., överstelöjnant, 1 januari—2 maj 1924;
Hegardt, P. J., överste, 1 januari—17 maj 1924;
Wikner, H. O. H., överste, 14 januari—17 maj 1924;
Nauckhoff, J. G., överste, 1 januari—20 augusti 1924;
Cederschiöld, H. M., major, 1 januari—20 augusti 1924;
Bratt, K. A., kapten, 1 januari—20 augusti 1924, tillika *sekreterare*.

Lokal: krigshögskolan, tel. 755 50.

De sakkunnigas arbete har i regel pågått dagligen samt helt eller delvis förgått å plenisammanträden.

Under året har utarbetats förslag till exercisreglemente för infanteriet, vilket från trycket utkommit i sex delar.

Pionjärsakkunniga.

Sammansättning (1—30 november 1924):

Herslow, C. N., major;
Tydén, S. E., kapten.

Lokal: krigshögskolan, tel. 755 50.

De sakkunnigas arbete har pågått varje dag under ovannämnda tid och hava de sakkunniga därunder utfört omarbetning av anvisningar för utbildningen i pionjärtjänst vid infanteriets pionjärkompanier.

Fö: 5 5. *Sakkunniga för verkställande av omarbetning av reglementet för marinen (marinens reglementssakkunniga; 1922:33; 1923:16; 1924:5).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 2 juni 1922.

Sammansättning under år 1924:

Riben, C. F., konteramiral, *ordförande*;

Boalt, C. A. B., marinöverkommissarie;

Holmberg, C. E., kommandörkapten av 1:a graden;

Engström, R. G. H., kapten;

Halldén, J. G. L., marinintendent av 1:a graden, tillika *sekreterare*.

Lokal: marinstabens plenisal.

De sakkunniga, som under år 1924 hållit 48 gemensamma sammanträden och dessemellan bedrivit arbetet på två avdelningar, hava under nämnda år uppgjort preliminära förslag till föreskrifter för den militära styrelsen vid flottans stationer utom varvet samt vid kustartilleriets truppförband.

Under år 1925 komma de sakkunniga att fortsätta utarbetandet av erforderliga militära och förvaltningsbestämmelser, varvid förvaltningsbestämmelserna för flottans varv och för kustartilleriet först torde komma under behandling.

6. *Sakkunnig för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande lagstiftning om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnplikts tjänstgöring.*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 juni 1924.

Centerwall, F. G. S., byråchef.

Arbetet påbörjades den 6 november 1924 och har omfattat genomgående av insamlat material samt infordrande av vissa upplysningar rörande utländsk lagstiftning.

7. *Sakkunnig för omarbetning av förslag till exercisreglemente för kavalleriet.*

Tillkallad i kommandoväg jämlikt medgivande av Kungl. Maj:t den 24 oktober 1924 för att å kavalleriinspektionen såsom sakkunnig biträda med verkställande av omarbetning, i enlighet med av inspektören för kavalleriet lämnade direktiv, av det förslag till exercisreglemente för kavalleriet, som genom generalorder nr 1081/1920 anbefallts att tillsvidare försöksvis tillämpas.

Palmstierna, K. H., frih., ryttmästare.

Lokal: kavalleriinspektionen, tel. 759 68.

Arbetet har under år 1924 bestått i preliminärt överarbetande av vissa delar av exercisreglementet.

8. *Sakkunniga för verkställande av utredning rörande åtgärder för under- S: 2
stödjande av vid försvarsväsendet anställda arbetare m. fl., vilka till följd av
eventuella inskränkningar i försvarsorganisationen kunna komma att bli övertaliga.*

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 december 1924.

Sammansättning:

Ekman, A., krigsråd;

Pauli, S., marindirektör av 1:a graden;

Andersson, E. E., ombudsman hos försvarsverkens civila personals förbund.

Lokal: Försvarsdepartementet, tel. Norr 94 70.

Socialdepartementet.

A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.

1. *Sakkunnig för biträde åt medicinalstyrelsen för utredning rörande ordnan-
det av vattenlednings- och avloppsförhållanden vid Vilhelmsro anstalt för
fallandesjuka vid Jönköping (1924: 11).*

Tillkallad på grund av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 juni 1923.

Bergström, J., ingenjör.

Medicinalstyrelsen har med skrivelse den 29 augusti 1924 överlämnat av Bergström verkställd utredning, varefter handlingarna i ärendet överlämnats till den enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1924 tillkallade sakkunnige för utredning beträffande upprättandet av anstalter för vuxna vanartade sinnesslöa ävensom i fråga om ordnandet av anstaltsvården för fallandesjuka.

Förevarande utredning är därmed avslutad.

2. *Sakkunnig för att biträda med utredning angående ordnandet av fattig-
vården bland lapparna i riket (1924: 12).*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 oktober 1923 för att inom socialdepartementet biträda med utredning angående ordnandet av fattigvården bland lapparna i riket.

Widén, J., f. d. landshövding.

Under tiden 27 juni—18 juli 1924 företog Widén, med vederbörligt tillstånd, i och för utredningen en resa till åtskilliga platser i Norrbottens län.

Betänkande har avlämnats den 25 september 1924, omfattande i två avdelningar utredning angående ordnandet av fattigvården bland lapparna och det därmed sammanhängande spørsmålet om lapparnas beskattning (Statens off. utredn. 1924: 58—59). Utredningen är därmed avslutad.

S: 3 3. *Delegerade för staten för förhandling med representanter för Stockholm och Göteborg rörande nämnda städers övertagande av sinnessjukvården inom städerna.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 september 1923 och den 7 februari 1924.

Lindqvist, A. H., telegrafullmäktig, led. av II kamn.;

Lauritzen, E. K., med lic., överläkare;

Lagerström, O. E., juris kand., advokat.

Sekreterare:

Blom, S. D., hospitalssyssloman.

Sammanträden med delegerade för Stockholm och Göteborg hava under år 1924 hållits den 3 och 4 januari, den 11, 12 och 14 april, den 11 och 12 augusti, den 3 och 4 september samt den 2 och 16 december.

Muntlig redogörelse för resultatet av de förda förhandlingarna har den 7 oktober 1924 av statens delegerade lämnats statsrådet och chefen för socialdepartementet.

Betänkande med förslag till avtal dels mellan staten och Stockholms stad och dels mellan staten och Göteborgs stad rörande nämnda städers övertagande av hela sin sinnessjukvård har avlämnats till socialdepartementet i december 1924.

De delegerades uppdrag är därmed fullgjort.

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

4. Sakkunnig för överarbetning och komplettering av ett utav kommittén för verkställande av utredning angående ordnandet av apoteksväsendet i riket vid 1920 års utgång m. m. avgivet betänkande (1922: 31; 1923: 29; 1924: 7).

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juli 1921.

Ribbing, S., statssekreterare.

Bearbetningen av apoteksinrättningarnas deklarationer angående omsättning och nettovinst m. m. har under 1924 fortsatt och avslutats. På grundval härav hava utarbetats förslag till bestämmelser angående koncessionsavgifter från apoteken ävensom andra författningsförslag. Utarbetande av förslag till bestämmelser angående pensionering av apoteksinnehavare och farmaceuter pågår. Någon ersättning för uppdragets fullgörande har icke åtnjutits. Utredningen beräknas bliva slutförd under år 1925.

5. Sakkunniga för överarbetning av förslag till lag om den offentliga barnavården (barnavårdsutredningen; 1923: 30; 1924: 8).

Genom beslut den 30 juni 1922 uppdrog Kungl. Maj:t åt revisionssekreteraren N. R. von Koch att inom socialdepartementet biträda med överarbetning av det utav fattigvårdslagstiftningskommittén den 19 april 1921 avgivna förslaget till lag om den offentliga barnavården m. fl. författningar.

Vidare har Kungl. Maj:ts den 19 januari 1923 förordnat ledamoten av direktionen över allmänna barnhuset i Stockholm Gunhild Friesia Almén att biträda med överarbetningen av ifrågavarande lagförslag. Hon har deltagit i arbetet till den 15 juni 1924.

Såsom sekreterare har under tiden 1 januari—22 mars 1924 tjänstgjort juris kand. B. Löfving.

Lokal: socialdepartementet, tel. 14 30.

Arbetet har till den 1 juli 1924 pågått med sammanträden flera gånger i veckan.

De sakkunniga hava under 1924 biträtt med utarbetande av propositioner med förslag till lag om samhällets barnavård m. m., till lag om ändrad lydelse av 14 kap. 45 § strafflagen m. m. samt till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 21 mars 1862 om kyrkoråd och skolråd m. m. Dessa förelades sedermera 1924 års riksdag (prop:er nr 150—152) och antogos med vissa ändringar av riksdagen, varefter lagar i ämnet utfärdades den 6, 13 och 27 juni 1924 (Sv. förf. saml. 1924, nr 361—373).

Vidare har utarbetats betänkande med förslag till lag om modershjälp, vilket förslag avlämnades den 18 juni 1924 (Statens off. utredn. 1924: 57).

Under senare hälften av år 1924 har von Koch varit sysselsatt med utarbetande av följdförfattningar till barnavårdslagen, med förslag till avtal med vissa institutioner angående övertagande av en del av uppfostringsarbetet beträffande vissa vanartade samt med förslag angående statsbidrag till vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m., vilka förslag äro avsedda att föreläggas 1925 års riksdag.

Arbetet kan förväntas bliva avslutat i början av år 1925.

6. *Sakkunniga för biträde åt medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till specialanstalt för asociala manliga sinnessjuka m. m. (1924: 9).*

Tillkallade på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 8 juni 1923 för att biträda medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till en till Strängnäs hospital förlagd specialanstalt för asociala manliga sinnessjuka, omfattande jämväl en mindre säkerhetsavdelning för särskilt farliga sinnessjuka, med det antal platser, som under utredningen kunde visa sig erforderligt och lämpligt, dock högst 100. Petré, D. A., med. dr, professor, led. av I kamm.;

Westman, E. C., arkitekt;

Lauritzen, E. K., överläkare.

Utredningen är ännu icke slutförd.

7. *Sakkunniga för biträde åt medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till utvidgning av Piteå hospital och asyl (1924: 10).*

Tillkallade på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 8 juni 1923 för att biträda medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till påbyggnad av södra delen av

S: 7 huvudbyggnaden vid Piteå hospital och asyl samt till ny ekonomibyggnad vid anstalten.

Westman, E. C., arkitekt;

Velander, F. G. H., överläkare.

Utredningen är ännu icke slutförd.

8. 1924 års landsstatslönesakkunniga.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 december 1923 med uppdrag att inom socialdepartementet biträda dels med överarbetning av 1902 års löneregreringskommittés den 11 maj 1923 avgivna förslag till lönereglering för befattningshavare vid länsstyrelserna, dels ock med utarbetande av förslag till lönereglering för fögderiförvaltningarnas tjänstemän. Uppdraget utvidgades jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1924 att omfatta dels överarbetning av 1902 års löneregreringskommittés förslag angående definitiv lönereglering för landshövdingarna i riket och angående pension till landshövdingarna, dels ock med utredning av spörsmålet om åvägabringande av en skälig fördelning mellan länsstyrelsernas befattningshavare av ansvaret för länsstyrelsernas beslut om utanordning av statsmedel.

Sahlin, M. R., landshövding;

Ericsson, A. E. M., generaltulldirektör.

De sakkunniga hava vid utförande av sekreterargörömmål biträts av förste sekreteraren vid statens järnvägar G. Silfverstolpe och bokhållaren vid statens järnvägar A. Carlsson.

Lokal: Vasagatan 1, tel. 163 81.

De sakkunniga hava, med kortare avbrott, från och med den 17 januari 1924 varit i verksamhet, antingen gemensamt eller var för sig. Antalet sammanträden har utgjort omkring 80, därav 3 gemensamt med statens besparingskommitté.

Förutom vissa smärre utlåtanden hava de sakkunniga avgivit:

den 30 september 1924 utlåtande och förslag beträffande lönereglering för befattningshavare vid länsstyrelserna,

den 20 november 1924 förslag till lönereglering för landsfogdar och landsfiskaler m. m.

samma dag utlåtande i fråga om lappfogdarnas uppförande på ordinarie stat m. m.,

den 17 december 1924 utlåtande och förslag angående definitiv lönereglering för landshövdingarna i riket och angående pension till landshövdingarna.

Av de sakkunnigas uppdrag återstår i huvudsak endast spörsmålet om fördelning mellan länsstyrelsernas befattningshavare av ansvaret för länsstyrelsernas beslut om utanordnande av statsmedel. Detta ärende beräknas av de sakkunniga kunna slutbehandlas i början av år 1925.

9. *Sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag be- S: 11
träffande motverkande av arbetslöshet genom anordnande av allmänna
arbeten m. m. (arbetslöshetssakkunniga).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 juni 1924.

Cederborg, A., direktör, *ordförande*;

Enblom, F., byråchef, överstelöjtnant;

Hagman, E. O., byråassistent, led. av II kamm.;

Paues, E. V., direktör;

Holmström, K. W., led. av arbetsrådet, led. av II kamm.

Sekreterare:

Bergström, R. K. A., t. f. sekreterare.

Lokal: Vasagatan 23—25 (Auditorium; arbetslöshetskommissionens lokaler),
tel. 145 21, 145 42 och 107 39.

Sammanträden in pleno hava hållits den 24 september, den 7, 10 och 14 oktober
samt den 18, 25 och 29 november 1924.

De sakkunniga hava infordrat utredning rörande vissa arbetstillfällen inom
järnvägsstyrelsens, domänstyrelsens, lantbruksstyrelsens, vattenfallsstyrelsens
samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens arbetsområden och har det utrednings-
material, som med anledning härav inkommit, gjorts till föremål för behandling
av de sakkunniga.

På grundval av berörda utredning och andra uppgifter hava de sakkunniga
dryftat riktlinjerna för sitt blivande förslag.

De sakkunnigas arbete beräknas avslutat i början av år 1925.

10. *Sakkunnig för överarbetning av förslag till lag om lösdrivares behandling
m. m.*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1924 med uppdrag att inom
socialdepartementet biträda med överarbetning av ett av fattigvårdslagstift-
ningskommittén med skrivelse den 21 december 1922 överlämnat förslag till lag
om lösdrivares behandling m. fl. författningar.

von Koch, N. R., revisionssekreterare.

Lokal: socialdepartementet, tel. 14 30.

Arbetet har hittills avsett vissa förberedande undersökningar.

11. *Sakkunnig för utredning beträffande upprättandet av anstalter för vuxna
vanartade sinnesslöa ävensom i fråga om ordnandet av anstaltsvården för fal-
landesjuka.*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1924.

Petrén, D. A., med dr, professor, led. av I kamm.

Sekreterare:

Westling, E. A., amanuens.

Utredningsarbetet påbörjades i början av november 1924 och har omfattat
dels utredning i anledning av två från skolöverstyrelsen erhållna remisser
rörande viss ifrågasatt ändring i reglementet för statens uppfostringsanstalter

S: 11 för sinnesslöa samt rörande väckt spörsmål om utvidgning av statens uppfostningsanstalt för sinnesslöa gossar å Salbohed, dels ock vissa förberedande arbeten beträffande frågan om vården av fallandesjuka.

Under den närmaste tiden är avsett, att utredningsarbetet i främsta rummet skall inriktas på frågan om ordnandet av vården av fallandesjuka.

12. *Sakkunnig för verkställande av revision av gällande förordningar om kommunalstyrelse på landet och i stad m. m.*

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1924.

Hammar skjöld, K. H. L., landshövding.

Under år 1924 hava företagits förberedande undersökningar och överväganden.

Upprättande av författningsförslag är avsett att i huvudsak utföras under år 1925.

13. *Socialdepartementets polisutredning.*

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1924 för att inom departementet biträda med fortsatt utredning av frågan om omorganisation av polisväsendet i riket.

Lawski, S. J. K. W., revisionssekreterare.

Lokal: socialdepartementet, tel. Norr 58 25.

Ifrågavarande arbete påbörjades av Lawski den 28 juli 1924. Under hösten nämnda år utarbetades förslag till omorganisation av rikets polisväsende, vilket förslag granskats av nedannämnda två sakkunnigberedningar.

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 september 1924:

von Sydow, O. F., landshövding;

Linnér, S. N., landshövding;

Kvarnzelius, S. H., landshövding, led. av I kamm.;

Kjäll, H. P., landssekreterare.

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 oktober 1924:

Eriksson, J. B., i Grängesberg, pensionsfullmäktig, led. av II kamm., *ordförande*;

Bengtsson, S., i Norup, lantbrukare, led. av II kamm.;

Johansson, J., i Kälkebo, hemmansägare, led. av II kamm.;

Olsson, G. A., i Gävle, redaktör, led. av II kamm.;

Björkman, G. A., borgmästare, led. av II kamm.

Utredningen beräknas vara slutförd under år 1925.

14. *Sakkunniga för utredning på vad sätt en för hela vårt folk lämpad och för rimlig kostnad tillgänglig tandvård kan åstadkommas (tandvårds-sakkunniga).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 oktober 1924.

Widén, J., f. d. landshövding, *ordförande*;

Lundberg, C. J. F., förste provinsialläkare;

Thourén, G. R., lärare vid tandläkarinstitutet.

Efter det de sakkunniga var för sig tagit del av förut verkställda utredningar i ämnet, sammanträdde de sakkunniga den 28 och den 29 november 1924, och fastställdes därvid, efter samråd med chefen för socialdepartementet, plan för utredningen. Uppdrag lämnades åt ledamöterna att var för sig företaga vissa undersökningar, som ansågos erforderliga, innan ämnet åter kunde företagas till gemensam behandling.

S: 15

b) Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.

15. Arbetslöshetskommissionen (1922: 4; 1923: 31; 1924: 13).

Tillsatt den 10 augusti 1914 med uppdrag att i samråd med socialstyrelsen upprätta och inkomma med förslag till åtgärder, ägnade att motverka den under dåvarande förhållanden väntade eller rådande arbetslösheten och mildra verkningarna av densamma.

Genom beslut den 17 september 1923 har Kungl. Maj:t förordnat, *dels* att kommissionen från och med den 1 oktober samma år skulle bestå av fem ledamöter samt att kommissionen inom sig hade att utse ett av tre personer bestående arbetsutskott för handläggning och avgöranden av sådana ärenden, vilka icke prövades böra handläggas i plenum, *dels ock* att från och med sistnämnda datum frågor om arbetslösas avstängande från understöd på grund av arbetskonflikt skulle av vederbörande lokala understödsorgan hänskjutas till kommissionen och av densamma avgöras.

Kommissionens sammansättning under år 1924:

Cederborg, A., direktör, *ordförande*;

Enblom, F., byråchef, överstelöjtnant, *vice ordförande*;

Hagman, E. O., byråassistent, led. av II kamm.;

Holmström, K. W., led. av arbetsrådet, led. av II kamm.;

Paues, E. W., direktör.

Kommissionens arbetsutskott har bestått av Cederborg, Enblom och Hagman.

Sekreterare:

Nordström, G. H., fil. kand.

Arbetschef (efter 1 april 1924):

Jonsson, G., kapten i väg- och vattenbyggnadskåren.

Arbetschefen har i sitt arbete närmast biträttats av fem avdelningschefer. Allt efter som arbetslösheten sjunkit och de arbetsföretag, i vilka nödhjälpsarbetare varit anställda, fullbordats eller nedlagts, har vid kommissionen och dess lokala organ anställd personal avskedats. Vid utgången av oktober månad 1924 kvarstodo i kommissionens tjänst tillhopa 49 befattningshavare, nämligen av byråpersonalen 37 och av befälspersonalen å arbetsplatserna 12.

För utförandet av vissa statistiska utredningar har kommissionen som expert anlitat t. f. byråchefen i socialstyrelsen B. A. E. Nyström.

Lokal: Vasagatan 23—25 (Auditorium), tel. 145 21, 145 42, 107 39 och Norr 246 58.

Kommissionen har under år 1924 intill utgången av november månad hållit 37 plenisammanträden. Arbetsutskottet har under samma tid sammanträtt 26 gånger. Sedan minskningen i arbetsuppgifterna möjliggjort en koncentrerings- och förenkling av förekommande ärendens behandling till kommissionens sammanträden in pleno, hava efter ingången av september månad 1924 sammanträden med arbetsutskottet ej hållits.

Rörande sin verksamhet har kommissionen meddelat följande:

Den under ledning av kommissionen bedrivna hjälpverksamheten för arbetslöshetens lindrande hade under året försiggått på följande huvudlinjer, nämligen hyreshjälpverksamhet, nödhjälpsarbeten och utlämning av gatsten.

Utbetalning av statsbidrag till kontanta understöd hade icke förekommit under 1924. Ej heller hade någon kursverksamhet med bidrag av statsmedel pågått.

Hyreshjälp hade, då den kontanta understödsverksamheten numera upphört, allenast utgått till vid statliga nödhjälpsarbeten anställda arbetare eller också till arbetslösa, som erhållit placering vid s. k. statskommunala arbetsföretag. Hyreshjälpverksamheten hade under år 1924 blivit avsevärt inskränkt såväl till följd av arbetslöshetens tillbakagång som också på grund av de restriktiva åtgärder, som kommissionen vidtagit i avsikt att på sådant sätt förbereda denna verksamhetsgräns upphörande. Efter utgången av juni månad 1924 hade något statsbidrag för detta ändamål icke av kommissionen tillerkänts någon kommun. Sammanlagt hade statsbidrag till hyreshjälpverksamhet under år 1924 utanordnats till ett belopp av 67,000 kronor, varav en mindre del emellertid utgjorde efterutbetalning av statsbidrag till 1923 års verksamhet.

Sedan Kungl. Maj:t den 31 december 1923 förordnat, att arbetsdirektionen för Norrlands statsarbeten skulle upphöra med utgången av nämnda år, hade såsom kommissionens verkställande organ för utförande av *statliga nödhjälpsarbeten* till den 1 april 1924 fungerat Södra Sveriges statsarbeten i Göteborg. Från nämnda tidpunkt skulle jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den av sistnämnda arbetsdirektion bedrivna verksamheten övertagas av kommissionen.

Förutom av Södra Sveriges statsarbeten, respektive arbetslöshetskommissionen hade statliga nödhjälpsarbeten med bidrag av arbetslöshetsmedel bedrivits i mindre omfattning av statens järnvägar.

Statens bruttokostnader för de under år 1924 bedrivna nödhjälpsarbetena uppginge intill den 31 oktober till omkring 3,720,000 kronor. Bland de olika arbeten, som under året kommit till utförande, kunde nämnas väganläggningsarbeten, väg- och dikningsarbeten å kronoparker samt brobyggnadsarbeten. Dessutom hade avslutats en del andra slags arbeten, å vilka endast kvarstått mindre delar från föregående år.

Av det belopp å tillhoppa 3,100,000 kronor, som 1924 års riksdag medgivit Kungl. Maj:t att disponera av arbetslöshetsanslaget till *färdigställande* av vissa påbörjade men av respektive statsarbeten ej slutförda arbetsföretag, hade kommissionen hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen intill den 1 november 1924 tillstyrkt arbetens fullföljande med inalles 1,996,349:98 kronor åt tillhoppa 61 arbetsföretag.

S. k. stats-kommunala nödhjälpsarbeten, till vilka kommissionen författnings- **S: 15**
enligt utlämnat statsbidrag med högst det belopp för varje dag och arbetslös,
som, därest arbetslöshetsunderstöd utgått, kunde antagas hava tillkommit veder-
börande kommun såsom statsbidrag till sådant understöd, hade under 1924 be-
drivits i något minskad omfattning och förekommit inom 16 kommuner. Av
kommissionen för 1924 års verksamhet utbetalade statsbidrag till ifråga-
varande företag t. o. m. utgången av oktober månad hade uppgått till 114,500
kronor.

Från och med försommaren 1924 hade statsbidraget till dessa nödhjälps-
arbeten indragits, men hade det under senhösten samma år försämrade läget på
arbetsmarknaden föranlett förnyade framställningar till kommissionen om bi-
drag för denna form av hjälpverksamhet. Kommissionen hade fördenskull
under 1924 års senare hälft ansett sig böra medgiva statsbidrag till arbeten av
detta slag inom Stockholm, Trollhättan och Gällivare.

Verksamheten med *utlämnande av gatsten*, som handhafts av den s. k. sten-
leveranscentralen, hade i enlighet med Kungl. Maj:ts förordnande den 6 juni
1924 vid ingången av juli månad 1924 övertagits av kommissionen.

Stencentralens verksamhet hade under 1924 huvudsakligen bestått i att
enligt beslut av kommissionen tillhandahålla statsmyndigheter och kommuner
gatsten. Under nämnda år hade av stencentralens lager disponerats den väsentli-
gaste delen av den lagerbehållning, som förefunnits vid 1924 års ingång, repre-
senterande ett värde av omkring 1 miljon kronor. Den 1 december 1924 hade
praktiskt taget hela stenlagret utlämnats, och återstode egentligen endast vissa
smärre kvantiteter, vilka beräknades inom kort bliva utskeppade.

Intill den 1 oktober 1924 hade kommissionen genom kvartalsvisa utbetalningar
utanordnat understöd åt 415 personer, vilka enligt gällande författning om under-
stöd i vissa fall åt genom tobaksmonopolets införande nöd-
lidande personer varit därtill berättigade. Ifrågavarande understöd
hade utgått från särskilt av riksdagen för ändamålet anvisat anslag. Kost-
naderna under år 1924 för förevarande ändamål hade t. o. m. den 31 oktober
uppgått till 139,808 kronor 34 öre.

Slutligen hade kommissionen jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 23 mars
1923 haft att ombesörja arbetsförmedling för den personal
hos den centrala statsförvaltningen, vilken på grund av in-
skränkningar i förvaltningen blivit entledigad från innehavda tjänster. Endast
ett fåtal dylika befattningshavare hade under 1924 begagnat sig av kommis-
sionens förmedling. Från ämbetsverken hade jämväl rekvisitioner av sådan
arbetskraft förekommit mycket sparsamt. Den av kommissionen utövade plats-
förmedlingsverksamheten torde fördenskull kunna numera betraktas såsom i det
närmaste avslutad.

K: 1

Kommunikationsdepartementet.**A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.****a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.**

1. *Sakkunniga med uppdrag att biträda väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vid utförande av det styrelsen lämnade uppdrag att gemensamt med lantbruksstyrelsen verkställa utredning rörande statens fiskehamnsbyggnadsverksamhet och de ekonomiska förutsättningarna för densamma (1923: 23, 1924: 13).*

Tillkallade den 26 maj 1922.

Sammansättning under år 1924:

Pettersson, K. E., kapten i väg- och vattenbyggnadskåren, hamnöveringenjör;

Rosén, S. J. G., redaktör, led. av I kamm.

I utredningen hava vidare deltagit följande personer:

Från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:

Wijnblad, O. J. F., överste och chef för väg- och vattenbyggnadskåren, överdirektör;

Ekdahl, O. Z., överstelöjtnant i väg- och vattenbyggnadskåren, chef för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnavdelning.

Från lantbruksstyrelsen:

Insulander, P. E. G., generaldirektör;

Andersson, K. A., byrådirektör, led. av I kamm.

Ämbetsverken och de sakkunniga hava den 15 februari 1924 i maskinskrift avgivit utredning och förslag rörande de fiskehamnar, tillhörande fiskehamnsgruppen II, vilka icke behandlats i den år 1923 avgivna utredningen. De sakkunnigas uppdrag är härmed slutfört.

2. *Sakkunniga med uppdrag att biträda väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vid utredning rörande åstadkommande av enhetlighet i förandet av väghållningsdistriktens räkenskaper.*

Tillkallade den 29 februari 1924.

Sammansättning:

Litzén, J. A., byråchef i riksräkenskapsverket;

Rooth, A. R., häradskrivare, led. av I kamm.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och de sakkunniga hava den 15 oktober 1924 i maskinskrift avgivit utredning och förslag angående ordnandet av väghållningsdistriktens räkenskaper, sedermera befordrad till trycket (Statens off. utredn. 1924: 60).

De sakkunnigas uppdrag är härmed fullgjort.

b) Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.

3. *Sakkunniga att samarbeta med generalpoststyrelsen vid verkställande av utredning och avgivande av förslag angående revision av gällande bestämmelser i fråga om villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter (1924:16).*

Tillkallade den 26 oktober 1923.

Sammansättning:

Björnsson, J. E., lektor, led. av I kamm.;
Dehlgren, S. F., kapten i flottans reserv, huvudredaktör;
Hildebrand, K. E. H., fil. dr, riksgäldsfullmäktig;
Pers, A., redaktör, led. av I kamm.

I skrivelse den 11 mars 1924 har generalpoststyrelsen efter överläggningar med de sakkunniga avgivit förslag till förordning angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter. De sakkunnigas uppdrag är härmed fullgjort.

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

4. *Delegationen för Sverige vid förhandlingar rörande framdragande av en elektrisk kraftledning från Norge till Danmark över Sverige (1922:25, 1923:21, 1924:12).*

Tillsatt den 6 juni 1921.

Sammansättning:

Hansen, F. W., generaldirektör, ordförande;
Borgquist, W., överdirektör;
Lübeck, S. E. J., landshövding;
Schmitz, A., konsul;
Löfgren, E., advokat, led. av II kamm.

Sekreterare:

Tengstrand, A. W., förste byråingenjör i vattenfallsstyrelsen.

Överingenjör S. Velander har på Kungl. Maj:ts uppdrag biträtt delegationen såsom sakkunnig i elektrotekniska frågor.

Lokal: Vattenfallsstyrelsen, Regeringsgatan 45; telefon namnanrop: »Vattenfallsstyrelsen».

Sedan delegationen i samarbete med de danska och norska delegerade under år 1923 avgivit det i nästlidet års riksdagsberättelse omförmälda betänkande rörande de med den ifrågasatta kraftöverföringen sammanhängande tekniska och ekonomiska frågorna (statens off. utredn. 1923:50), äro numera de juridiska och administrativa förutsättningarna för företaget under utredning inom ett av medlemmar av samtliga tre länders delegationer sammansatt utskott. Utskottets arbete beräknas pågå även under år 1925.

- K: 5** 5. *Sakkunniga för utredning av vissa frågor rörande byggnadsstyrelsens organisation och därmed sammanhängande spörsmål (Byggnadsstyrelse-sakkunniga) (1924:14).*

Tillkallade den 29 juni 1923.

Sammansättning:

Ekman, C. G., riksgäldsfullmäktig, led. av I kamm., *ordförande*;
Clason, I. G., f. d. byggnadsråd;
Lindh, E., byggnadschef och ledamot av arméns kasernbyggnadsnämnd;
Meurling, C. H. F., överste, överdirektör;
Tengbom, I. J., generaldirektör.

Sekreterare:

Löfgren, T. E., kansliråd.

De sakkunniga hava den 18 november 1924 till följd av remiss avgivit utlåtande över en av byggnadsstyrelsen gjord framställning om förändring av en kvinnlig kanslibiträdjestjänst till kvinnlig kontorsskrivarebefattning. De sakkunnigas arbete torde komma att slutföras inom den närmaste tiden.

6. *Delegerade för staten för förhandlingar med Stockholms stad rörande vissa i samband med frågan om nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli stående spörsmål (Kanslihusdelegerade).*

Tillkallade den 6 februari 1924 jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 november 1923.

Sammansättning:

Möller, C. O., f. d. generaldirektör, *ordförande*;
Fehr, M. N., professor, led. av I kamm.;
Wohlin, T. H., kammarråd.

Sekreterare:

Örtengren, S. T., t. f. förste sekreterare i järnvägsstyrelsen.

De delegerades arbete under året har huvudsakligen bestått i förberedande utredningar samt anskaffande av tomtkartor, ritningar och annat arbetsmaterial ävensom överläggningar rörande sättet för arbetets bedrivande.

7. *Sakkunniga för utredning angående ändrad organisation av väg- och vattenbyggnadsväsendet.*

Tillkallade den 11 april 1924.

Sammansättning:

Meurling, C. H. F., överste och chef för väg- och vattenbyggnadskåren, överdirektör, *ordförande*;
Ekelund, J. A. D., överstelöjtnant i väg- och vattenbyggnadskåren, distriktschef;
Johansson, J. B., i Fredrikslund, häradsdomare, led. av I kamm.;
Rehn, J., i Hissjö, lantbrukare.

Därjämte har uppdragits åt landshövdingen W. Murray och överstelöjtnanten i väg- och vattenbyggnadskåren, verkställande direktören i Svenska järnvägsföreningen O. Bärnheim att i den omfattning, som kunde finnas erforderlig, deltaga i utredningsarbetet. K: 9

Slutligen har överstelöjtnanten i väg- och vattenbyggnadskåren, extra byråchefen i kommunikationsdepartementet A. B. Gärde anbefallts att i erforderlig utsträckning deltaga i utredningsarbetet.

Sekreterare:

Akselsson, L., fil. lic., chef för järnvägsstyrelsens statistiska kontor.

Lokal: Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen; telefon 935.

De sakkunniga hava under maj, juli och oktober månader 1924 hållit sammanlagt 11 plenarsammanträden. Under mellantiderna hava ordföranden och sekreteraren utarbetat åtskilliga promemorior rörande olika delar av den förelagda arbetsuppgiften.

De sakkunniga torde komma att slutföra sitt arbete under år 1925.

8. *Sakkunniga för utredning av vissa frågor rörande väg- och vattenbyggnadskårens organisation.*

Tillkallade den 11 april 1924.

Sammansättning:

Meurling, C. H. F., överste och chef för väg- och vattenbyggnadskåren, överdirektör, *ordförande*;

Schultz, C. A., civilingenjör, distriktschef vid statens järnvägar;

Virgin, E., överstelöjtnant vid generalstaben.

Överstelöjtnanten i väg- och vattenbyggnadskåren, extra byråchefen i kommunikationsdepartementet A. B. Gärde har dessutom anbefallts att i erforderlig utsträckning deltaga i utredningsarbetet.

Sekreterare:

Bredberg, A., kapten vid generalstaben.

Lokal: Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen; telefon 935.

Kommitténs arbete under året har huvudsakligen bestått i bearbetning och sammanställning av de omfattande utredningar, framställningar av olika myndigheter m. m., som under en lång följd av år blivit gjorda rörande väg- och vattenbyggnadskåren samt planläggning av den egna verksamheten. För arbetets utförande erforderliga uppgifter hava vidare inhämtats från ett flertal olika myndigheter.

Arbetet torde kunna slutföras under första hälften av innevarande år.

9. *Sakkunniga för utredning av vissa frågor rörande de under kommunikationsdepartementet lydande affärsdrivande verkens förnyelsefonder.*

Tillkallade den 27 september 1924.

Sammansättning:

Rydin, L. A. V., regeringsråd, *ordförande*;

Kobb, G., riksgäldsfullmäktig, professor.

K: 9 Såsom representanter för de affärsdrivande verken deltaga i utredningen följande personer:

- från generalpoststyrelsen: Högner, E., byrådirektör,
- » telegrafstyrelsen: Landström, K. E., byråchef,
- » järnvägsstyrelsen: Malmkvist, E., t. f. byrådirektör,
- » vattenfallsstyrelsen: Borgquist, W., överdirektör.

Sekreterare:

Landelius, H. F. J. O., e. byråchef.

Lokal: Riksgäldsfullmäktiges sessionsrum; telefon 8485.

De sakkunnigas arbete torde komma att slutföras inom den närmaste tiden.

10. *Delegerade för staten för förhandlingar med Stockholms stad i vissa frågor rörande Norr Mälarstrand m. m.*

Tillkallade den 14 november 1924 jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 oktober samma år.

Sammansättning:

- Hasselrot, B. C., revisionssekreterare, *ordförande*;
- Clason, I. G., f. d. byggnadsråd;
- Wohlin, T. H., kammarråd.

Under året hava dels bedrivits undersökningar rörande äganderättsförhållanden m. m. i fråga om vissa områden å Norr Mälarstrand, dels avhållits sammanträden med de av staden utsedda delegerade.

b) *Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.*

11. *Starkströms-svagströmskommittén* (1922: 12, 1923: 24, 1924: 15).

Tillsatt enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande av kommerskollegium och telegrafstyrelsen den 21 oktober 1919 med uppdrag att dels verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om lämpliga anordningar vid maskiner, apparater och ledningar för elektrisk kraftöverföring samt sättet för koppling mellan dessa för undvikande av störningar i telefon- och telegraftrafiken, dels ock utarbeta föreskrifter rörande korsning och parallellföring av svagströmsledningar med andra starkströmsledningar än sådana, som vore avsedda för elektrisk järnvägsdrift med enfass växelström.

Sammansättning under år 1924:

- Pleijel, H. B. M., fil. dr, professor, *ordförande*;
- Landtmanson, M. K., inspektör över elektriska anläggningar;
- Holmgren, A. V. A., byrådirektör;
- Nylander, K. E., förste byrådirektör;
- Velander, S., överingenjör vid Sydsvenska kraftaktiebolaget.

Sekreterare:

Dahr, K., civilingenjör.

Lokal: Telegrafstyrelsen, Brunkebergstorg 2.

Under år 1924 har en underavdelning av kommittén, bestående av ordföranden samt ledamöterna Holmgren och Nylander, haft till uppdrag att uppgöra förslag till samt leda försök rörande störningar från kraftledning i parallellgående svagströmsledningar, samt en annan underavdelning, bestående av ledamöterna Landtmanson, Nylander och Velander, fortsatt den år 1923 påbörjade behandlingen av frågor angående olika skyddsanordningar vid ledningskorsningar samt dessas verkningssätt under skilda förhållanden. Den sistnämnda underavdelningen har dessutom statistiskt sammanfört och bearbetat uppgifter rörande linbrott, urbrännings- och isolatorfel m. m. å kraftledningar samt deras orsaker, särskilt med hänsyn till sådana felaktigheters betydelse för störningsfriheten vid varandra korsande ledningar.

Kommittén har vid sina sammanträden dels genomgått och diskuterat de resultat, som framlagts av underavdelningarna, dels diskuterat de nya föreskrifter inom kommitténs arbetsområde, som under året utfärdats i Danmark, Tyskland och Österrike. Kommitténs ledamot Landtmanson, som under november månad på egen bekostnad företagit resor i Tyskland, Frankrike och Schweiz, har under dessa resor inhämtat närmare kännedom om det läge, vari de frågor, som beröra kommitténs arbeten, befinna sig i nämnda länder.

Rörande kommitténs arbetsuppgifter har kommittén uppgivit följande:

Sedan rikskabeln Stockholm—Göteborg numera fullbordats och telegrafverkets luftledningar utefter denna sträcka inom närmaste tiden utflyttats i sådan utsträckning, att man utan alltför stor olägenhet för trafiken skulle kunna undersöka störningar i kabelledningarna från vattenfallsverkets i närheten framdragna kraftledningar, har kommittén för avsikt att anordna uppmätningar av dylika störningar i kabeln för att bestämma i vilken grad störningar i en i jorden nedlagd kabel bli mindre än i motsvarande luftledning. Dessutom planerar kommittén en undersökning av i vad mån störningsverkan från långa kraftledningar avtaga med avståndet särskilt vid större avstånd mellan kraftledning och svagströmsledning. Platsen för dessa senare undersökningar, vilka äro av stor vikt för kommitténs arbete, är ännu ej bestämd.

12. *Sakkunniga för verkställande av utredning rörande de taxor å elektrisk kraft, som vattenfallsstyrelsen tillämpar vid sin landsbyggsdistribution (Elektriska taxekommittén).*

Tillkallade den 22 februari 1924.

Sammansättning:

von Sneidern, A. W. T., landshövding, led. av I kamm., *ordförande*;

Andersson, A., i Råstock, banvakt, led. av II kamm.;

Hässler, C. I. F., civilingenjör;

Rossander, C. A. J., professor;

Sederholm, G. R., Älberga, godsägare, led. av I kamm.

Genom beslut den 9 maj och 27 september 1924 har Kungl. Maj:t förordnat civilingenjören N. Ekwall att i erforderlig omfattning biträda de sakkunniga (jfr nedan under jordbruksdepartementet nr 3).

K: 12 Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 maj 1924 hava dessutom för överläggningar med de sakkunniga tillkallats representanter för abonnenter å elektrisk kraft från vattenfallsstyrelsens distributionsnät.

De sakkunnigas arbete torde komma att slutföras inom den närmaste tiden.

13. Mälarens regleringskommission.

Bildad till följd av Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1924 med uppgift i första hand att dels insamla och bearbeta tillgängligt material rörande frågan om Mälarens reglering m. m., dels upprätta förslag till fördelning av kostnaden för företagets planläggning samt i andra hand att utarbeta definitivt regleringsplan jämte förslag till upprepning och regleringsanordningar i Mälarens utlopp, samt att beräkna kostnaderna för regleringen och dessas fördelning.

Sammansättning vid utgången av år 1924:

Murray, W., landshövding, *ordförande*; jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande utsedd av chefen för kommunikationsdepartementet;

Lindblad, E. A., domänintendent, utsedd av domänstyrelsen;

Scharp, J. A., godsägare, utsedd av Stockholms läns hushållningssällskap;

Tamm, H. S. H., godsägare, utsedd av Uppsala läns hushållningssällskap;

Nordin, A. V., vattenrättsingenjör, utsedd av Västmanlands läns hushållningssällskap;

Almqvist, K. F. G., godsägare, utsedd av Södermanlands läns hushållningssällskap;

Ekwall, A., överingenjör, utsedd av vattenfallsstyrelsen;

Ekdahl, O. Z., byråchef, utsedd av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen;

Karlsson, W. E., borgarråd, utsedd av Stockholms stad;

Vinberg, S. W., hamndirektör, utsedd av Stockholms stad;

Öberg, T., drätseldirektör, utsedd av Västerås stad;

Barckman, G., direktör, utsedd av Köpings stad;

Christenson, J. B., rådman, utsedd av Södertälje stad;

Hallmén, E., civilingenjör, utsedd av Sveriges industriförbund;

Källman, G. V., kommunalkamrerare, utsedd av Stockholms norra förstäders kommuners kanalkommitté.

För en del av förenämnda ledamöter hava dessutom utsetts suppleanter.

Sekreterare:

Alrutz, O. R., advokat.

Tekniskt biträde:

Lawski, L. L., civilingenjör.

Kommissionens *expedition*: Advokaten Alrutz' kontor, Mästersamuelsgatan 4; telefon: 138 07.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1924 skall arvode till ordföranden och sekreteraren tills vidare intill den 1 juli 1925 utgå av statsmedel, medan kostnaderna för övriga representanters deltagande i kommissionen bestridas av deras huvudmän.

Kommissionen, som under året hållit tre plenarsammanträden, har inom sig

utsett tre delegationer, av vilka en haft till uppgift att verkställa en överslagsvärdering av de skador, som uppstått å Mälarens stränder genom det höga vattenståndet under år 1924, en fått till uppdrag att göra mera ingående värderingar på vissa områden och en haft att utreda, huruvida arbetena för Mälarens reglering kunde tills vidare inskränkas under vad som i tidigare utredningar varit avsett, och därigenom kostnaderna för regleringsföretaget nedbringas.

Slutliga resultat av delegationernas arbete föreligga ännu icke.

Fl: 1

Finansdepartementet.

A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.

a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

1. 1919 års tull- och traktatkommitté (1922: 8; 1923: 16; 1924: 4).

Tillsatt den 31 januari 1919 med uppdrag att skyndsamt verkställa en allsidig utredning av det gällande tullsystemets verkningar och i samband därmed av spörsmål rörande Sveriges traktatpolitik med särskild hänsyn tagen till vikten av att befrämja det ekonomiska samarbetet inom Norden ävensom att framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Kommittén arbetade från början på tre avdelningar, tullavdelningen, traktatavdelningen och skandinaviska avdelningen. Av dessa hava jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 24 november 1922 traktatavdelningen och skandinaviska avdelningen avslutat sitt arbete före utgången av år 1922.

Sammansättning vid början av år 1924:

Themptander, N. H. R., generaltulldirektör, *ordförande*;

Heckscher, E. F., professor;

von Hofsten, C. A. E., f. d. borgmästare, godsägare;

Huldt, Kr., bruksdisponent;

Lembke, J. C., jur. dr;

Ljungman, A. direktör;

Månsson, K. F., i Hagaström, led. av II kamm.;

Rehn, J., i Hissjö, lantbrukare;

Röing, E., grosshandlare, led. av II kamm.;

Sköld, P. E., fil. kand., numera statssekreterare, led. av II kamm.;

Vennersten, A. F., direktör, led. av I kamm.

Den 23 mars 1924 avled kommitténs ordförande, generaltulldirektören Themptander, och förordnades den 28 i samma månad i hans ställe som ordförande ledamoten grosshandlare Röing.

Sekreterare:

Åmark, K. F. E., fil. dr, jur. kand., förste aktuarie i kommerskollegium.

Antalet sammanträden under år 1924 har utgjort 37.

Fi: 1 Kommittén har under året till Kungl. Maj:t avlämnat följande utredningar och betänkanden:

- XXV. Handels- och prisöversikter rörande spannmål jämte bihang, innefattande vissa internationella prisjämförelser angående viktigare jordbruksprodukter, av K. Åmark (Statens off. utredn. 1924: 55).
- XXVI. Ljusindustrien samt tillverkningen av glycerin av J. Lublin (1924: 34).
- XXVII. Ylleindustriens produktionsförhållanden av K.-G. Hagström (1924: 35).
- XXVIII. Den svenska tegelindustriens utveckling 1881—1913 etc. av B. Ohlin (1924: 36).
- XXIX. Den svenska skoindustrien etc. av W. Smith.
- XXX. Den svenska cementindustrien etc. av O. Edström.
- XXXI. Den svenska tvättmedelsindustrien etc. av Hj. Heimbürger.
- XXXII. Den svenska porslinsindustrien etc. av E. W. Tillberg.
- XXXIII. Tryckeri- och pappersförädlingsindustrien i Sverige av F. Hilgerdt.
- XXXIV. Den svenska industriens räntabilitet av H. Hörlin och E. Lenberg.
- XXXVI. Betänkande angående tullsystemets verkningar i Sverige före världskriget (Statens off. utredn. 1924: 37 och 38).

Kommittén kommer enligt uppgift att avlämna ytterligare en utredning (XXXV), nämligen rörande monopolistiska sammanslutningar inom svensk industri av A. Ljunggren.

Härmed har kommittén fullgjort sitt uppdrag i vad det avsett verkställandet av en allsidig utredning av det gällande tullsystemets verkningar. Där emot har kommittén med hänsyn till det osäkra läge, som hittills rått på det ekonomiska området, icke, såsom varit avsett, avlämnat förslag till revision av gällande tulltaxeförordning och tulltaxa.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 19 december 1924 har det åt kommittén lämnade uppdraget upphört med utgången av år 1924.

2. 1921 års kommunalskattekommitté (1922: 26; 1923: 19; 1924: 13).

Tillsatt den 27 maj 1921 med uppdrag att verkställa förnyad, allsidig prövning av frågan om en reformerad kommunalskattelagstiftning samt avgiva förslag till en sådan lagstiftning.

Sedermera har Kungl. Maj:t den 8 januari 1923 förklarat, att den av Kungl. Maj:t den 25 september 1920 förordnade kommittén för utredning av frågan angående den kommunala beskattningen av skog m. m. omedelbart skulle upphöra samt det åt samma kommitté meddelade uppdrag, i den mån det ej fullgjorts, överlämnas åt kommunalskattekommittén.

Sammansättning under år 1924:

Petersson, G. A., f. d. president i kammarrätten, *ordförande*;
Lybeck, J. A., kammarrättsråd;

Eiserman, G. V., landskamrerare;
 Rune, A. O., Västervik, borgmästare, led. av I kamm.;
 Sederholm, G. R., Ålberga, godsägare, led. av I kamm.;
 Olsson, Åhlmans O., hemmansägare;
 Eriksson, J. B., Grängesberg, pensionsfullmäktig, led. av II kamm.;
 Lindqvist, A. A., Halmstad, glasslipare, led. av II kamm.;

Därjämte har professorn vid Skogshögskolan T. W. Jonson såsom ledamot deltagit i kommitténs överläggningar och beslut, i vad de avsett frågor, vilka inbegripits i skogsbeskattningskommitténs uppdrag.

Sekreterare:

Geijer, E. E. K. R., assessor i kammarrätten.

Kommittén har under år 1924 sammanträtt in pleno den 23, 26, 28—30 januari, den 4—6 februari, den 7, 8, 26 april, den 6, 8, 15 maj och den 4—8 augusti. Av kommitténs arbetsutskott, bestående av presidenten Petersson, kammarrättsrådet Lybeck, landskamreraren Eiserman och sekreteraren, hava Petersson, Lybeck och sekreteraren under året varit i verksamhet i det närmaste hela tiden intill dess kommitténs uppdrag, enligt vad nedan sägs, blivit slutfört.

Under årets sammanträden har kommittén granskat den av arbetsutskottet utarbetade allmänna och speciella motiveringen samt behandlat en del specialfrågor. Vid sammanträdet i augusti förelåg kommitténs betänkande i korrektur, och blev detsamma av kommittén granskat och godkänt, varvid åt arbetsutskottet uppdrogs att vidtaga de mindre justeringar i betänkandet, som föranleddes av vad under nämnda granskning förekommit.

Den 15 oktober 1924 har kommittén avgivit betänkande angående den kommunala beskattningen, del I innehållande lagförslag, allmän och speciell motivering, del II innehållande reservationer, bilagor, tabeller och sakregister (Statens off. utredn. 1924: 53 och 54); och har kommittén därmed slutfört sitt uppdrag.

b) Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.

3. Sakkunnig för revision av vissa avlöningsbestämmelser (1924: 17).

Sedan Kungl. Maj:t den 28 mars 1923 anbefallt samtliga verk och myndigheter, å vilka avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, är tillämpligt, ävensom allmänna civilförvaltningens lönenämnd att avgiva och före den 15 juni 1923 till finansdepartementet inkomma med yttrande i fråga om revision av omförmälda avlöningsreglemente m. m., uppdrog chefen för finansdepartementet, på grund av bemyndigande den 29 juni 1923, sistnämnda dag åt förste kanslissekreteraren, numera statssekreteraren i finansdepartementet Gustaf Söderlund att såsom sakkunnig verkställa bearbetning av de inkomna yttrandena i fråga om revision av förenämnda avlöningsreglemente jämte därtill hörande följdförfattningar ävensom att uppgöra förslag i ämnet.

Den sakkunnige, som den 8 november 1923 till chefen för finansdepartementet avgivit betänkande i fråga om revision av gällande avlöningsbestämmelser för

Fi: 3 statsdepartement m. fl. verk (Statens off. utredn. 1923:68), har därmed slutfört arbetet i fråga utom beträffande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie personal.

Då frågan om revision av gällande avlöningsbestämmelser för statsdepartement m. fl. verk tillsvidare förfallit, får den sakkunniges arbete numera anses vara avslutat.

4. *Sakkunniga för utredning om ändrade bestämmelser rörande statsrevisionen.*

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 20 oktober 1923 och den 12 januari 1924 för verkställande av en av riksdagen i skrivelse den 23 maj 1922, nr 166, begärd utredning om ändrade bestämmelser rörande statsrevisionen:

von Geijer, K. E., borgmästare, led. av I kamm.;

Löwbeer, N. T., kansliråd.

Med skrivelse den 20 februari 1924 överlämnade de sakkunniga till chefen för finansdepartementet utredning och förslag *dels* angående utsträckning av tiden för revisionsförrättningen, *dels ock* angående möjligheterna för utkrävande av konstitutionellt ansvar på grundval av anmärkning, framställd av riksdagens revisorer.

Utredningen av övriga i sakkunniguppdraget ingående spörsmål vilar tillsvidare.

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

5. *Socialiseringsnämnden* (1922:15; 1923:18; 1924:12).

Tillsatt den 22 juni 1920 med uppdrag att verkställa utredning angående lämpligheten av och betingelserna för ett överförande i samhällets ägo eller under samhällelig kontroll av naturtillgångar och produktionsmedel, som äro för landets ekonomi och befolkningens välbefinnande av större vikt eller eljest prövas böra omhänderhavas av samhälleliga organ.

Sammansättning under år 1924:

Sandler, R. J., statsråd, led. av I kamm., *ordförande*;

Andersson, C. F. G., professor vid handelshögskolan i Stockholm;

Karleby, N., redaktör, tillika *sekreterare*;

Lindblad, A., fil. dr, direktör;

Möller, F. G., statsråd, led. av I kamm.;

Steffen, G. Fr., professor;

Falkman, O., ingenjör.

Lokal: Rosenbad 2; tel. 142 34.

Antalet plenisammanträden har under 1924 utgjort omkring 30.

Nämnden har under år 1924 dels varit sysselsatt med utarbetande av ut-

låtande angående statens järnvägar som allmänt affärsverk, vilket utlåtande **Fi: 6** avlämnats den 16 maj 1924 (Statens off. utredn. 1924: 30), dels upptagit utredning av den statliga skogsförvaltningens organisation och därmed sammanhängande frågor angående det enskilda skogsbrukets ekonomi och förvaltning.

Bearbetningen av aktiebolagens balansräkningar, vilken efter upphörandet av finansdepartementets finansstatistiska utredningar och tull- och traktatkommitténs hithörande verksamhet utföres av nämnden ensam, fullbordades i ursprungligen avsedd omfattning till materialsamlingen under år 1923, i det att för cirka 2,000 aktiebolag balansräkningarna för åren 1911—1920 genomgåts och resultaten sammanförts på kort. Undersökningen har kompletterats för åren 1921—1923. Detta arbete förelåg såtillvida färdigt vid november månads utgång som alla i bearbetningen inbegripna balansräkningar, vilka vid nämnda tidpunkt inkommit till patent- och registreringsverket, undersökts. Det sammanställda materialet har därjämte, då så befunnits nödigt, fullständigats genom särskilda detaljundersökningar. Nämnden har därjämte träffat anstalter för en bearbetning av det sålunda vunna materialet.

Undersökningen av socialiseringsfrågans förutsättningar och läge i utlandet har i så måtto fortsatts, som nämnden beslutat uppdraga åt dess ledamot prof. G. F. Steffen att utarbeta redogörelser för Förenta Staterna, Canada, Australien och Nya Zeeland. Av dessa har undersökningen över Canada under år 1924 slutförts.

Åt nämndens ledamot prof. G. Andersson har därjämte uppdragits att utarbeta en översikt av de allmänna skogarna och deras förvaltande.

Prof. G. F. Steffens undersökning av socialiseringsfrågans förutsättningar och läge i Tyskland är avslutad. Fullbordade föreligga därjämte fil. dr M. Marcus' översikt av telegrafverkets ekonomi och organisation, redaktör A. Gjörös undersökning av konsumentkooperationen i Sverige samt jägmästare N. Schagers arbeten »Det svenska skogsbrukets förutsättningar och historia» och »De enskilda skogarna och deras förvaltande».

Under 1924 hava av kommitténs utredningar följande utkommit av trycket:

Iakttagelser rörande socialiseringen i Österrike 1918—1922, av Nils Karleby (Statens off. utredn. 1924: 14);

Det svenska tobaksmonopolet. En undersökning av dess verksamhet 1915—1922 av fil. dr Moritz Marcus (1924: 15);

Statens järnvägar, kortfattad översikt av deras tillkomst, ekonomi och organisation av fil. dr Moritz Marcus (1924: 22);

Sveriges vattenkrafttillgångar och vattenkraftproduktion av S. Lübeck (1924: 39);

Kommunal affärsverksamhet i de svenska städerna av H. Lindholm och G. Bergqvist (1924: 45).

6. 1921 års pensionskommitté (1922: 28; 1923: 21; 1924: 7).

Tillsatt den 29 juni 1921 för verkställande av utredning rörande vissa till pensionsväsendet hörande frågor.

Fi: 6 Sedan kommitténs arbeten på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 24 november 1922 varit vilande från den 1 mars 1923, har kommittén, i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 13 juni 1924, återupptagit sin verksamhet från och med den 1 juli 1924.

Sammansättning:

Södermark, P. G., generaldirektör, *ordförande*;
Anderson, A., i Råstock, banvakt, led. av II kamm.;
Leijonhufvud, C. G. E., frih., statskommissarie;
Sidenbladh, E. T., byråchef;
Starbäck, K., lektor.

Att såsom ledamöter av kommittén deltaga i behandlingen av vissa frågor hava varit förordnade: beträffande arméns pensionsförhållanden överstelöjtnanten vid generalstaben O. G. Thörnell, beträffande marinens pensionsförhållanden överstelöjtnanten vid kustartilleriet frih. F. E. von Otter.

Såsom kommitténs sekreterare hava fungerat: under tiden 21 augusti—18 oktober 1924 juris doktor S. Matz samt från och med den 20 oktober 1924 ledamoten av kommittén, frih. von Otter.

Lokal: Posthuset, Bryggaregatan 11; tel. Norr 78 02.

Kommittén har efter återupptagandet av sina utredningsarbeten hållit plenarsammanträden under följande tider, nämligen 1—4 juli, 14—26 augusti, 15 september—18 oktober samt 31 oktober—20 november. Sammanlagt hava under tiden 1 juli—30 november 1924 hållits 51 sammanträden.

Den 18 oktober 1924 har kommittén till Kungl. Maj:t ingivit betänkande med förslag till civil tjänstepensionslag (Statens off. utredn. 1924:56). Sedermera har kommittén förehått till behandling dels frågan om militär pensionslag, dels ock frågan om beredande av pensionsförbättring åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst; och beräknas kommitténs arbeten i berörda ärenden vara slutförda i så god tid att förslag härutinnan kunna föreläggas 1925 års riksdag.

Till pensionskommitténs uppdrag hörande spörsmål, som därefter återstå att utreda, äro frågorna om pensionering av viss icke-ordinarie personal i statens tjänst samt om enhetliga grunder för familjepensioneringen ävensom beredande av rätt till pension åt sådana änkor och barn efter statstjänare, som enligt nu gällande grunder icke äro berättigade till pension.

7. 1923 års taxeringssakkunniga (1924:15).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 juli 1923 för att verkställa utredning angående omorganisation av taxeringsväsendet och uppgöra de författningsförslag, som må föranledas av sagda utredningsarbete.

Sammansättning:

Gamstorp, P. E., borgmästare;
Lundevall, F. A. I., länsassessor.

Lokal: Rosenbad 2; tel. 15 73.

De sakkunnigas verksamhet, som oavbrutet pågått under hela år 1924, har

under januari månad samma år huvudsakligen omfattat utredning rörande åtgärder till förebyggande av taxeringsarbetets försening, och hava de sakkunniga såsom resultat härav den 24 januari 1924 avlämnat en promemoria i ämnet med därvid fogade förslag till förordningar om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, om ändrad lydelse av § 11 i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrivning samt om ändrad lydelse av § 9 i förordningen den 17 november 1905 angående mantalsskrivning i Göteborg ävensom förslag till lag om ändrad lydelse av 14 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring (promemorian och författningsförslagen fogade såsom bilaga till Kungl. Maj:ts proposition nr 204 till 1924 års riksdag).

Därefter hava de sakkunniga fortsatt genomgåendet av inkomstskattesakkunnigas år 1923 avlämnade betänkande med förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt med därtill hörande anvisningar samt 1921 års kommunalskattekommittés betänkande och förslag rörande den kommunala beskattningen ävensom undersökt olika utvägar för vinnande av ett effektivt taxeringsförfarande. Såsom resultat av arbetet föreligger i preliminärt skick förslag till nya deklarationsblanketter, upprättade i huvudsaklig anslutning till vart och ett av de inom 1921 års kommunalskattekommitté utarbetade tre alternativa förslagen till kommunalskattelag (A-, B- och C-förslagen), ävensom utkast till ny taxeringsförordning. Avfattandet av de sakkunnigas betänkande har jämväl påbörjats.

Utredningsarbetet beräknas vara slutfört under första kvartalet 1925.

8. Statens besparingskommitté (1924:16).

Tillsatt den 1 september 1923 med uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag angående åtgärder för vinnande av besparingar i statsförvaltningen.

Sammansättning under år 1924:

Linnér, S. N., landshövding, *ordförande*;

Södermark, P. G., generaldirektör, *vice ordförande*;

Dillner, K. A. G., kommerseråd, verkställande direktör i trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund;

Kuylenskierna, C. W. U., jur. dr, byråchef för lagärenden i finansdepartementet, tillika *sekreterare*;

Ramström, C. A., verkställande direktör i aktiebolaget Sveriges litografiska tryckerier;

Örne, A. E., led av I kamm.

Biträdande sekreterare:

Eriksson, G. H., amanuens i kammarkollegium.

Såsom sakkunniga för behandling av frågor rörande socialförsäkringens organisation hava anlitats byråchefen i riks-försäkringsanstalten E. Odelstierna, byråchefen i pensionsstyrelsen H. Elliot, byråchefen i socialstyrelsen Theofil Andersson, ledamoten av riksdagens första kammare kassören J. E. Berg-

Fi: 8 lund, kanslirådet G. H. von Koch och professorn S. Brisman. Dessutom hava specialberäkningar verkställtts av åtskilliga tjänstemän i pensionsstyrelsen och riksförsäkringsanstalten.

För utredning i viss utsträckning av frågor rörande de statliga räkenskaperna och den organisatoriska anordningen av arbetet inom vissa större förvaltande verk hava till kommitténs förfogande ställtts, förutom byråchefen Odelstierna, verkställande direktören i Kooperativa förbundet Albin Johansson och auktoriserade revisorn Seth Svensson.

Att biträda kommittén vid utredning rörande begränsningar i det statistiska arbetet och angående den officiella statistikens organisation har förordnats t. f. byråchefen i socialstyrelsen B. Nyström.

Enligt förordnande av vederbörande departementschef har kommittén vid utredning angående patent- och registreringsverkets organisation erhållit biträde av t. f. förste byråingenjören i nämnda verk R. Gertz.

Lokal: Riksdagshuset; tel. 248 22; sekreteraren Norr 282 68.

Kommittén har under år 1924 intill november månads slut hållit 39 sammanträden.

I främsta rummet har kommittén under året varit sysselsatt med utredningar angående socialförsäkringens organisation. I detta hänseende torde förslag från kommitténs sida vara att förvänta inom den närmaste tiden. I övrigt har kommittén varit sysselsatt med utredning angående organisationsändringar inom vissa centrala ämbetsverk. På grund av Kungl. Maj:ts särskilda remisser har kommittén under året avgivit 75 utlåtanden, till största delen i ärenden angående återbesättande av ledigblivna tjänster inom förvaltningen. Därjämte har kommittén, likaledes i anledning av Kungl. Maj:ts remisser, gemensamt med 1924 års landsstatslönesakkunniga avgivit 14 utlåtanden, mestadels rörande frågor om återbesättande av eller förordnande å tjänster inom landstaten. Efter det utredning inom kommittén verkställtts angående arbetsmängden och personalen vid länsstyrelserna, hava kommittén och de sakkunniga vidare den 16 juni 1924 avlämnat förslag rörande återbesättande av vissa ordinarie tjänster vid länsstyrelserna.

9. 1924 års uppbördssakkunniga.

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 maj 1924 för att inom finansdepartementet verkställa utredning angående åtgärder till avvägbringande av en rationell skatteuppbörd.

Sammansättning:

Döss, Joh., byråchef;

Graffman, O. E., mantalskommissarie;

Lundevall, F. A. I., länsassessor.

Lokal: Posthuset vid Vasagatan; tel. 173 75.

De sakkunnigas arbete, som pågått sedan mitten av augusti 1924, har omfattat bland annat utarbetande av en sammanfattning av nuvarande bestämmelser om skatteuppbörd i Sverige och vissa främmande länder samt uppgörande

och dryftande av olika förslag till en rationell omläggning av skatteuppbörden i Sverige. Fi: 12

Vissa för utredningen nödvändiga statistiska uppgifter rörande uppbördsförhållandena inom rikets olika kommuner hava infordrats.

De sakkunnigas arbete beräknas kunna bliva slutfört under senare hälften av år 1925.

10. 1924 års bankkommitté.

Tillsatt den 21 augusti 1924 med uppdrag att i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för finansdepartementet i anförande till statsrådsprotokollet nämnda dag angivna synpunkter verkställa utredning och avgiva förslag rörande vissa med vårt bankväsende sammanhängande spörsmål.

Sammansättning:

Kinander, E., riksgäldsfullmäktiges ordförande, vice häradshövding, *ordförande*;

Bendz, G., revisionssekreterare, tillika *sekreterare*;

von Krusenstjerna, F., banksinspektör;

Moll, V., förste deputerad i riksbanken, bankofullmäktig;

Sommarin, E., professor;

Swartling, I., disponent;

Wallenberg, M., bankdirektör, vice häradshövding.

Kommittén hade konstituerande sammanträde den 22 oktober 1924, varvid beslöts igångsättande av vissa utredningar under ledning av ett arbetsutskott, bestående av ordföranden samt ledamöterna von Krusenstjerna och Bendz. Detta arbete pågår.

11. Sakkunnig för utredning i fråga om ekonomiska föreningars sparkassemblerelse.

Sedan riksdagen i skrivelse den 30 maj 1924, nr 219, anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och på vad sätt genom förbättrad lagstiftning ökad trygghet för insättares tillgodohavanden å låneräkning med ekonomisk förening måtte kunna vinnas, utan att den ekonomiska föreningsrörelsens berättigade krav på rörelsefrihet trädde för nära, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill en sådan utredning kunde giva anledning, har Kungl. Maj:t den 27 september 1924 bemyndigat chefen för finansdepartementet att uppdraga åt en sakkunnig person att inom departementet biträda med den utredning, varom riksdagen i omförmälda skrivelse hemställt.

Av departementschefen tillkallad sakkunnig:

Hjertén, K. H. R., hovrättsråd.

Den sakkunniges uppdrag beräknas vara slutfört till den 1 juli 1925.

12. 1924 års skatteberedning.

Kungl. Maj:t har den 27 september 1924 uppdragit åt revisionssekreteraren Harald Waller att från och med den 14 oktober 1924 tillsvidare såsom sak-

Fi: 12 kunnig biträda vid fortsatt beredning inom finansdepartementet av frågan om den direkta beskattningen till stat och kommun m. m.

Kungl. Maj:t har sedermera den 31 oktober 1924, enär den inom finansdepartementet under beredning varande frågan om en reformerad kommunalskattelagstiftning berörde även andra departements verksamhetsområden, förordnat byråchefen för lagärenden inom finansdepartementet Carl W. U. Kuylenstierna att inom vederbörande departement bereda denna fråga och vissa därmed sammanhängande spörsmål.

Lokal: Rosenbad 2; tel. 15 73.

Utredningsarbetet är avsett att så bedrivas, att förslag till kommunalskattelag, förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt samt erforderliga författningar rörande övriga med den avsedda kommunalskattereformen sammanhängande spörsmål skola av Kungl. Maj:t kunna föreläggas 1926 års riksdag.

b) Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.

13. Sakkunnig för överarbetning av upprättat förslag till nya författningar angående mått och vikt m. m. (1924: 14).

Sedan mynt- och justeringsverket i skrivelse den 26 mars 1923 anmält, att verket icke kunnat slutföra det verket givna uppdrag att med biträde av sakkunniga verkställa överarbetning av upprättat förslag till nya författningar angående mått och vikt m. m., tillkallade chefen för finansdepartementet, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 juni 1923, assessorn i Svea hovrätt, numera t. f. byråchefen för lagärenden i socialdepartementet Bo Hammarskjöld att såsom sakkunnig inom finansdepartementet biträda med slutförande av ifrågavarande utredning.

I anledning av berörda uppdrag har Hammarskjöld under år 1924 dels biträtt med utarbetande av Kungl. Maj:ts proposition nr 191 med förslag till förordning med vissa bestämmelser angående handel med brännved och annat virke i löst mått m. m., dels utarbetat förslag till av denna förordning föranledda ändringar i förordningen om mått och vikt ävensom till andra ändringar i samma förordning, med vilka ansetts icke lämpligen böra anstå till en allmän revision av lagstiftningen av mått och vikt. Därjämte har den för överarbetning av det av mynt- och justeringsverket upprättade förslaget till sådan revision erforderliga utredningen av Hammarskjöld fortsatt.

Sägda utredning torde kunna avslutas och berättelse därom avgivas under år 1925, och torde därmed ifrågavarande uppdrag vara fullgjort.

14. Sakkunniga för beredning av frågan om nytt resereglemente m. m.

Sedan chefen för finansdepartementet, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 maj 1924, tillkallat kammarrättsrådet J. R. Vide för att inom departementet biträda vid beredningen av frågan om nytt resereglemente, har departementschefen, på grund av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 oktober 1924, sistnämnda dag tillkallat statskommissarien E. R. Stridsberg att så-

som sakkunnig inom departementet biträda vid beredning av frågan om vissa särskilda bestämmelser rörande reskostnads- och traktamentsersättning samt i samband därmed stående spörsmål. E: 2

De sakkunniga hava inom departementet biträtt vid uppgörande av förslag till nytt resereglemente, vilket torde komma att läggas till grund för den proposition i ämnet, som är avsedd att föreläggas innevarande års riksdag.

Ecklesiastikdepartementet.

A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.

a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

1. *Sakkunniga för verkställande av utredning rörande kungl. teaterns ekonomi m. m. (1924: 15).*

Genom beslut den 8 juni 1923 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla tre sakkunniga för verkställande av utredning rörande kungl. teaterns ekonomi, med rätt för de sakkunniga att med departementschefens medgivande anlita för utredningsarbetet nödigt biträde.

Sakkunniga, tillkallade den 9 juni 1923:

Bernström, E. A., f. d. kapten, *ordförande*;

Klintberg, G. F. T., förste regissör;

Rossander, C. A. J., professor.

På därom av de sakkunniga gjord framställning beslöt Kungl. Maj:t den 12 oktober 1923, att det åt de sakkunniga lämnade uppdraget finge utvidgas att omfatta jämväl utredning av den konstnärliga sidan av kungl. teaterns verksamhet, samt bemyndigade chefen för ecklesiastikdepartementet att med hänsyn härtill tillkalla ytterligare två sakkunniga.

Sakkunniga, tillkallade den 13 oktober 1923:

Forsell, C. J. J., hovsångare, numera chef för kungl. teatern;

Morales, O. J. M., professor.

Sekreterare:

Löwenhielm, C. A., andre kanslisekreterare.

Den 29 april 1924 överlämnade de sakkunniga den av dem verkställda utredning rörande kungl. teaterns ekonomi och konstnärliga verksamhet (Statens off. utredn. 1924: 31).

Uppdraget är därmed avslutat.

2. *Sakkunnig för beredande av frågor angående förändrad kyrklig indelning och organisation inom de till Kristianstads och Malmöhus län hörande delarna av Lunds stift (1924: 16).*

Genom beslut den 5 juli 1923 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla en sakkunnig för att inom departementet biträda

E: 2 med beredande av frågor angående förändrad kyrklig indelning och organisation inom de till Kristianstads och Malmöhus län hörande delarna av Lunds stift.

Sakkunnig, tillkallad den 5 juli 1923:

Ekman, K. J., hovrättsråd, led. av I kamm.

Den sakkunnige har hela året med undantag av tiden den 17 juli—den 20 augusti varit inom departementet sysselsatt med beredande av omförmälda frågor; och har under tiden till och med den 20 november 1924 arbetet i huvudsak slutförts beträffande 17 av Skånes 21 kontrakt.

Uppdraget är med sistnämnda dag slutfört, då arbetet beträffande de återstående fyra kontrakten icke torde erfordra biträde av särskilt tillkallad sakkunnig.

3. *Sakkunnig att biträda vid beredning av ärenden rörande undervisningsväsendet. (1924: 17).*

Genom beslut den 8 augusti 1923 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet, bland annat, att uppdraga åt en person att, där sådant av departementschefen prövades lämpligt, inom departementet såsom sakkunnig biträda vid beredning av ärenden rörande undervisningsväsendet, som till honom för sådant ändamål överlämnades.

Sakkunnig, tillkallad den 9 augusti 1923:

Olsson, O., läroverksadjunkt, numera statsråd, led. av I kamm.

Den sakkunnige har icke tagits i anspråk för ifrågavarande ändamål.

Genom beslut den 19 december 1924 har Kungl. Maj:t förklarat, att ovanberörda departementschefen givna bemyndigande skall förfalla.

4. *Sakkunniga för utredning av frågor rörande privatläroverken.*

Genom beslut den 20 juni 1924 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla tre sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning av frågor rörande privatläroverken.

Sakkunniga, tillkallade den 21 juni 1924:

Fähræus, G. R., rektor, *ordförande*,

Almén, Gunhild Friesia, föreståndarinna för Brummerska skolan i Stockholm;

Wigforss, E. J., lektor, numera statsråd, led. av I kamm.

Sekreterare:

Hammar, H. B., amanuens.

På därom av de sakkunniga gjord framställning tillkallade vidare departementschefen den 21 juli 1924 amanuensen i riksräkenskapsverket O. Jelf att såsom sakkunnigt biträde för bokförings- och revisionstekniska frågor tillhandagå de sakkunniga.

Från och med den 18 oktober 1924 har statsrådet Wigforss på grund av sitt statsrådsämbete varit förhindrad att deltaga i utredningsarbetet.

De sakkunniga hava den 15 december 1924 till Kungl. Maj:t överlämnat: Ut- **E: 6**
redning av vissa frågor rörande privatläroverken.

Uppdraget är i sin helhet slutfört med utgången av år 1924.

5. *Sakkunniga (inom skolöverstyrelsen) för utarbetande av förslag till inträdesfordringar m. m. vid särskild utbildningskurs för småskollärarinnor för vinnande av folkskollärarkompetens.*

Genom beslut den 9 augusti 1924 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla högst två sakkunniga för att under högst två månader inom skolöverstyrelsen biträda vid utarbetande av förslag dels till inträdesfordringar dels ock till undervisningsplan för särskild utbildningskurs för småskollärarinnor i och för förvärvande av kompetens till lärarbefattning vid egentlig folkskola.

Sakkunniga, tillkallade den 12 augusti 1924 för att tills vidare inom skolöverstyrelsen biträda med utarbetande av berörda förslag:

Norrman, E. R., rektor;

Wester-Wählström, Vendela Kristina, rektor.

Genom beslut den 29 augusti 1924 kallade skolöverstyrelsen nämnda sakkunniga till sammanträde med överstyrelsen den 22 september 1924. De sakkunnigas arbete pågick därefter till och med den 18 oktober 1924.

De sålunda tillkallade hava till skolöverstyrelsen avgivit förslag i ämnet.

Med entledigande av Norrman och Vendela Kristina Wester-Wählström från omförmälda sakkunniguppdrag beslöt departementschefen den 12 november 1924 tillkalla följande personer för att, efter kallelse av skolöverstyrelsen, tills vidare under fjorton dagar inom skolöverstyrelsen såsom sakkunniga biträda vid utarbetandet av berörda förslag, nämligen:

Funke, A. L., rektor;

Wigforss, F. J. M., lektor.

Genom beslut av skolöverstyrelsen den 18 november 1924 kallades sistnämnda sakkunniga till sammanträde med överstyrelsen den 1 december 1924, och har deras arbete slutförts under december 1924.

6. *Sakkunnig för frågan om vissa ändringar i förordningen angående kyrkoböckers förande.*

Genom beslut den 21 november 1924 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla en sakkunnig för att inom departementet biträda med beredande av frågan om vissa ändringar i förordningen angående kyrkoböckers förande i anledning av bestämmelserna i lagen den 23 maj 1924 om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap.

Sakkunnig, tillkallad den 21 november 1924:

Ekman, K. J., hovrättsråd, led. av I kamm.

Den sakkunnige har under år 1924 uppgjort förslag till författning angående vissa ändringar i förordningen den 3 december 1915 om kyrkoböckers förande och därmed slutfört sitt arbete.

E: 7**b) Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.****7. Studielånenämnden.**

Tillkallade genom beslut den 19 januari 1924 såsom ledamöter i den nämnd, som jämlikt § 4 i reglementet för utdelning av statens räntefria studielån hade att upprätta förslag till utdelning år 1924 av dylika lån.

Sammansättning:

Wallengren, H. T. S., professor, *ordförande*;
Bäckström, W., folkskollärare, led. av II kamm.;
Eliäson, G. E., f. d. läroverksadjunkt;
Sjöblom, P. H., lantbrukare, led. av II kamm.;
Sörensen, Anna Elisabeth, seminarierector.

Sekreterare:

Smedberg, E. K. G., fil. dr.

Den 23 maj 1924 utdelade Kungl. Maj:t i enlighet med nämndens förslag fortsatta lån till 155 studerande och nya lån till 129 studerande.

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

8. Sakkunniga för utredning rörande karolinska mediko-kirurgiska institutets och serafimerlasarettets nybyggnadsfrågor m. m. (1922: 22; 1923: 37; 1924: 14).

Den 20 juni 1919 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet, bland annat, att tillkalla sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning rörande karolinska mediko-kirurgiska institutets och serafimerlasarettets nybyggnadsfrågor m. m.

Sammansättning vid 1924 års början:

Swartz, C. J. G., universitetskansler, led. av I kamm., *ordförande*;
Andersson, L. I., förste stadsläkare;
Bauer, J. F., generalfältläkare;
Forssner, J. H., professor;
Holmgren, I. F:son, professor;
Lamm, H. F., grosshandlare, led. av I kamm.;
Lennmalm, K. G. F., professor emeritus.

Sedan Lennmalm avlidit, har chefen för ecklesiastikdepartementet den 30 juni 1924 såsom sakkunnig i Lennmalms ställe tillkallat professorn E. S. H. Key.

Sekreterare:

Croneborg, O. U., kanslerssekreterare.

De sakkunniga hava därjämte biträts av arkitekterna C. Westman och G. Birch-Lindgren.

Såsom biträde åt sekreteraren har tjänstgjort en av de sakkunniga därtill utsedd person.

Lokal: universitetskanslersexpeditionen, Rosenbad 2, tel. 248 63.

De sakkunniga hava hållit plenisammanträden den 3 mars, den 3 april, den 19 september och den 1 december 1924. Däremellan hava av de sakkunniga tillsatta delegationer haft sammankomster.

En av dessa delegationer, benämnd byggnadsdelegation nr 1, har omhändertagit den närmare utredningen angående planerat centralsjukhus å Ladugårdsgärdet och utarbetandet av ritningar till sådant centralsjukhus.

En annan delegation — nr 2 — har berett frågan om nytt garnisonssjukhus.

I fråga om ändringsarbeten vid det nuvarande serafimerlasarettet hava genom en tredje av de sakkunniga utsedd delegation åtskilliga utredningsarbeten utförts.

Under år 1924 hava de sakkunniga på grund av remiss avgivit utlåtande rörande ändringar i gällande reglemente för allmänna barnhuset, omorganisation av barnhusets verksamhet m. m.

Tiden, när de sakkunnigas arbeten kunna vara avslutade, är närmast beroende av de pågående arkitektarbetena rörande centralsjukhus å Ladugårdsgärdet.

9. *Koralboks nämnden* (1922:37; 1923:20).

Genom beslut den 31 december 1920 uppdrogs åt vissa personer att verkställa av 1920 års kyrkomöte begärd slutredigering av koralboken. Tillika uppdrogs åt dem att åstadkomma ett normalhymnarium med texter och koralmelodier, att slutredigera vesperale med texter och melodier, justerade efter bibel, psalmbok och koralbok, samt att i missale införa växelsångerna i psalmboken ävensom de nya antifonierna med beriktigade texter.

Sammansättning under år 1922:

Söderblom, L. O. J., ärkebiskop, *ordförande*;

Blom, O. L., organist;

Olsson, O. E., organist;

Widéén, K. I. N., domkyrkoorganist.

Sekreterare:

Lindberg, G., regementspastor.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 november 1922 förordnades, att de sakkunnigas arbete skulle vila från och med den 1 januari 1923 och därefter icke upptagas utan Kungl. Maj:ts särskilda tillstånd.

Nämndens ledamöter hava därefter utan kostnad för statsverket fortsatt sitt arbete med hymnarium och vesperale, varvid det sistnämnda fortskridit så långt, att ordningar för matutin och vesper med tillhörande musik och texter förelågo i tryckfärdigt korrektur i slutet av december 1924.

Sedan nämnden anhållit, att den måtte återinsättas i funktion under så många dagar, som erfordrades för att avlämna det slutredigerade vesperale med texter och melodier justerade efter bibel, psalmbok och koralbok samt för att kunna göra framställning rörande vesperales tryckning utan kostnad för statsverket, har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 december 1924 medgivit, att nämnden finge efter ingången av år 1925 återupptaga sitt arbete under en tid av sammanlagt högst en månad.

E: 10 10. *Sakkunniga rörande verksamheten vid gymnastiska centralinstitutet.*

Genom beslut den 31 december 1923 bemyndigades chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla tre sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning av frågor om verksamheten vid gymnastiska centralinstitutet och vad därmed ägde sammanhang.

Sakkunniga, tillkallade den 10 januari 1924:

Rydén, K. V., folkskollärare, led. av II kamm., *ordförande*;

Drakenberg, S. A., överstelöjtnant, föreståndare för gymnastiska centralinstitutet;

Hybinette, O. S., överläkare.

Sekreterare:

Löwbeer, N. T., kansliråd.

De sakkunniga sammanträdde första gången den 18 januari 1924. Härefter hava sammanträden hållits under januari och februari samt maj—juli och september—december månader 1924.

Vidare hava de sakkunniga med vederbörligt tillstånd företagit två studieresor dels i september under omkring två veckor till Danmark, dels ock i november under fem dagar i södra Sverige, varjämte i huvudstaden besök avlagts vid olika läroanstalter.

Under de tider, då sammanträden icke hållits, hava de sakkunniga var och en för sig tidvis varit sysselsatta med arbete för uppdragets fullgörande.

På grund av särskilda remisser hava de sakkunniga avgivit utlåtanden till Kungl. Maj:t dels angående ifrågasatt omläggning av gymnastikinspektionen, dels angående vissa av direktionen över gymnastiska centralinstitutet framlagda anslagsäskanden, dels ock angående anslag till gymnastik för Stockholms studenter.

Jämlikt bemyndigande i Kungl. Maj:ts förenämnda beslut samt på framställning av de sakkunniga hava sammanlagt sjutton personer av chefen för ecklesiastikdepartementet varit tillkallade för överläggningar med de sakkunniga rörande särskilda spörsmål. Sammanträden med dessa personer hava ägt rum under olika dagar i oktober och november 1924, och hava sammanträdena omfattat 1—3 dagar med varje sakkunnig.

De olika spörsmål, som ingå i eller sammanhånga med frågan om gymnastiska centralinstitutets omorganisation, hava genomdebatterats och grunddragen för institutets framtida verksamhet, sådan den kommer att te sig enligt de sakkunnigas förslag, hava i princip utarbetats, liksom även till avsevärda delar detaljerna av den tilltänkta omorganisationen. Betänkandets avfattande torde kunna taga sin början vid ingången av år 1925.

11. *Sakkunniga för verkställande av ytterligare bearbetning av frågan om det svenska skolväsendets organisation.*

Genom beslut den 20 juni 1924 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga för att inom departementet verkställa ytterligare bearbetning av frågan om det svenska skolväsendets organisation.

Sakkunniga, tillkallade den 1 och den 9 augusti 1924:

E: 12

Dahlgren, H. M., rektor, *ordförande*;

Bruce, N. O., undervisningsråd;

Kullgren, Thyra, föreståndarinna för Kjellbergsska flickskolan i Göteborg;

Nordlund, K., förste folkskolinspektör;

Wellander, E. L., lektor.

Sekreterare:

Sandberg, F. W. E., kansliråd.

Lokal: Ecklesiastikdepartementet.

De sakkunniga sammanträdde den 4 september 1924 och hava sedan dess intill slutet av november 1924 hållit 52 sammanträden.

Efter en allmän orientering å de områden av det svenska undervisningsväsendet, som beröras av det åt sakkunniga lämnade uppdraget, samt efter tagen översikt av de viktigaste bland de över skolkommissionens betänkande avgivna utlåtanden, hava de sakkunniga särskilt behandlat frågorna om gymnasiet samt den fyra- och femåriga realskolans organisation, sexårigt lyceum i förening med anordningar för internat, bestämmelser rörande intagning i realskola och gymnasium samt anordningar för övergång från mellanskola till gymnasium. I anslutning till överläggningarna rörande nu angivna spörsmål hava de sakkunniga utarbetat förslag till timplaner och kursplaner för sexårigt latinlyceum och reallyceum, med från dem båda differentierad nyspråklig linje, samt till timplaner och kursplaner för fyraårig och för femårig realskola ävensom uppgjort förslag till organisation av sexårigt lyceum jämte anordningar för internat.

De sakkunnigas arbete kommer att enligt planen för arbetet fortsättas under år 1925.

12. *Sakkunnig (inom skolöverstyrelsen) att biträda vid utredning rörande kostnaderna för en ny läroverksorganisation m. m.*

Genom beslut den 20 juni 1924 anbefallde Kungl. Maj:t skolöverstyrelsen att verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med en fullständig utredning rörande de kostnader, som kunde komma att föranledas av den av skolkommissionen i dess betänkanden I—V föreslagna nya läroverksorganisationen ej mindre i dess ursprungliga skick än även med de jämkningar däri, som förutsattes av skolöverstyrelsen enligt dess över nämnda betänkanden avgivna, den 14 november 1923 dagtecknade utlåtande. Tillika bemyndigades chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla en i praktiskt-ekonomiska värv förfaren person för att såsom sakkunnig biträda överstyrelsen vid berörda utredningsarbete.

Sakkunnig, tillkallad den 1 augusti 1924:

Swartling, A. I., disponent.

Den 13 september 1924 höll skolöverstyrelsen konstituerande sammanträde med bemälda sakkunnige, därvid beslöts tillsättandet av en subkommitté, bestående av den sakkunnige såsom ordförande samt undervisningsråden N. O. Bruce och H. Wallin jämte byråchefen E. Göransson, för att uppgöra de närmare riktlinjerna för det ifrågavarande utredningsarbetet. Detta arbete pågår ännu.

E: 13**b) Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.****13. Kommittén för utredning angående utförande av en gradmätning på Spetsbergen (1922:1; 1923:1; 1924:18).**

Genom beslut den 11 mars 1898 tilläste Kungl. Maj:t en kommitté med uppdrag att, därest kejserliga ryska regeringen utsåge en kommitté för att träda i förbindelse med en svensk kommitté för uppgörande av plan för utförande under den närmaste framtiden på Sveriges och Rysslands gemensamma bekostnad av gradmätningsarbeten på Spetsbergen m. m., för nämnda ändamål förhandla med den ryska kommittén och särskilt beräkna den kostnad, som det tilltänkta företaget skulle medföra för svenska statsverket, samt avgiva förslag till de åtgärder, som för ändamålet vinnande borde av Sverige vidtagas, ävensom att med uppmärksamhet följa dess fortgång och inkomma med de framställningar, vartill anledning kunde förefinnas.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 november 1922 upphörde kommitténs verksamhet med utgången av år 1922. Sedermera medgav Kungl. Maj:t, att det för avslutande av kommitténs uppdrag erforderliga arbetet finge efter utgången av år 1922 ombesörjas av kommitténs ledamöter, vilka därvid skulle äga rätt att disponera återstoden av för ändamålet anvisade anslag, men icke hava rätt att själva uppbära ersättning av statsmedel.

Sammansättning år 1924:

H. K. H. Kronprinsen, *ordförande*;

Mittag-Leffler, G., f. d. professor;

de Geer, G., f. d. professor.

Sekreterare:

Carlheim-Gyllensköld, V., professor.

Under år 1924 har översättningen och tryckningen av gradmätningsarbetenas resultat fortgått, däribland av expeditionens historik, jämte några avhandlingar av mindre omfång.

Av de för ändamålet anvisade anslag hava under året förbrukats 4,544 kronor, och synas återstående för ändamålet beviljade medel tillräckliga för tryckningens avslutande.

Arbetet torde fullständigt avslutas under år 1925.

14. Ortnamnskommittén (1922:2; 1923:2; 1924:19).

Tillsatt den 2 maj 1902 med uppdrag att låta verkställa undersökning av namn å byar och gårdar ävensom å viktigare naturnamn.

Genom beslut den 30 november 1922 förordnade Kungl. Maj:t att kommitténs arbete skulle från och med den 1 januari 1923 vila och därefter icke utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande upptagas.

Genom beslut den 11 maj 1923 medgav Kungl. Maj:t, att kommitténs arbeten finge i viss utsträckning upptagas och bedrivas tillsvidare intill den 1 juli 1924. Genom beslut den 30 maj 1924 medgav Kungl. Maj:t vidare, att ortnamnskommitténs arbeten finge fortfarande bedrivas tillsvidare intill den 1 juli 1925, dock allenast i vad de avsåge behandlingen av till kommittén inkomna

framställningar rörande tillfälliga namnregleringsärenden ävensom fullföljande av vissa utav riksdagen angivna arbetsuppgifter. Tillika föreskrev Kungl. Maj:t, att de för kommitténs sålunda angivna arbetsuppgifter erforderliga kostnader skulle gäldas av ett av riksdagen för budgetåret 1924—1925 anvisat anslag å 3,000 kronor. E: 15

Tillika har Kungl. Maj:t genom beslut den 9 augusti 1923 uppdragit åt docenten J. Sahlgren att, tills vidare till dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, utan kostnad för statsverket för tryckning utarbета redogörelse för ortnamnen i Hallands län enligt en den 31 december 1918 fastställd plan.

Sammansättning:

Noreen, A. G., professor emeritus;

Dufwa, A. W., kammarråd;

Sahlgren, J., docent (för Hallands län).

Sekreterare:

Noreen, E., docent (för Älvsborgs och Värmlands län samt för ett flertal namnregleringsärenden);

Sahlgren, J., docent (för Örebro län samt för en del namnregleringsärenden).

Lokal: Kammarkollegium.

Under året hava hållits ett tiotal sammanträden.

Kommitténs arbete har under året bedrivits i enlighet med de av riksdagen uppdragna riktlinjerna, varjämte på remisser yttranden avgivits i förekommande namnregleringsärenden.

Genom beslut den 31 december 1924 har Kungl. Maj:t medgivit, att ortnamnskommittén må upptaga och tillsvidare bedriva sitt arbete enligt av Kungl. Maj:t genom beslut den 20 oktober 1905, den 22 juni 1911 och den 31 december 1918 fastställd plan för arbetet i dess helhet.

Till trycket har under året befordrats del XIII av redogörelsen för Värmlands läns ortnamn, behandlande Väse härad (Statens off. utredn. 1924: 61).

15. *Chalmerska byggnadskommittén* (1923: 45; 1924: 20).

Genom beslut den 15 juni 1922 tillsatte Kungl. Maj:t en särskild byggnadskommitté för nybyggnaderna vid Chalmers tekniska institut. Därjämte uppdrog Kungl. Maj:t åt kommittén bland annat att skyndsammast låta uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med fullständiga huvudritningar jämte beskrivning, ny kostnadsberäkning och byggnadsplan för uppförande av nya byggnader för de kemiska och fysiska institutionerna vid institutet.

Sammansättning under år 1924:

v. Sydow, O. F., landshövding, *ordförande*;

Blidberg, P. J. F., byggnadschef;

Clason, I. G., f. d. byggnadsråd;

Grauers, B. H., rektor;

Lübeck, S. E. J., landshövding.

Sekreterare och kassaförvaltare:

Björkman, N. K. O., länsassessor.

Lokal: Chalmerska institutet eller länsstyrelsens lokal.

E: 15 Kommittén har under år 1924 hållit åtta sammanträden, varjämte kommitténs i Göteborg boende ledamöter eller vissa av dessa särskilt kommit tillsammans i Göteborg vid två olika tillfällen för öppnande av inkomna entreprenadanbud.

Arbetena med väganläggning och sprängning för grundläggning hava under sommaren 1924 blivit färdiga och efter avsyning godkända tillika med ett såsom tillägg till sprängningsentreprenaden utfört arbete med grundläggning till det kemisk-tekniska laboratoriet. Under augusti 1924 har entreprenadkontrakt avslutats beträffande de egentliga byggnadsarbetena, vilka omedelbart påbörjades. Grundläggningen till huvudbyggnaden är numera färdig, och sockelsättning pågår. Under höstens lopp hava kontrakt slutits rörande värmeledning samt gas-, vatten- och avloppsledningar, varjämte bindande avtal uppgjorts beträffande de elektriska anläggningarna i nybyggnaden. Arbetena med vatten- och avloppsledningar å byggnadstomten hava påbörjats.

Den 9 februari 1924 avgav kommittén till Kungl. Maj:t reviderad kostnadsberäkning för nybyggnaderna, slutande å 2,437,000 kronor. Samtidigt avlämnades jämväl omarbetad byggnadsplan för nybyggnadsföretaget. Med hänsyn till de under år 1924 förhöjda arbetsprisen, och då inga större entreprenadavtal ännu kunnat avslutas, då kostnadsberäkningen den 9 februari 1924 avlämnades, hava kostnadsberäkningarna, efter det kontrakt uppgjorts beträffande huvudentreprenaden samt entreprenaderna för värme-, gas-, vatten- och avloppsledningar ävensom elektriska anläggningar, ånyo omarbetats. Det nya kostnadsförslaget, slutande å 2,530,000 kronor, har den 11 november 1924 överlämnats till Kungl. Maj:t.

År 1925 torde i sin helhet komma att upptagas av de till huvudentreprenaden hörande arbetena samt av arbeten med värme-, gas-, vatten- och avloppsledningar samt elektriska anläggningar. Kommittén beräknar att under år 1925 jämväl kunna påbörja de arbeten, rörande vilkas utförande avtal ännu icke kunnat träffas. Dessa arbeten utgöras, om vissa obetydliga dekorativa arbeten samt trädgårdsarbeten och elektrisk armatur undantagas, i sin helhet av specialinredningar, laboratorientrustning och dylikt.

Jordbruksdepartementet.

A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.

a) Kommitté, bekostad av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

1. *Kommissionen rörande regala laxfisket i Torne älv (Torne laxfiskekommission; 1922: 19; 1923: 22; 1924: 8).*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 april 1920 och Kungl. Maj:ts beslut den 9 november 1922.

Svenska ledamöter vid 1924 års början:
Ringstrand, N., landshövding, *ordförande*;
Olofsson, O., fil. dr, fiskeriintendent;
Svanström, J., landsfogde.

Kommissionen sammanträdde i Stockholm under tiden från och med den 17 januari till och med den 4 februari 1924.

Arbetet har under året slutförts, och »Betänkande angående ordnande mellan Sverige och Finland av det samfällda laxfisket i Torne älv jämte därmed sammanhängande frågor» ävensom »Protokoll, hållet vid svensk-finska kommissionens för reglering av det regala laxfisket i Torne älv sammanträden» hava den 12 april 1924 ingivits till jordbruksdepartementet.

b) Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.

2. Folkhushållningskommissionens avvecklingskommitterade (1922: 24; 1923: 26; 1924: 11).

Tillsatta av Kungl. Maj:t den 31 december 1920 med uppdrag att fullfölja och snarast möjligt slutföra avvecklingen av folkhushållningskommissionens av juni 1919 och dess avdelningars verksamhet med undantag av dyrtidsanslagets fördelande samt därvid handhava förvaltningen av folkhushållningskommissionens av juni 1919 medel.

Sammansättning under 1924:

Insulander, P. E. G., generaldirektör, *ordförande*;
Lindstedt, G. F., häradshövding.

Sekreterare:

Humble, R., förste postexpeditör.

Kommitterade hava under 1924 fortsatt avvecklingsarbetet. I sådant hänseende hava i främsta rummet handlagts ärenden rörande indrivandet av kommissionens utestående fordringar. Dessa äro i ett av kommitterade per den 30 september 1924 verkställt bokslut upptagna till ett belopp av 961,755:50 kronor.

Kungl. Maj:t har den 27 september 1924 uppdragit åt statskontoret att slutföra avvecklingen av folkhushållningskommissionens verksamhet. Avvecklingskommitterades uppdrag har därmed upphört.

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

3. Sakkunnig för utredning av frågan om planläggning av landsbygdens elektrifiering (1924: 9; jfr 1922: 8; 1923: 19 och 1924: 2).

Genom beslut den 28 september 1923 uppdrog Kungl. Maj:t åt civilingenjören Nils Ekwall att tills vidare intill den 1 juli 1924 i egenskap av sakkunnig inom jordbruksdepartementet fullfölja den elektrifieringskommittén (se 1924,

Jo: 3 nr 2) förut åliggande utredningen för planläggning av landsbygdens elektrifiering. Tillika bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att, därest så skulle befinnas nödigt för utredning av viss fråga i samband med utförandet av det Ekwall givna uppdraget, tillkalla högst två sakkunniga personer att överlägga med Ekwall i ämnet. Ekwalls uppdrag har den 9 maj, den 27 september och den 31 december 1924 förlängts att gälla intill utgången av februari månad 1925.

Av departementschefen den 23 oktober 1923 anmodade att med Ekwall överlägga i fråga om de elektriska distributionsföretagens ekonomiska förhållanden: af Jochnick, J. G. A., generaldirektör; Insulander, P. E. G., generaldirektör.

Lokal: Vattenfallsstyrelsen, Regeringsgatan 45, 3 tr.; tel. Norr 155 37.

Vid utredningsarbetena hava varit anställda en ingenjör samt tidvis ett kvinnligt skrivbiträde och ett kvinnligt ritbiträde.

Utredningen beträffande de elektriska distributionsföretagens ekonomiska förhållanden har avslutats under 1924. Betänkande i ärendet avlämnades den 20 juni 1924 (Statens off. utredn. 1924: 52).

Det åt Ekwall den 9 maj, 27 september och 31 december 1924 lämnade uppdraget innefattade åliggande att biträda jämväl de av chefen för kommunikationsdepartementet tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning rörande de taxor å elektrisk kraft, som vattenfallsstyrelsen tillämpar vid sin landsbygdistribution, vilka sakkunniga antagit benämningen »Elektriska taxekommittén» (se under kommunikationsdepartementet, nr 12).

Ekwalls tid har från och med april månad 1924 så gott som uteslutande disponerats för sådana arbeten, vilka erfordrats för taxekommitténs räkning. Dessa arbeten beräknas komma att slutföras före utgången av februari månad 1925.

Av elektrifieringskommitténs meddelanden hava under året utkommit:

nr 7. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kristianstads län. (Statens off. utredn. 1924: 50.)

nr 9. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Hallands län. (1924: 18.)

nr 11. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Blekinge län. (1924: 10.)

nr 12. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kopparbergs län. (1924: 3.)

nr 13. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Västmanlands län. (1924: 8.)

nr 14. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Värmlands län. (1924: 9.)

nr 15. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Jämtlands län. (1924: 11.)

nr 16. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Norrbottens län. (1924: 28.)

nr 17. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Jönköpings län. (1924: 44.)

nr 18. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Gotlands län. (1924: 12.)

nr 19. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Västernorrlands län. (1924: 17.)

nr 20. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Västerbottens län. (1924: 29.)

nr 22. Förteckning över elektriska kraftanläggningar i Sverige år 1923. (1924: 48.)

Därjämte hava utkommit av ingenjör N. Ekwalls utredningar:

- nr 1. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Östergötlands län. (Statens off. utredn. 1924: 46.)
- nr 2. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Örebro län. (1924: 51.)
- nr 3. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kalmar län. (1924: 49.)
- nr 4. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kronobergs län. (1924: 47.)

Av de utredningar beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom vissa län, vilka skulle ingå i elektrifieringskommitténs länsutredningsserie, återstå följande län: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Älvsborgs, Göteborgs och Bohus' samt Skaraborgs län. Arbetet å dessa har fortskridit så långt, att endast det rent redaktionella arbetet återstår. Utredningsarbetena i denna del beräknas kunna slutföras före mars månads utgång 1925.

4. *Sakkunniga för utredning av frågan rörande beräkning vid skiftesförrättningar av ersättningen mellan delägare för odling och hävd m. m.*

Tillkallade av lantmäteristyrelsen enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 maj 1924.

Engdahl, R., distriktslantmätare;

von Otter, A., distriktslantmätare.

De sakkunnigas arbeten hava enligt av lantmäteristyrelsen lämnat uppdrag stått under ledning av t. f. byråchefen i styrelsen O. Bagger-Jørgensen, varjämte även t. f. byråingenjören K. D. Myrbeck deltagit i arbetena.

Utredningsarbetet tog sin början den 21 juli 1924. Enligt styrelsens beslut hava undersökningar verkställts under tiden 23 juli—9 augusti inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt under tiden 2—13 september inom Älvsborgs, Skaraborgs och Kalmar län. Den 25 november avgåvo Bagger-Jørgensen och ovannämnda två sakkunniga till lantmäteristyrelsen en redogörelse för den i frågan verkställda undersökningen. Ärendet har ännu icke föredragits i styrelsen.

5. *Sakkunniga för utredning av frågan rörande statsunderstöd för växtförädlingsverksamheten (Växtförädlings-sakkunniga).*

Den 31 oktober 1924 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla högst två sakkunniga personer för verkställande inom jordbruksdepartementet av utredning i syfte att klarlägga såväl under vilka förutsättningar staten hädanefter borde understödja den inom landet bedrivna växtförädlingsverksamheten i allmänhet som även huruvida och eventuellt på vad sätt Weibullsholms växtförädlingsanstalt lämpligen skulle kunna inordnas i den statligt understödda verksamheten på ifrågavarande område.

Av departementschefen tillkallade sakkunniga:

Hasselrot, B. C., revisionssekreterare;

Nilsson, O., i Tånga, lantbrukare, led. av II kamm.

Efter förarbeten av Hasselrot hava de sakkunniga under tiden 14—18 november hållit sammanträden med vederbörande intressenter i Svalöv, Weibullsholm,

Jo: 5 Malmö och Alnarp. Härvid hava inskaffats och infordrats uppgifter och utredningar i åtskilliga avseenden. Efter bearbetning härav torde de sakkunniga komma att i ämnet avgiva betänkande i början av innevarande år.

6. *Sakkunniga för utredning av frågan angående omorganisation av befattningen såsom förste lantmätare i Gotlands län.*

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 november 1924 tillkallade för utredning om frågan, huruvida de göromål, som tillkomma befattningen såsom förste lantmätare i Gotlands län, må kunna utföras med mindre kostnader för det allmänna än nu är fallet.

Roos, G., landshövding;

Hamrin, J., byråchef.

Utredningsarbetena, som togo sin början den 18 december 1924, beräknas vara avslutade i början av innevarande år.

b) *Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.*

7. *Statens kolonisationsnämnd (1922: 11; 1923: 25; 1924: 10).*

Tillsatt den 3 maj 1918 med uppdrag att handhåva ledningen av de av Kungl. Maj:t och riksdagen 1918 beslutade kolonisationsförsöken. Genom beslut den 4 april 1919, den 26 mars 1920, den 29 april 1921, den 9, 15 och 21 juni 1922 samt den 23 mars 1924 har åt nämnden uppdragits att handhåva jämväl 1919, 1920, 1921, 1922, 1923 och 1924 års kolonisationsförsök.

Sammansättning under 1924:

Fredenberg, K. V. A., f. d. generaldirektör, *ordförande*;

Holmgren, A. H., överjägmästare, verkställande ledamot;

Grubbström, K. I., byråchef.

Lokal: Birger Jarlstorg 5; telefon »Domänstyrelsen».

Instruktion för nämnden är fastställd av Kungl. Maj:t den 11 juli 1918 och gäller fortfarande med av Kungl. Maj:t den 11 november 1921 och 12 maj 1922 vidtagna ändringar.

Nämndens personal å expeditionen har under 1924 utgjorts av en assistent, en bokförare och kamrerare samt tre kvinnliga kontorsbiträden. Under förra delen av året har därjämte anlitats en del tillfällig arbetskraft. Inom de skilda kolonisationsområdena voro vid årets början anställda sex byggmästare, vilket antal under året nedgått till fem.

Nämnden har under tiden intill den 1 december 1924 sammanträtt 16 gånger.

Under tiden 1 januari—30 november 1924 hava följande nya koloniatupplåtelser ägt rum inom

1918 års kolonisationsområden	1
1919 » »	2
1920 » »	7
1921 » »	5
1922 » »	15
1923 » »	17
1924 » »	2

tillsammans 49

Vid årsskiftet 1923—1924 voro 560 kolonat upplåtna. Huvudsakligen genom att antagna kolonister ej fullföljt sina ansökningar men även genom uppsägningar och dödsfall hava under 1924 70 kolonat blivit lediga. Då enligt ovanstående 49 nya kolonister antagits, äro sålunda 539 kolonat nu disponerade. Då antalet utlagda kolonat uppgår till 700, men 43 härav ansetts ej böra upplåtas, äro 118 ännu odisponerade.

Under 1924 hava omfattande arbeten utförts med anläggning av vägar och torrläggning av odlingsbara myrmarker inom kolonaten samt uppförande av byggnader m. m. Sålunda hava förutom återstående kompletteringsarbeten inom äldre kolonisationsområden väg- och dikningsarbetena i det närmaste slutförts inom 1922 års områden och till större delen utförts inom 1923 års kolonisationsområden.

Statens egen byggnadsverksamhet har avslutats inom 1921 års kolonisationsområden med undantag för Abmoberget, där dessa arbeten på grund av ringa efterfrågan på kolonat ansetts böra bedrivas i långsammare tempo. Inom 1922 års kolonisationsområden är den statliga byggnadsverksamheten till större delen slutförd, under det att verksamheten inom 1923 års områden påbörjats och i vissa fall fortskridit rätt långt.

Beträffande kolonisternas egna arbeten hava dessa avsett dels komplettering av statsbyggena, dels byggnadernas uppförande helt genom kolonisternas egen försorg, dels och diknings- och odlingsarbeten. Kompletteringsarbeten å statsbyggena hava utförts å ett flertal kolonat, under det självbyggarnas egen byggnadsverksamhet bedrivits i betydande omfattning. Diknings- och odlingsarbeten hava av kolonisterna utförts inom de flesta områden.

Under 1924 hava intill 1 december beviljats 32 lån ur kolonisternas kreaturslånefond till ett sammanlagt belopp av 5,410 kronor. Under nämnda tid har influtit i amortering 6,453 kronor och i räntor 1,104 kronor.

8. *Sakkunnig för utredning rörande landets kartväsen (Kartverksutredningen).*

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 februari 1924.
Falk, E., kansliråd.

Under 1924 har utarbetats historisk utredning rörande kartväsendet i Sverige, varjämte bearbetats och sammanställts från ett antal centrala ämbetsverk och samtliga länsstyrelser samt från hushållningssällskapen och skogsvårdsstyrelserna i riket ävensom åtskilliga enskilda organisationer och sammanslutningar inhämtade yttranden i de frågor, som utredningen avser.

Vidare är, med ledning av genom utrikesdepartementet inhämtade uppgifter, under utarbetande en redogörelse rörande kartväsendet i vissa främmande länder.

Utredningsarbetet beräknas vara slutfört under loppet av 1925.

9. *Riksskogstaxeringsnämnden.*

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 10 oktober 1924 för bearbetande av det vid riksskogstaxeringen i Kopparbergs, Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län 1923 insamlade materialet.

Jo: 9 Sammansättning:

Hesselman, H., professor, *ordförande*;

Jonson, T., professor;

Östlind, J., förste aktuarie i pensionsstyrelsen, tillika *sekreterare*;

Ekman, W., domänfullmäktig, direktör.

Biträdande sekreterare:

Sköld, R., e. o. jägmästare.

Den 30 november 1924 voro hos nämnden anställda 9 manliga och 13 kvinnliga biträden.

Lokal: Vasagat. 23—25 (Auditorium), 4 tr.; tel.: Norr 15 18 och Norr 15 19 (sekreteraren personligen).

Nämnden har påbörjat upprättandet av sammandrag från primärmaterialet och uträknandet av de enskilda provstammarnas (35,500 st.) kubikmassa och tillväxt samt utarbetandet av bearbetningsplan. Vidare har nämnden den 19 november 1924 avgivit utlåtande rörande riksskogstaxeringens fullföljande.

Handelsdepartementet.

A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.

1. *Sakkunnig för verkställande av utredning angående införande i den svenska tulltaxan av s. k. dubbeltariff (1924:9).*

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 oktober 1923 uppdrog chefen för handelsdepartementet den 30 i samma månad åt byråchefen i generaltullstyrelsen N. T. Alsén att inom handelsdepartementet verkställa en förberedande utredning angående införande i den svenska tulltaxan av s. k. dubbeltariff.

Den 27 september 1924 förordnade chefen för handelsdepartementet enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande samma dag e. o. hovrättsnotarien N. J. Sehlberg att biträda byråchefen Alsén vid fullgörandet av nämnda uppdrag.

Preliminära utredningar i ämnet hava under året verkställts, varjämte promemorior rörande dubbeltariffsystemets användning i olika främmande länder utarbetats.

Sakkunniguppdraget är därmed slutfört.

2. *Sakkunniga för utredning rörande anskaffande av ett statens isbrytarfartyg.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 januari 1924 för att inom handelsdepartementet biträda vid fortsatt utredningsarbete i fråga om anskaffande av ett statens isbrytarfartyg.

Sammansättning:

Bremberg, S. G., ingenjör;

von Sydow, B. R., f. d. kommandörkapten, vice verkst. dir. i Stockholms rederi-aktiebolag Svea.

De sakkunniga avlämnade med skrivelse den 31 januari 1924 till chefen för handelsdepartementet viss utredning och förslag i ämnet samt slutförde därmed sitt ifrågavarande uppdrag. H: 4

B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.

3. *Svenska hjälpkreditkommittén* (1922: 15; 1923: 16; 1924: 7).

Tillsatt den 9 juli 1920 med uppdrag att träffa anstalter för ordnandet av Sveriges deltagande i en planerad samfällid hjälpkaktion från de allierade och neutrala makterna, avseende leverans till de av kriget hårdast drabbade länderna på kredit av varor, av vilka dessa länder vore i trängande behov.

Sammansättning under år 1924:

Grönwall, F. A. A., generalkonsul, *ordförande*;

Hultkrantz, A. F., överste, verkst. dir. i Sveriges industriförbund;

Nylander, O. E., verkst. dir. i Sveriges allmänna exportförening, led. av II kamm.;

Rydbeck, J. O. E., bankdirektör;

Tamm, H. S., bankdirektör.

Sekreterare:

Ljunggren, A., sekreterare.

Kommittén, som icke haft särskild lokal, har under året sammanträtt å olika platser. Av det av 1921 års riksdag beviljade hjälpkreditslaget å 10 milj. kronor har intill 1924 års utgång ett belopp av sammanlagt 8,337,953 kronor 98 öre tagits i anspråk.

4. *Sakkunniga för upplysningsverksamhet i ekonomiska och sociala frågor* (1922: 21; 1923: 6; 1924: 8).

Den 8 april 1921 anbefallde Kungl. Maj:t kommerskollegium och socialstyrelsen att tillsvidare enligt vissa angivna riktlinjer utfylla och vidga den på de båda ämbetsverken ankommande upplysningsverksamheten å de ekonomiska och sociala områdena, och förordnade Kungl. Maj:t i samband därmed, bland annat, att ämbetsverken vid fullgörande av uppdraget skulle åtnjuta biträde av särskilt tillkallade sakkunniga.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 november 1922 upphörde de sakkunnigas uppdrag med utgången av år 1922. Kommerskollegium och socialstyrelsen be- myndigades likväl att för fullföljande av oförmälda upplysningsverksamhet i deras ställe gemensamt tillkalla en sakkunnig person. I anledning härav hava ämbetsverken för ifrågavarande ändamål tillkallat fil. dr Einar Huss.

Verksamheten har under år 1924 varit inskränkt till utarbetandet och avgivandet av periodiska redogörelser för det allmänna ekonomiska och sociala läget, vilka redogörelser utgivits av trycket i Stockholm dels i fyra kvartalshäften med titel »Ekonomisk Översikt», omfattande sammanlagt c:a 300 sidor, dels ock i tio tabellhäften om sammanlagt 340 sidor, vilka bilagts vissa under året utgivna häften av »Kommersiella meddelanden». Såsom redaktör för publikationerna

H: 4 samt nationalekonomisk expert har för tiden t. o. m. juli månad 1924 tjänstgjort professorn vid Göteborgs handelshögskola G. Silverstolpe. Under återstoden av året hava berörda åligganden handhåfts av redaktören för »Kommersiella meddelanden», fil. dr K. Åmark.

Ifrågavarande upplysningsverksamhet torde komma att fortgå jämväl under år 1925.

5. *Sjöfartsavgiftssakkunniga av 1924* (jfr 1922: 25; 1923: 10).

Genom beslut den 26 september 1921 anbefallde Kungl. Maj:t kommerskollegium, bland annat, att verkställa utredning rörande möjligheten och lämpligheten av en omläggning av nuvarande system för beräklandet och uppbörden av allmänna sjöfartsavgifter, med undantag av lotsavgifter jämte hemväggersättning, ävensom i samband därmed i vad mån och på vad sätt lättnad i de till staten utgående eller till statsmyndigheter redovisade dylika avgifter kunde beredas fartyg vid resor mellan frihamn och utrikes ort, samt att till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Tillika bemyndigade Kungl. Maj:t kommerskollegium att för ändamålet tillkalla högst tre sakkunniga personer, därav en att i egenskap av ordförande närmast leda de sakkunnigas arbete, jämte en sekreterare åt dessa.

Sedan av kommerskollegium jämlikt nämnda bemyndigande tillkallade sakkunniga avgivit förslag i fråga om provisoriska avgiftslättnader för frihamns- trafiken, i anslutning vartill proposition i ämnet avläts till 1922 års riksdag, entledigade kollegium de sakkunniga samt utsåg den 17 oktober 1922 nya sakkunniga för utredningens fullföljande i övriga delar.

Den 24 november 1922 förordnade Kungl. Maj:t, att utredningsarbetet skulle från och med den 1 januari 1923 tillsvidare vila. Sedan Kungl. Maj:t emellertid den 13 juni 1924 förklarat, att arbetet skulle så skyndsamt som möjligt återupptagas, tillkallade kommerskollegium den 23 september samma år nya sakkunniga för utredningsarbetet. Ifrågavarande sakkunniga hava antagit namnet Sjöfartsavgiftssakkunniga av 1924.

Sammansättning:

Fehr, M., professor, led. av I kamm., *ordförande*;

Dieden, G., hamndirektör;

Mellin, K. V., direktör.

Sekreterare:

Österberg, S. E., t. f. notarie.

Genom beslut den 27 september 1924 uppdrog därefter Kungl. Maj:t — i anledning av vad 1924 års riksdag vid fattandet av beslut om anskaffande av ett statens isbrytarfartyg uttalat — åt kommerskollegium att med biträde av berörda sakkunniga uppgöra och senast den 1 februari 1925 till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i fråga om sättet för beräklandet och uppbörden av en avgift å sjöfarten till täckande av drift- och underhållskostnaderna för ifrågavarande isbrytarfartyg.

De sakkunniga, som påbörjade sitt arbete den 27 oktober 1924, hava i sist- **H: 5**
nämnda ärende utarbetat preliminärt förslag. Frågan om sjöfartsavgifterna i
allmänhet har, i avvaktan på slutförandet av ifrågavarande uppdrag, allenast
varit föremål för förberedande överläggningar.

Utredningen kommer att fortsättas under år 1925.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse väl-
bevågen.

Stockholms slott den 12 januari 1925.

GUSTAF.

TORSTEN NOTHIN.

Statens offentliga utredningar 1924

Kronologisk förteckning

1. Angående ordnandet av statens kommersiella informationsverksamhet. Promemoria, avgiven av chefen för utrikesdepartementets speciella handelsavdelning. Marcus. 28 s. U.
2. Det svenska lantbrukets produktionskostnader. 2. Bokföringsåren 1920—1921 och 1921—1922. Av L. Nannesson. Meddelande från Kungl. Lantbruksstyrelsen nr 247 (nr 6 1923). Svanbäck. (6), 107 s. Jo.
3. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 12. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Kopparbergs län. Beckman. 47 s. 2 kart. Jo.
4. Supplement nr 2 till Sverges familjenamn 1920. Stat. Repr.-anst. 10 s. Ju.
5. Betänkande med utredning och förslag angående det fria och frivilliga folkbildningsarbetet. Eklund. vij, 208 s. E.
6. Utredning rörande ny vattenväg mellan Östersjön och Vanern, Gota kanal, jämte bihang, innefattande preliminär utredning rörande vattenväg mellan Hjälmaren och Vanern, Svea kanal. Meddelande från Kungl. Kanal-kommissionen. Nr 4. Hæggeström. 173 s. 3 kart. K.
7. Betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek. Uppsala, Almqvist & Wiksell. xj, 511 s. E.
8. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 13. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Västmanlands län. Beckman. 36 s. 2 kart. Jo.
9. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 14. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Värmlands län. Beckman. 52 s. 2 kart. Jo.
10. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 11. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Blekinge län. Beckman. 32 s. 2 kart. Jo.
11. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 15. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Jämtlands län. Beckman. 32 s. 2 kart. Jo.
12. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 18. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Gotlands län. Beckman. 19 s. 1 karta. Jo.
13. Förslag till lönereglering för befattningshavare vid rikets allmänna läroverk samt vid folk- och småskolor m. fl. läroanstalter. Tullberg. 413 s. E.
14. Jakttagelser rörande socialiseringen i Österrike 1918—1922. Av Nils Karleby. Tiden. vij, 111 s. Fi.
15. Det svenska tobaksmonopolet. En undersökning av dess verksamhet 1915—1922. Av M. Marcus. Tiden. vij, 106 s. Fi.
16. Betänkande med förslag till gruvlag. Norstedt. 400 s. Ju.
17. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 19. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Västernorrlands län. Beckman. 77 s. 2 kart. Jo.
18. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 9. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Hallands län. Beckman. 146 s. 3 kart. Jo.
19. Anvisningar rörande vägvasendet och automobiltrafiken. Blom. 24 s. K.
20. Skeppstjänstkommitterades betänkande. 3. Förslag till lag om särskild pensionsförsäkring av sjöfolk. Marcus. 123 s. 1 tab.-bil. H.
21. Fastighetsregisterkommissionens meddelanden. 13. Sammandrag av inkomna yttranden över fastighetsregisterkommissionens förslag den 25 augusti 1923 angående tillsynen & fastighetsregistreringen m. m. Palmquist. 79 s. Ju.
22. Statens järnvägar. Kortfattad översikt av deras tillkomst, ekonomi och organisation. Av M. Marcus. Tiden. vij, 149 s. Fi.
23. Handledning vid utarbetandet av brandordningar för landskommuner. Marcus. 16 s. K.
24. K. skolöverstyrelsens utlåtande över skolkommissionens betänkanden 1—5. Norstedt. 346 s. E.
25. Normalbestämmelser för leverans och provning av cement (cementbestämmelser) samt för byggnadsverk av betong och armerad betong (betongbestämmelser). Norstedt. 42 s. K.
- 26—27. Betänkande med förslag till ett systematiskt utforskande av den svenska allmogekulturen. 1. Huvudbetänkande och förslag. vij, 156 s. 1 pat.-tab. 2. Allmogeforskningen i Sverige och dess nordiska grannländer. iv, 204 s. V. Pettersson. E.
28. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 16. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Norrbottens län. Beckman. 21 s. 2 kart. Jo.
29. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 20. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Vasterbottens län. Beckman. 29 s. 2 kart. Jo.
30. Statens järnvägar som allmänt affärsverk. Tiden. 411 s. Fi.
31. Utredning rörande kungl. teaterns ekonomi och konstnärliga verksamhet. Norstedt. (2), 68, 27 s. E.
32. Malmkommissionens slutbetänkande. Utredning angående nyttiggörandet av statens norrländska malmfyndigheter. Beckman. 346 s. 6 bil. H.
33. Malmtillgången i Norrbottens län. Utredning, ingående i malmkommissionens betänkande den 31 mars 1923. Av Edw. S. Berglund. Beckman. (22), 128 s. 6 bil. H.
34. Tull- och traktatkommitténs utredningar och betänkanden. 26. Ljusindustrien samt tillverkningen av glycerin med särskild hänsyn till förhållandena före världskriget. Av J. Lublin. Tullberg. iv, 119 s. Fi.
35. Tull- och traktatkommitténs utredningar och betänkanden. 27. Ylleindustriens produktionsförhållanden. Av K.-G. Hagström. Marcus. iv, 110 s. Fi.
36. Tull- och traktatkommitténs utredningar och betänkanden. 28. Den svenska tegelindustriens utveckling 1881—1913 med särskild hänsyn till dess ställning åren närmast före världskriget. Av B. Ohlin. Marcus. iv, 79 s. Fi.
- 37—38. Tull- och traktatkommitténs utredningar och betänkanden. 36. Betänkande angående tullsystemets verkningar i Sverige före världskriget. Marcus. Del 1. xix, 365 s. Del 2. 354 s. Fi.
39. Sveriges vattenkrafttillgångar och vattenkraftproduktion. Av S. Lubeck. Tiden. 15 pl., vij, 149 s. Fi.
40. Till frågan om ny fördelningslagstiftning. Palmquist. (4), 368 s. Ju.
41. Utredning med förslag till lag om läringsväsendet i vissa yrken. Norstedt. 104 s. E.
42. Forbrukning av virke till husbehov på Värmlands läns landsbygd. Norstedt. 79 s. Jo.
43. Domanstyrelsens utlåtande den 28 maj 1924 med förslag till kolonisation & kronoparker i Norrland och Dalarna. Tullberg. 76 s. Jo.
44. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 17. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Jonköpings län. Beckman. 64 s. 2 kart. Jo.
45. Kommunal affärsverksamhet i de svenska städerna. Av H. Lindholm och G. Bergqvist. Tiden. vij, 332 s. Fi.
46. Ingenjör N. Ekwalls utredningar. 1. Utredning be-

- träffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Östergötlands län. Beckman. 38 s. 2 kart. **Jo.**
47. Ingenjör N. Ekwalls utredningar. 4. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Kronobergs län. Beckman. 24 s. 2 kart. **Jo.**
48. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 22. Förteckning över elektriska kraftanläggningar i Sverige år 1923. Beckman. 125 s. 1 väggkarta i särskild bilaga. **Jo.**
49. Ingenjör N. Ekwalls utredningar. 3. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Kalmar län. Beckman. 32 s. 2 kart. **Jo.**
50. Kungl. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 7. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Kristianstads län. Beckman. 108 s. 2 kart. **Jo.**
51. Ingenjör N. Ekwalls utredningar. 2. Utredning beträffande planmässig elektrifiering av landsbygden inom Örebro län. Beckman. 36 s. 2 kart. **Jo.**
52. Utredning beträffande de elektriska distributionsföretagens å landsbygden ekonomiska svårigheter och möjligheterna för dessas avhjälpande. Beckman. 100 s. **Jo.**

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E.** = ecklesiastikdepartementet, **Jo.** = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

Systematisk förteckning

Allmän lagstiftning. Rättskipning. Fångvård.

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

1921 års pensionskommittés betänkande. 3. [56]

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Tull- och traktatkommitténs utredningar och betänkanden. 25. Handels- och prisöversikter rörande spannmål. [55] 26. Ljnsindustrien. [34]. 27. Ylleindustrien. [35] 28. Tegelinindustrien. [36] 36. Betänkande ang. tullsystemets verkningar. Del 1. [37] Del 2. [38]

1921 års kommunalskattekommittés betänkande. Del 1. [53] Del 2. [54]

Politi.

Handledning vid utarbetandet av brandordningar för landskommuner. [28]

Socialpolitik.

Iakttagelser rörande socialiseringen i Österrike. [14]

Det svenska tobaksmonopolet. [15]

Statens järnvägar. [22]

Statens järnvägar som allmänt affärsverk. [30]

Sveriges vattenkraftullgångar och vattenkraftproduktion. [39]

Kommunal affärsverksamhet. [45]

Betänkande med förslag till lag om modershjälp. [57]

Fattigvården bland lapparna. Avd. 1. [58] Avd. 2. Lapparnas beskattning. [59]

Hälso- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

K. Elektrifieringskommitténs meddelanden. 7. Ang. elektrifieringen av landsbygden inom Kristianstads län. [50]

9. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Hallands län. [18]

11. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Blekinge län. [10]

12. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kopparbergs län. [8]

13. Ang. elektrifiering av landsbygden

- 53—54. 1921 års kommunalskattekommittés betänkande angående den kommunala beskattningen. Del 1. Lagförslag, allmän motivering, speciell motivering. xvj, 489 s. Del 2. Reservationer, bilagor, tabeller, sakregister. 869 s. Tullberg. **Fl.**
55. Tull- och traktatkommitténs utredningar och betänkanden. 25. Handels- och prisöversikter rörande spannmål jämte bilag, innefattande vissa internationella prisjämförelser angående viktigare jordbruksprodukter. Av K. Åmark. Marcus. viij, 143 s. **Fl.**
56. 1921 års pensionskommittés betänkande. 3. Betänkande med förslag till civil tjänstepensionslag. Marcus. 135 s. **Fl.**
57. Betänkande med förslag till lag om modershjälp. Av R. v. Koch och G. Almen. Tullberg. 30 s. **S.**
- 58—59. Fattigvården bland lapparna. Avd. 1. vj, 120 s. Avd. 2. Lapparnas beskattning. 32 s. Norstedt. **S.**
60. Utredning och förslag angående ordnandet av väghållningsdistriktens rakenskaper. Norstedt. 43 s. **K.**
61. Ortnamnen i Värmlands län. Del XIII. Vase harad. Uppsala, Appelberg. (4), 42 s. **E.**

inom Västmanlands län. [8]

14. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Värmlands län. [9]

15. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Jämtlands län. [11]

16. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Norrbottens län. [28]

17. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Jönköpings län. [44]

18. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Gotlands län. [12]

19. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Västernorrlands län. [17]

20. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Vasterbottens län. [29]

22. Förteckning över elektriska kraftanläggningar i Sverige år 1923. [48]

Ingenjör N. Ekwalls utredningar. 1. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Östergötlands län. [46]

2. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Örebro län. [51]

3. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kalmar län. [49]

4. Ang. elektrifiering av landsbygden inom Kronobergs län. [47]

Utredning betr. de elektriska distributionsföretagens å landsbygden ekonomiska svårigheter och möjligheterna för dessas avhjälpande. [52]

Förslag till lag om läringsväsendet i vissa yrken. [41]

Fast egendom. Jordbruk med binäringar.

Det svenska lantbrukets produktionskostnader. 2. Bokföringsåren 1920—1921 och 1921—1922. [2]

Fastighetsregisterkommissionens meddelanden. 13. [21]

Till frågan om ny jorddelningslagstiftning. [40]

Kolonisation å kronoparker i Norrland och Dalarna. 43]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Betänkande med förslag till gruvlag. [16]

Malmkommissionens slutbetänkande. [32]

Malmfyllgången i Norrbottens län. [33]

Förbrukning av virke till husbehov på Värmlands läns landsbygd. [42]

Industri.

Cement- och betongbestämmelser. [25]

Handel och sjöfart.

Skeppstjänstkommitterades betänkande. 3. [20]

Kommunikationsväsen.

Utredning rörande ny vattenväg mellan Östersjön och Vänern jämte bihang. [6]
 Anvisningar rörande vägväsendet och automobiltrafiken. [19]
 Utredning och förslag ang. ordnandet av vaghållningsdistriktens räkenskaper. [60]

Bank-, kredit- och penningväsen.**Försäkringsväsen.****Kyrkoväsen. Undervisningsväsen.
Andlig odling i övrigt.**

Supplement nr 2 till Sverges familjenamn 1920. [4]
 Betänkande angående det fria och frivilliga folkbildningsarbetet. [5]

Betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek. [7]

Förslag till lönerreglering för befattningshavare vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter. [18]

K. skoloroverstyrelsens utlåtande över skolkommissionens betänkanden 1—5. [24]

Systematiskt utforskande av allmogekulturen. 1. [26] 2. [27]

Utredning rörande kungl. teaterns verksamhet. [81]

Ortnamnen i Värmlands län. Del XIII. Vase härad. [1924: 61]

Försvarsväsen.**Utrikes ärenden. Internationell rätt.**

Angående ordnandet av statens kommersiella informationsverksamhet. [1]

Bil. II.

Uppgift å kommittékostnader.

Justitiedepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräk- nade ut- gifter $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$ 1924	Beräk- nad total- kostnad t. o. m. $\frac{31}{12}$ 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	intill	$\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1924		
				$\frac{1}{7}$ 1923			
A. Kommittéer som under år 1924 avslutat sin verksamhet eller förklarats vilande.							
Sjölagstiftningskommittén	21	14	1	242,194	29,003	875	272,072
Utredning av frågan om vissa lagstiftningsåtgärder rörande jordbrukets kreditförhållanden	—	—	2	—	6,647	—	6,647
Utredning beträffande den praktiska juristutbildningen	—	—	3	—	—	2,220	2,220
Summa kr.	—	—	—	242,194	35,650	3,095	280,939
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
Revision av strafflagen	18	12	4	123,586	14,540	3,680	141,806
Försäkringslagstiftningskommittén	20	13	5	246,443	33,842	16,100	296,385
Patronatsrättsnämnden	28	15	6	11,183	19,106	8,888	39,127
Utredning av frågor rörande deltagande från svensk sida uti internationella förhandlingar om gemensamma rättsregler på sjörättens område	—	—	7	—	—	9,068	9,068
Jordsakskninniga	—	—	8	—	—	11,827	11,827
Utredning av vissa frågor på strafflagstiftningsens område	—	—	9	—	—	—	—
Utredning i fråga om ändrade bestämmelser rörande allmänna handlingars offentlighet	—	—	10	—	—	—	—
Summa kr.	—	—	—	381,212	67,488	49,513	498,213
Summa av A och B, kommittéer bekostade av kommittéanslaget kr.	—	—	—	623,406	103,138	52,608	779,152

B. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Ersättning till landshövdingen S. Hagströmer för biträde vid fortsatt behandling av frågan om en reviderad medborgarrättslagstiftning	1,038: —
„ „ f. d. majoren E. von Heidenstam för biträde vid utarbetande av proposition ang. viss ändring av lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen	500: —
„ „ professorn N. Stjernberg för biträde vid utredning inom departementet av vissa lagstiftningsfrågor inom straffrättens område	300: —
„ „ professorn G. Eberstein för överarbetning av upprättat förslag till lag om rätt till släktnamn m. m.	800: —

Ersättning till	docenten N. Herlitz för biträde inom departementet vid behandling av frågan om lagstiftning angående vissa staders läggande under landsrätt	800: —
»	» borgmästaren J. Pettersson och assessorn T. Liljestränd för biträde inom departementet vid behandling av frågan om lagstiftning angående vissa staders läggande under landsrätt	100: —
»	» revisionssekreteraren A. Bagge för deltagande i sjörettskonferens i Paris	933: —
»	» hovrättsrådet B. Wieselgren för biträde inom departementet vid fortsatt behandling av frågan om ny skifteslagstiftning	13,679: —
»	» revisionssekreteraren Erik Geijer för utförande av vissa av departementschefen till honom överlämnade utredningsuppdrag	9,233: —
»	» justitieombudsmannen N. Lilienberg, häradsbörjningen C. Arhusiander och byråchefen G. Stenlund för vissa av dem i samband med slutförandet av sakkunniguppdrag utförda arbeten	775: —
»	» professorn V. Lundstedt för biträde inom departementet vid utredning angående den s. k. sociala hyreslagstiftningen m. m.	815: —
»	» vice häradsbörjningen S. Luterkort för utförande av visst av departementschefen till honom överlämnat uppdrag	509: —
»	» presidenten A. Östergren för biträde inom departementet med övervakande av det domhavandena åliggande arbete för uppläggande av jordregister m. m.	1,500: —
»	» generaldirektören G. Grefberg för biträde inom departementet vid behandling av frågor rörande fastighetsregister för stad m. m.	250: —
»	» juris kandidaten O. Barklind för biträde inom departementet vid behandlingen av frågan om lagstiftningsåtgärder rörande minderåriga förbrytare	1,200: —
»	» revisionssekreteraren E. Stenbeck för biträde inom departementet vid utarbetandet av vissa av den nya förmynderskapslagen föranledda författningar	1,339: —
»	» revisionssekreteraren A. Lindhagen för biträde inom departementet vid utarbetandet av vissa av den nya förmynderskapslagen föranledda författningar	2,662: —
»	» f. d. professorn A. Norén och förste bibliotekarien A. Grape för deltagande i överläggning inom departementet i frågor ang. antagande av slaktnamn	80: —
»	» hovrättsrådet G. Olin för deltagande i överläggningar inom departementet rörande lagstiftning om stiftelser	419: —
»	» justitierådet S. Skarstedt för biträde inom departementet vid utredning ang. vissa ändringar i gällande aktiebolagslagstiftning	500: —
»	» hovrättsassessorn, juris doktor F. Sterzel för biträde inom departementet vid fortsatt beredning av frågor om lagstiftningsåtgärder rörande förminskat tillräkneliga förbrytare och farliga återfallsförbrytare	2,494: —
»	» revisionssekreteraren H. Kylander för biträde inom departementet vid utredning av frågan rörande vissa ändringar i vallagstiftningen	2,526: —
»	» revisionssekreteraren H. Kylander för biträde inom departementet vid behandlingen av frågan om ändrade lagbestämmelser rörande jordfastning	5,537: —
»	» vissa personer för biträde vid utredning inom lantmateristyrelsen rörande sättet för verkställande av vissa likvider vid skiftesförrättningar m. m.	3,689: —
Kostnad för	tryckning av gruvlagstiftningssakkunnigas betänkande	4,325: —
»	» tryckning av verkställd utredning ang. den s. k. sociala hyreslagstiftningen	1,911: —
»	» tryckning av ett av 1922 års krigslagstiftningssakkunniga avgivet betänkande	2,245: —
»	» statens besparingskommitté (budgetåret 1923—1924)	4,008: —
Summa kr. ¹⁾		64,167: —

¹⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1924—1925), se not sid. 84.

Utrikesdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			Utgifter		Beräknade utgifter 1/7—31/12 1924	Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923—30/6 1924		
A. Kommitté, som fortsätter sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
Sakkunnigutredning rörande det s. k. Genèveprotokollet	—	—	1	—	—	—	—
Summa kronor	—	—	—	—	—	—	—

B. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader.

Ersättning för sakkunnigutredning rörande vissa levnadskostnader	375
» till drogmanen vid beskickningen i Konstantinopel J. Kolmodin för uppdrag till Lausanne	4,149
» » förste kanslisekreteraren G. Corin för uppdrag i utrikesdepartementet . . .	463
» » landshövding E. Trolle för deltagande i utrikesdepartementets antagningskommissions sammanträde	41
Kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1923—1924)	4,008
Summa kronor ¹⁾	9,036

¹⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté, (budgetåret 1924—1925), se not å sid. 84.

Försvarsdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommit- téns nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräk- nade ut- gifter ^{1/7—31/12} 1924	Beräk- nad total- kostnad t. o. m. ^{31/12} 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. ^{30/6} 1923	^{1/7} 1923— ^{30/6} 1924		
A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.							
Sakkunniga för biträdande vid utarbetande av förslag till ny försvarsorganisation	—	7	1	—	18,722	—	18,722
Sakkunniga för prövning av ansökningar angående uppskov med och frikallelse från inställelse till tjänstgöring vid mobilisering för vissa värnpliktiga	—	—	2	—	—	3,300	3,300
Underofficerssakkunniga	—	—	3	—	—	3,500	3,500
Summa kr.				—	18,722	6,800	25,522
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
Infanterireglementssakkunniga, pionjärsakkunniga och infanteriutbildningssakkunniga . .	17	6	4	31,059	18,933	2,648	52,640
Marinens reglementssakkunniga	16	5	5	17,725	6,138	3,918	27,781
Sakkunnig för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande lagstiftning om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring	—	—	6	—	—	386	386
Sakkunnig för omarbetning av förslag till exercisreglemente för kavalleriet	—	—	7	—	—	1,141	1,141
Summa kr.				48,784	25,071	8,093	81,948
Summa av A och B, kommittéer bekostade av kommittéanslaget kr.				48,784	43,793	14,893	107,470

C. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Riksvärderings- och lokala nämnder	340: —
Ersättning till expeditionschefen C. O. H. Humble för uppdrag att å arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse biträda med viss utredning enligt kungl. brev den 2 maj 1924 . .	100: —
Ersättning åt biträden vid generalskommissionen enligt kungl. brev den 20 juli 1923 .	60: —
Sakkunniga för prövning av ansökningar rörande uppskov med och frikallelse från inställelse till tjänstgöring vid mobilisering för vissa värnpliktiga enligt kungl. brev den 23 mars 1923	972: —
Kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1923—1924)	4,008: —
Ersättning till generalskommissionens sekreterare m. m. enligt kungl. brev den 25 januari 1924	364: —
Ersättning till docenten vid Stockholms högskola, fil. dr. O. S. Liljeström för uppdrag att inom försvarsdepartementet biträda med granskning av inkommet förslag till viss instruktionsbok enligt kungl. brev den 17 oktober 1924	300: —
Summa kr. ¹⁾	6,144: —

¹⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté, se not sid. 84.

Socialdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräknade utgifter 1/7—31/12 1924	Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923— 30/6 1924		
A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.							
Sakkunnig för biträde åt medicinalstyrelsen för utredning rörande ordnandet av vattenlednings- och avloppsförhållanden vid Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka vid Jönköping . .	—	11	1	—	316	—	316
Sakkunnig för att biträda med utredning angående ordnandet av fattigvården bland lapparna i riket	—	12	2	—	3,468	2,028	5,496
Delegerade för staten för förhandling med representanter för Stockholm och Göteborg rörande nämnda städers övertagande av sinnessjukvården inom städerna	—	—	3	—	185	434	619
Summa kr.				—	3,969	2,462	6,431
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
<i>a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Sakkunnig för överarbetning och komplettering av ett utav kommittén för verkställande av utredning angående ordnandet av apoteksväsendet i riket vid 1920 års utgång m. m. avgivet betänkande	29	7	4	6,545	130	—	6,675
Sakkunniga för överarbetning av förslaget till lag om den offentliga barnavården (barnavårdsutredningen)	30	8	5	17,315	21,340	8,908	47,563
Sakkunniga för biträde åt medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till specialanstalt för asociala manliga sinnessjuka m. m. . . .	—	9	6	—	34	—	34
Sakkunniga för biträde åt medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till utvidgning av Piteå hospital och asyl	—	10	7	—	—	—	—
1924 års landsstatslönesakkunniga	—	—	8	—	4,954	4,094	9,048
Sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag beträffande motverkande av arbetslöshet genom anordnande av allmänna arbeten m. m. (arbetslöshetssakkunniga) . .	—	—	9	—	—	3,000	3,000
Sakkunnig för överarbetning av förslag till lag om lösdriivares behandling m. m.	—	—	10	—	—	—	—
Sakkunnig för utredning beträffande upprättandet av anstalter för vuxna vanartade sinnesslöa ävensom i fråga om ordnandet av anstaltsvården för fallandesjuka	—	—	11	—	—	2,429	2,429
Sakkunnig för verkställande av revision av gällande förordningar om kommunalstyrelse på landet och i stad m. m.	—	—	12	—	110	1,800	1,910

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommit- téus num- mer i be- rättelsen			U t g i f t e r		Beräk- nade ut- gifter ^{1/7-31/12} 1924	Beräk- nad total- kostnad t. o. m. ^{31/12} 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. ^{30/6} 1923	^{1/7} 1923— ^{30/6} 1924		
Socialdepartementets polisutredning	—	—	13	—	—	11,093	11,093
Sakkunniga för utredning på vad sätt en för hela vårt folk lämpad och för rimlig kostnad tillgänglig tandvård kan åstadkommas (tand- vårdssakkunniga)	—	—	14	—	—	1,000	1,000
Summa kr.				23,860	26,568	32,324	82,752
<i>b) Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Arbetslöshetskommissionen	31	13	15	529,163	208,159	175,000 ¹⁾	912,322
Summa av A) och B), kommittéer, bekostade av kommittéanslaget kr.				23,860	30,537	34,786	89,183

C. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Ersättning till utredningsmän i indelningsärenden	4,454: 98
Ersättning till professorerna K. A. Petrén och L. Ramberg för biträde vid föredragning inom statsrådsberedningen av ärende rörande giftstadgan (åtgärder mot kronisk arsenikförgiftning)	596: —
Ersättning till socialrådet E. R. Sjöstrand för deltagande såsom ombud för Sverige vid en internationell fastighetskongress i Paris	309: 91
Ersättning till byråchefen J. A. E. Molin och kommerserådet R. Sohlman för utrikes resa för studier rörande den industriella demokratin	2,917: 95
byråchefen Molin	3,502: 59
kommerserådet Sohlman	4,007: 84
Kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1923—1924)	
Summa kr. ²⁾	15,789: 27

¹⁾ Kommissionens övertagande fr. o. m. d. 1 april 1924 av den av direktionen för Södra Sveriges statsarbeten bedrivna verksamheten har medfört en avsevärd ökning av kommissionens utgifter.

²⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté, (budgetåret 1924—1925), se not. sid. 84.

Kommunikationsdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräknade utgifter 1/7—31/12 1924	Beräknad total-kostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923— 30/6 1924		
A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.							
<i>a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Sakkunniga för utredning angående statens fiskehamnsbyggnadsverksamhet	23	13	1	7,778	4,002	—	11,780
Sakkunniga för utredning angående väghållningsdistriktets räkenskaper	—	—	2	—	6,194	2,429	8,623
Summa kr.	—	—	—	7,778	10,196	2,429	20,403
<i>b) Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Sakkunniga för utredning angående villkoren för postbefordran av tidningar	—	16	3	—	2,329	—	2,329
Summa kr.	—	—	—	—	2,329	—	2,329
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
<i>a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Delegationen för Sverige för förhandlingar rörande framdragande av en elektrisk kraftledning från Norge till Danmark över Sverige	21	12	4	18,845	280	—	19,125
Byggnadsstyrelsesakkunniga	—	14	5	—	4,885	2,300	7,185
Kanslihusdelegerade	—	—	6	—	—	—	—
Sakkunniga för utredning angående ändrad organisation av väg- och vattenbyggnadsväsendet	—	—	7	—	1,260	4,200	5,460
Sakkunniga för utredning av vissa frågor rörande väg- och vattenbyggnadskärens organisation	—	—	8	—	1,015	2,497	3,512
Sakkunniga för utredning av vissa frågor rörande de under kommunikationsdepartementet lydande affärsverkens förnyelsefonder	—	—	9	—	—	2,000	2,000
Delegerade för staten för förhandlingar med Stockholms stad i vissa frågor rörande Norr Mälarstrand m. m.	—	—	10	—	—	—	—
Summa kr.	—	—	—	18,845	7,440	10,997	37,282

Bih. till riksd. prot. 1925. 1 saml.

Riksdagsberättelsen.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräknade utgifter 1/7—31/12 1924	Beräknad total-kostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923— 30/6 1924		
<i>b) Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Starkströms-svagströmskommittén	24	15	11	15,971	1,938	4,000	21,909
Elektriska taxekommittén	—	—	12	—	774	6,800	7,574
Mälarens regleringskommission	—	—	13	—	—	12,000	12,000
Summa kr.	—	—	—	15,971	2,712	22,800	41,483
Summa av A a) och B a), kommittéer, bekostade av kommittéanslaget kr.	—	—	—	26,623	17,636	13,426	57,685

C. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Kostnad för statens besparingskommitté för budgetåret 1923—1924 (K. br. 1/6 och 7/6 1923)	4,007: 84
Ersättning till generaldirektören F. W. Hansen, byråchefen N. J. Ahlberg samt legationsrådet K. I. Westman för kostnader i samband med deltagande i Nationernas förbunds andra allmänna samfärdsel- och transitokonferens i Genève (K. br. 12/1 1924)	7,796: 94
Till f. d. byggnadsrådet I. G. Clason för bestridande av kostnader för uppritning och ordnande av illustrationsmaterial till byggnadssakkunnigas betänkande (K. br. 2/6 1924)	500: —
Ersättning till revisionssekreteraren E. T. Vitell och vice brandchefen C. G. O. S. Borgenstierna för biträde inom departementet med upprättande av normaltyper till brandordningar (K. br. 10/6 1924)	3,000: —
Ersättning till civilingenjören N. Ekwall dels i egenskap av sakkunnig inom jordbruksdepartementet för fullföljande av elektrifieringskommittén förut åliggande utredning för planläggning av landsbygdens elektrifiering, dels för biträde åt elektriska taxekommittén (K. br. 9/6 och 27/6 1924)	6,011: 10
Ersättning till hovrättsrådet H. C. Wikander för biträde inom departementet vid behandlingen av ett av järnvägsstyrelsen avgivet förslag till ändringar i gällande järnvägs- trafikstadga (K. br. 12/6 1924)	1,883: 17
Ersättning till vattenfallsstyrelsen för bestridande av kostnaderna för vissa utredningar rörande landsbygdens elektrifiering (K. br. 28/6 1923)	2,193: 36
Kommunikationsverkens lönekommitté (1924: 3), tryckning	42: 50
Sakkunniga för utredning i fråga om bokföringen vid de enskilda järnvägarna (1924: 1), tryckning	1,760: 91
Summa kr. ¹⁾ 27,200: 78	

¹⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1924—1925), se not sid. 84.

Finansdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			Utgifter		Beräknade utgifter 1/7-31/12 1924	Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923-30/6 1924		
A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.							
<i>a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
1919 års tull- och traktatkommitté	16	4	1	1,762,533	72,125	32,875	1,867,533
1921 års kommunalskatteskommitté	19	13	2	90,992	53,895	34,787	179,674
Summa kr.	—	—	—	1,853,525	126,020	67,662	2,047,207
<i>b) Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Sakkunnig för revision av vissa avlöningsbestämmelser	—	17	3	—	—	1,500	1,500
Sakkunniga för utredning om ändrade bestämmelser rörande statsrevisionen	—	—	4	—	962	—	962
Summa kr.	—	—	—	—	962	1,500	2,462
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
<i>a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Socialiseringsnämnden	18	12	5	326,138	98,305	60,411	484,854
1921 års pensionskommitté	21	7	6	69,895	—	16,200	86,095
1923 års taxeringskommitté	—	15	7	—	21,279	11,700	32,979
Statens besparingskommitté	—	16	8	—	5,197	3,086	8,283
1924 års uppbyggelseskommitté	—	—	9	—	—	6,048	6,048
1924 års bankkommitté	—	—	10	—	—	4,200	4,200
Sakkunnig för utredning i fråga om ekonomiska föreningars sparkasserörelse	—	—	11	—	—	200	200
1924 års skatteberedning	—	—	12	—	—	3,817	3,817
Summa kr.	—	—	—	396,033	124,781	105,662	626,476
<i>b) Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Sakkunnig för överarbetning av upprättat förslag till nya författningar angående mått och vikt m. m.	—	14	13	—	—	600	600

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			Utgifter		Beräknade utgifter 1/7—31/12 1924	Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923—30/6 1924		
Sakkunniga för beredning av frågan om nytt resereglemente m. m.	—	—	14	—	1,128	2,250	3,378
Summa kronor	—	—	—	—	1,128	2,850	3,978
Summa av A a) och B a) kommittéer, bekostade av kommittéanslaget kr.	—	—	—	2,249,558	250,801	173,324	2,673,683

C. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Mjöltypskommissionen	622:—
Ersättning till överbibliotekarien V. Gödel för biträde åt statens tryckerisakkunnige . .	200:—
Summa kr. 822:—	

Sammanlagda utgifter, $\left\{ \begin{array}{l} ^{1)} 46,778 \\ ^{2)} 27,775 \\ ^{3)} 74,553 \end{array} \right\}$ som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 1 september 1923 med lika belopp skola avföras å de under andra till och med tionde huvudtitlarna anvisade anslag.

Ecklesiastikdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräknade utgifter 1924	Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923—30/6 1924		
A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.							
<i>a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Sakkunniga för verkställande av utredning rörande kungl. teaterns ekonomi m. m.	—	15	1	—	15,943	—	15,943
Sakkunnig för beredande av frågor angående förändrad kyrklig indelning och organisation inom de till Kristianstads och Malmöhus län hörande delarna av Lunds stift	—	16	2	—	9,072	4,091	13,163
Sakkunnig att biträda vid beredning av ärenden rörande undervisningsväsendet	—	17	3	—	—	—	—
Sakkunniga för utredning av frågor rörande privatläroverken	—	—	4	—	—	13,800	13,800
Sakkunniga (inom skolöverstyrelsen) för utarbetande av förslag till inträdesfordringar m. m. vid särskild utbildningskurs för småskollärarinnor för vinnande av folkskollärar-kompetens	—	—	5	—	—	3,250	3,250
Sakkunnig för frågan om vissa ändringar i förordningen angående kyrkoböckers förande	—	—	6	—	—	1,500	1,500
Summa kr.				—	25,015	22,641	47,656
<i>b) Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Studielånenämnden	—	—	7	—	5,436	—	5,436
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
<i>a) Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Sakkunniga för utredning rörande karolinska mediko-kirurgiska institutets och serafimerlasarettets nybyggnadsfrågor m. m.	37 20	14 —	8 9	35,994 24,727	18,250 —	11,884 —	66,128 24,727
Koralboksnämnden	—	—	10	—	1,642	14,125	15,767
Sakkunniga rörande verksamheten vid gymnastiska centralinstitutet	—	—	11	—	—	23,600	23,600
Sakkunniga för verkställande av ytterligare bearbetning av frågan om det svenska skolväsendets organisation	—	—	11	—	—	23,600	23,600

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommit- tens num- mer i be- rättelsen			U t g i f t e r		Beräk- nade ut- gifter ^{1/7-31/12} 1924	Beräk- nad total- kostnad t. o. m. ^{31/12} 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. ^{30/6} 1923	^{1/7} 1923— ^{30/6} 1924		
Sakkunnig (inom skolöverstyrelsen) att biträda vid utredning rörande kostnaderna för en ny läroverksorganisation	—	—	12	—	—	118	118
Summa kr.				60,721	19,892	49,727	130,340
<i>b) Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Kommittén för utredning angående utförande av en gradmätning på Spetsbergen	1	18	13	¹ 58,050	8,544	—	66,594
Ortnamnskommittén	2	19	14	¹ 140,773	4,000	1,500	146,273
Chalmerska byggnadskommittén	45	20	15	17,043	² 200,274	² 233,800	² 451,117
Summa kr.				215,866	212,818	235,300	663,984
Summa av A a) och B a), kommittéer bekostade av kommittéanslaget kr.				60,721	44,907	72,368	177,996

C. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Sakkunniga (inom skolöverstyrelsen) för utarbetande av formulär för folkskolor m. m. (1923: 29)	60: —
Kommittén för utredning rörande ändrad förvaltning av kyrkofonden m. m. (1924: 1)	10,381: 62
Sakkunniga för utredning i fråga om Sveriges biblioteksväsende på visst område (1924: 2)	4,379: 95
Folkbildningssakkunniga (1924: 5)	1,829: 75
Sakkunniga för utredning om organiserandet av insamling och utforskning av den svenska allmogekulturen (1924: 6)	812: 88
Kommittén för utredning rörande ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid rikets allmänna läroverk samt vid folk- och småskolor m. fl. läroanstalter (1924: 7)	6,845: 75
Sakkunniga (inom kommerskollegium och skolöverstyrelsen) för utredning av frågan om åstadkommande av en läringslag (1924: 10)	1,150: 27
Jämlikt kungl. brev den 9 juli 1920 rörande ersättningar till utredningsmän i indelningsärenden m. m. har till kammarkollegiet (för ändringar i ecklesiastik indelning) utbetalts	3,954: 97
Kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1923—1924)	4,007: 84
Summa kr. ^{a)}	33,423: 03

¹⁾ Avser utgifter ur kommittéanslaget. Därjämte hava vissa utgifter bekostats av särskilt anslag.

²⁾ Dessa utgifter utgöras till allra största delen av byggnadskostnader, vari inräknats arkitekt- och kontrollantarvoden.

³⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté, (budgetåret 1924—1925) se not sid. 84.

Jordbruksdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräknade utgifter 1/7—31/12 1924	Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1924 (S:a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. 30/6 1923	1/7 1923—30/6 1924		
A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.							
a) <i>Kommitté, bekostad av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Torne laxfiskekommission	22	8	1	5,011	6,956	—	11,967
b) <i>Kommitté, bekostad av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Folkhushållningskommissionens avvecklingskommitté	26	11	2	205,503	23,630	6,769	235,902
Summa kr.	—	—	—	210,514	30,586	6,769	247,869
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
a) <i>Kommittéer, bekostade av anslaget för kommittéer och utredningar genom sakkunniga.</i>							
Elektrifieringssakkunniga	—	9	3	2,281	27,049	7,990	1) 37,320
Utredning rörande sättet för verkställande av vissa likvider vid skiftesförrättningar . . .	—	—	4	—	—	11,510	11,510
Växtförädlingsakkunniga	—	—	5	—	—	3,600	3,600
Utredning ang. omorganisation av förste lantmätarebefattningen i Gotlands län	—	—	6	—	—	—	—
Summa kr.	—	—	—	2,281	27,049	23,100	52,430
b) <i>Kommittéer, bekostade av andra medel än kommittéanslaget.</i>							
Statens kolonisationsnämnd	25	10	7	383,188	102,782	51,503	2) 537,473
Kartverksutredningen	—	—	8	—	1,159	399	1,558
Riksskogstaxeringsnämnden	—	—	9	—	—	13,700	13,700
Summa kr.	—	—	—	383,188	103,941	65,602	552,731
Summa av A a) och B a), kommittéer bekostade av kommittéanslaget kr.	—	—	—	7,292	34,005	23,100	64,397

1) Härav beräknas belöpa på jordbruksdepartementets anslag till kommittéer m. m. 22,924 kronor. Återstående 14,396 kronor beräknas utgå av motsvarande anslag under sjätte och tionde huvudtitlarna samt av vattenfallsstyrelsens medel.

2) Härav beräknas 260,900 kronor belöpa på arvoden, resekostnader och allmänna omkostnader för kolonisationsnämndens arbetsledare i orterna.

C. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Ersättning till hovrättsrådet T. W. G. Sjöfors för biträde vid fortsatt behandling av skogslagstiftningsfrågor	1,261:—
Elektrifieringskommittén (1924: 2)	42,462:—
Kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1923—1924)	4,008:—
	<hr/>
	Summa kr. ¹⁾ 47,731:—

¹⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté, (budgetåret 1924—1925) se not sid. 84.

Handelsdepartementet.

1	2	3	4	5	6	7	8
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			U t g i f t e r		Beräknade utgifter $\frac{1}{2}$ — $\frac{31}{12}$ 1924	Beräknad totalkostnad t. o. m. $\frac{31}{12}$ 1924 (S: a av kol. 5-7)
	1923	1924	1925	t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1923	$\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1924		
A. Kommittéer, som under år 1924 avslutat sin verksamhet.							
Sakkunnig för verkställande av utredning angående införande i den svenska tulltaxan av s. k. dubbeltariff	—	9	1	—	510	450	960
Sakkunniga för utredning rörande anskaffande av ett statens isbrytarfartyg	—	—	2	—	—	547	547
Summa kr.	—	—	—	—	510	997	1,507
B. Kommittéer, vilka fortsätta sin verksamhet vid ingången av år 1925.							
Svenska hjälpkreditkommittén	16	7	3	29,250	7,057	3,635	39,942
Sakkunniga för upplysningsverksamhet i ekonomiska och sociala frågor	6	8	4	70,135	23,375	6,492	100,002
Sjöfartsavgiftssakkunniga av 1924	—	—	5	3,561	—	2,700	6,261
Summa kr.	—	—	—	102,946	30,432	12,827	146,205
Summa av A och B, kommittéer bekostade av kommittéanslaget kr.	—	—	—	102,946	30,942	13,824	147,712

C. Av kommittéanslaget under år 1924 intill den 1 december bestridda kostnader för andra utredningar än de här ovan under A och B upptagna.

Ersättning till advokaten E. Löfgren, statssekreteraren E. Hennings, envoyén, friherre C. Hamilton och t. f. förste kanslisekreteraren Chr. Günther för handelsavtalsförhandlingar mellan Sverige och Sovjetryssland	9,000: —
Ersättning till fil. kand. K. Olsson för biträde inom handelsdepartementet med vissa utredningar i samband med de svensk-spanska handelstraktatförhandlingarna	500: —
Kostnad för statens besparingskommitté (budgetåret 1923—1924)	4,008: —
Summa kr. ¹⁾	13,508: —

¹⁾ Härtill kommer viss å anslaget ännu ej avförd kostnad för statens besparingskommitté, (budgetåret 1924—1925), se not sid. 84.

Personregister.*

A.				Carlson, M.	Fö	2
Adlercreutz, P. T. F.		Fö	2	Cederborg, A.	S	9, 15
Akselsson, L.		K	7	Cederschiöld, H. M.	Fö	4
Almén, Gunhild Friesia	S 5, E	4		Centerwall, S.	Fö	6
Almqvist, K. F. G.		K	13	Christenson, J. B.		K 13
Alrutz, O. R.		K	13	Clason, I. G.	K 5, 10, E	15
Alsén, J.		Ju	1	Colléen, T.		Ju 3
Alsén, N. T.		H	1	Croneborg, O.		E 8
Andersson, A., i Råstock (II)	K 12, Fi	6		Curtman, E. V.	Fö	3
Andersson, C. F. G.		Fi	5			
Andersson, C. H.	Ju 1,	5		D.		
Andersson, E. E.		Fö	8	Dahlgren, H. M.		E 11
Andersson, G. H., Rasjön (II)		Ju	8	Dahr, K.		K 11
Andersson, K. A. (I)		K	1	de Geer, G.		E 13
Andersson, L. I.		E	8	Dehlgren, S. F.		K 3
Andersson, T.		Fi	8	Dieden, G.		H 5
				Dillner, K. A. G.		Fi 8
B.				Drakenberg, S. A.		E 10
Bagge, A.	Ju 1,	7		Dufwa, A. W.		E 14
Bagger-Jørgensen, O.	Jo	4		Döss, J.		Fi 9
Barckman, G.		K	13			
Bauer, F. J.		E	8	E.		
Bendz, G. M. E.	Ju 2, 6, Fi	10		Edén, N.		U 1
Bengtsson, S., i Norup (II)		S	13	Eiserman, G. V.		Fi 2
Berglund, J. E. (I)		Fi	8	Ekberg, S.		Ju 8
Bergström, J.		S	1	Ekdahl, O. Z.	K 1,	13
Bergström, R. K. A.		S	9	Ekelund, J. A. D.		K 7
Bernström, E. A.		E	1	Eklund, R.		Ju 5
Birch-Lindgren, G.		E	8	Ekman, A.		Fö 8
Björkman, G. A. (II)		S	13	Ekman, C. G. (I)		K 5
Björkman, N. K. O.		E	15	Ekman, K. J. (I)	E 2,	6
Björnsson, J. E. (I)		K	3	Ekman, P. W.		Jo 9
Blidberg, P. J. F.		E	15	Ekwall, A.		K 13
Blom, O. L.		E	9	Ekwall, N.	K 12,	Jo 3
Blom, S. D.		S	3	Eliäson, G. E.		E 7
Boalt, C. A. B.		Fö	5	Elliot, H.		Fi 8
Boheman, E. Cson		U	1	Enblom, F.	S	9, 15
Borgquist, W.	K 4,	9		Engdahl, R.		Jo 4
Bratt, K. A.		Fö	4	Engström, R. G. H.		Fö 5
Bredberg, A.		K	8	Ericsson, A. E. M.		S 8
Bremberg, S. G.		H	2	Eriksson, J. B., i Grängesberg (II)	S 13, Fi	2
Brisman, S. B.		Fi	8	Eriksson, G. H.		Fi 8
Bruce, N. O.	E 11,	12				
Bäckström, W. (II)		E	7	F.		
Bärnheim, O.		K	7	Falconer, N. A.		Fö 3
				Falk, E.		Jo 8
C.				Falkman, O.		Fi 5
Carlheim-Gyllensköld, V.		E	13	Fehr, M. N. (I)	K 6, H	5
Carlsson, A.		S	8			

* Förkortningarnas betydelse: se innehållsförteckningen.

Fock, C. A. Fö 2
 Forssner, J. H. E 8
 Forsell, C. J. J. E 1
 Fredenberg, K. V. A. Jo 7
 Funke, A. L. E 5
 Fähræus, G. R. E 4

G.

Gabrielsson, N. (I) Ju 8
 Gamstorp, P. E. Fi 7
 de Geer, G. E 13
 Geijer, E. E. K. R. Fi 2
 Geijer, E. G. Ju 8
 von Geijer, K. E. (I) Fi 4
 Gertz, R. Fi 8
 Graffman, O. E. Fi 9
 Grauers, B. H. E 15
 Grubbström, K. I. Jo 7
 Grönwall, F. A. A. H 3
 Gärde, A. B. K 7, 8
 Göransson, E. E 12

H.

Hagman, E. O. (II) S 9, 15
 Halldén, J. G. L. Fö 5
 Hallmén, E. K 13
 Hammar, H. B. E 4, 9
 Hammarskjöld, B. Fi 13
 Hammarskjöld, K. H. L. S 12
 Hamrin, J. Jo 6
 Hansen, F. V. K 4
 Hasselrot, B. C. K 10, Jo 5
 Hasselrot, P. A. Ju 1, 5
 Heckscher, E. F. Fi 1
 Hegardt, P. J. Fö 4
 Herlitz, K. G. Ju 5
 Herlitz, N. Ju 10
 Herslow, C. N. Fö 4
 Hesselman, H. Jo 9
 Hildebrand, K. E. H. K 3
 Hjertén, K. H. R. Fi 11
 von Hofsten, C. A. E. Fi 1
 Holmberg, C. E. Fö 5
 Holmgren, A. H. Jo 7
 Holmgren, A. V. A. K 11
 Holmgren, I. F. E 8
 Holmström, K. W. (II) S 9, 15
 Huld, Kr. Fi 1
 Hult, H. E. Fö 2
 Hultkrantz, A. F. H 3
 Humble, R. Jo 2
 Huss, E. H 4
 Hybinette, O. S. E 10
 Hässler, C. I. F. K 12
 Högnér, E. K 9
 Höjer, T. M. U 1

I.

Insulander, P. E. G. K 1, Jo 2, 3

J.

Jelf, O. E 4
 af Jochnick, J. G. A. Jo 3
 Johansson, A. Fi 8

Johansson, J., i Kälkebo (II) S 13
 Johansson, J. B., i Fredrikslund (I) K 7
 Jonsson, G. S 15
 Jonson, T. W. Fi 2, Jo 9
 Josephson, F. Fö 3

K.

Karleby, N. Fi 5
 Karlsson, W. E. K 13
 Key, E. S. H. E 8
 Kinander, E. Fi 10
 Kjäll, H. P. S 13
 Klintberg, G. F. T. E 1
 Kobb, G. K 9
 von Koch, N. R. S 5, 10
 von Koch, R. G. H. Fi 8
 H. K. H. Kronprinsen E 13
 von Krusenstjerna, F. F 10
 Kullgren, Tyra E 11
 Kuylenstierna, C. W. U. Fi 8, 12
 Kvarnzeliuz, S. H. (I) S 13
 Källman, G. V. K 13

L.

Lagerström, O. E. S 3
 Lamm, H. F. (I) E 8
 Landelius, H. F. J. O. K 9
 Landström, K. E. K 9
 Landtmanson, M. K. K 11
 Larsson, N. P. Ju 1
 Lauritzen, E. K. S 3, 6
 Lawski, L. L. K 13
 Lawski, S. J. K. W. S 13
 Leijonhufvud, C. G. E. Fi 6
 Lembke, J. C. Fi 1
 Lennmalm, K. G. F. E 8
 Lindberg, G. E 9
 Lindblad, A. Fi 5
 Lindblad, E. A. K 13
 Linder F. W. (I) Ju 9
 Lindh, E. K 5
 Lindqvist, A. A. i Halmstad, (II) Fi 2
 Lindqvist, A. H. (II) S 3
 Lindstedt, G. F. Jo 2
 Linnér, S. N. S 13, Fi 8
 Litzén, J. A. K 2
 Ljunggren, A. H 3
 Ljungman, A. Fi 1
 Lundberg, C. J. F. S 14
 Lundevall, F. A. I. Fi 7, 9
 Lybeck, J. A. Fi 2
 Lybeck, O. E. Fö 1
 Lübeck, S. E. J. K 4, E 15
 Löfgren, J. E. U 1, K 4
 Löfgren, T. E. K 5
 Löfving, B. S 5
 Löwbeer, N. T. Fi 4, E 10
 Löwenhielm, C. A. E 1

M.

Malmkvist, E. K 9
 Malmros, F. Ju 1
 Marks von Württemberg, E. T. Ju 5
 Matz, S. Fi 6

Mellin, K. V.	H 5	Rossander, C. A. J.	K 12, E 1
Meurling, C. H. F.	K 5, 7, 8	Rooth, A. R. (I)	K 2
Mittag-Leffler, G.	E 13	Rune, A. O. (I)	Fi 2
Moll, V.	Fi 10	Rydbeck, J. O. E.	H 3
Montgomery, W. G. O.	Fö 3	Ryden, V. (II)	E 10
Morales, O. J. M.	E 1	Rydin, L. A. V.	K 9
Murray, W.	K 7, 13	Röing, E. (II)	Fi 1
Myrbeck, K. D.	Jo 4		
Månsson, K. F., i Hagaström (II)	Fi 1		
Möller, C. O.	K 6		
Möller, F. G. (I)	Fi 5		

N.

Nauckhoff, J. G.	Fö 4
Nilsson, O., i Tånga (II)	Ju 8, Jo 5
Nordin, A. V.	K 13
Nordlund, K.	E 11
Nordström, G. H.	S 15
Noreen, A. G.	E 14
Noreen, E.	E 14
Norrman, E. R.	E 5
Nygren, O. E.	Fö 3
Nylander, K. E.	K 11
Nylander, O. E. (II)	H 3
Nyström, B. A. E.	S 15, Fi 8

O.

Odelstierna, E.	Fi 8
Olofsson, O.	Jo 1
Olsson, G. A. (II)	S 13
Olsson, O. (I)	E 3
Olsson, O. E.	E 9
Olsson, Ahlmans O.	Fi 2
von Otter, A.	Jo 4
von Otter, F. E.	Fi 6

P.

Palme, G.	Ju 5
Palmstierna, K. H.	Fö 7
Paues, E. W.	S 9, 15
Pauli, S.	Fö 8
Pers, A. (I)	K 3
Petersson, G. A.	Fi 2
Petersson, T.	Ju 3
Petrén, D. A. (I)	S 6, 11
Pettersson, D. Hj., i Bjälbo (II)	Ju 8
Pettersson, J., i Södertälje	Ju 9
Pettersson, K. E.	K 1
Phragmén, L. E.	Ju 5
Pleijel, H. B. M.	K 11
von Porat, C. G.	Fö 1

R.

Ramström, C. A.	Fi 8
Rehn, J. (II)	K 7, Fi 1
Ribbing, B. H. B:son	U 1
Ribbing, S.	S 4
Riben, C. F. W.	Fö 5
Ringstrand, N. G.	Jo 1
Roos, G.	Jo 6
Rosen, S. J. G. (I)	K 1

S.

Sahlgren, J.	E 14
Sahlin, M. R.	S 8
Salwén, E. R.	Fö 4
Sandberg, F. W. E.	E 11
Sandler, R. J. (I)	Fi 5
Sandström, G.	Ju 1
Scharp, J. A.	K 13
Schmitz, A.	K 4
Schultz, C. A.	K 8
Sederholm, G. R. (I)	K 12, Fi 2
Sehlberg, N. J.	H 1
Sidenbladh, E. T.	Fi 6
Silverstolpe, G.	S 8, H 4
Sjöblom, P. H. (II)	E 7
Sköld, P. E. (II)	Fi 1
Skold, R.	Jo 9
Smedberg, E. K. G.	E 7
von Sneidern, A. W. T. (I)	K 12
Sommarin, E.	Fi 10
Starback, K.	Fi 6
Steffen, G. Fr.	Fi 5
Stridsberg, E. R.	Fi 14
Svanström, J.	Jo 1
Swartling, I.	Fi 10, E 12
Swartz, C. J. G. (I)	E 8
Swartz, C. E.	Fö 2
Svensson, S.	Fi 8
von Sydow, B. R.	H 2
von Sydow, O. F.	U 1, S 13, E 15
Söderblom, L. O. J.	E 9
Söderlund, G.	Fi 3
Södermark, P. G.	Fi 6, 8
Sörensen, Anna E.	E 7

T.

Tamm, H. S.	H 3
Tamm, H. S. H.	K 13
Tengbom, I. J.	K 5
Tengstrand, A. W.	K 4
Testrup, E. M. H. G.	Fö 1
Tham, V.	Ju 1
Themptander, N. H. R.	Fi 1
Thouren, G. R.	S 14
Thulin, G.	Ju 6
Thyren, J. C. W.	Ju 4, 9
Thörnell, O. G.	Fi 6
Tyden, S. E.	Fö 4

V.

Wallenberg, M.	Fi 10
Wallengren, H. T. S.	E 7
Wallengren, M. J. S.	U 1
Waller, H.	Fi 12
Wallin, H.	E 12
Velander, F. G. H.	S 7

Velander, S.	K 4, 11	Virgin, E.	K 8
Wellander, E. L.	E 11	Wohlin, T. H.	K 6, 10
Vennersten, A. F. (I)	Fi 1	Wästfelt, C. G. N. L.	Ju 6
Wester-Wählström, Vendela Kristina	E 5		
Westling, E. A.	S 11	A.	
Westman, E. C.	S 6, 7, E 8	Åckerberg, A. E.	Fö 3
Wide, J. R.	Fi 14	Åkermärk, C. H.	Fö 1, 3
Widell, J. L. (I)	Fö 3	Åmark, K. F. E.	Fi 1, H 4
Widén, J.	S 2, 14		
Widén, K. I. N.	E 9	Ö.	
Wigforss, E. J. (I)	Fö 3, E 4	Öberg, T.	K 13
Wigforss, F. J. M.	E 5	Orne, A. E. (I)	Fi 8
Wijnblad, O. J. F.	K 1	Örtengren, S. T.	K 6
Wikander, H. C.	Ju 1	Osterberg, S. E.	H 5
Wikner, H. O. H.	Fö 4	Östlund, J.	Jo 9
Vinberg, S. W.	K 13		

Sakregister.*

A.

<i>Affärsdrivande verk</i> : sakkunniga för utredning av vissa frågor rörande de under kommunikationsdepartementet lydande affärsdrivande verkens förnyelsefonder	K	9
<i>Allmänna handlingars offentlighet</i> : sakkunning för utredning i fråga om ändrade bestämmelser rörande allmänna handlingars offentlighet	Ju	10
<i>Apoteksväsendet</i> : sakkunnig för överarbetning och komplettering av ett utav kommittén för verkställande av utredning angående ordnandet av apoteksväsendet i riket vid 1920 års utgång m. m. avgivet betänkande	S	4
<i>Arbetslöshetsskommissionen</i>	S	15
<i>Arbetslöshetssakkunniga</i>	S	9
<i>Arrendelagstiftning</i> : sakkunniga att biträda vid fortsatt beredning av frågorna om social arrendelagstiftning samt vanhädslagstiftning	Ju	8
<i>Avlöningsbestämmelser</i> : sakkunnig för revision av vissa avlöningsbestämmelser	Fi	3

B.

<i>Bankkommittén</i> , 1924 års	Fi	10
<i>Barnavårdsutredningen</i>	S	5
<i>Besparingskommitté</i> , statens	Fi	8
<i>Byggnadsstyrelsesakkunniga</i>	K	5

C.

<i>Chalmerska byggnadskommittén</i>	E	15
---	---	----

D.

<i>Danmark</i> . Se elektrisk kraftledning.		
---	--	--

E.

<i>Ekonomiska föreningar</i> : sakkunnig för utredning i fråga om ekonomiska föreningsars sparkasserörelse	Fi	11
<i>Ekonomiska och sociala frågor</i> : sakkunniga för upplysningsverksamhet i dessa frågor	H	4
<i>Elektrifiering</i> : sakkunnig för utredning av frågan om planläggning av landsbygdens elektrifiering	Jo	3

<i>Elektriska taxekommittén</i>	K	12
<i>Elektrisk kraftledning</i> : delegationen för Sverige vid förhandlingar rörande fråga om framdragande av en elektrisk kraftledning från Norge till Danmark över Sverige	K	4
<i>Exercisreglemente för kavalleriet</i> : sakkunnig för omarbetning av förslag till sådant reglemente	Fö	7

F.

<i>Fallandesjuka</i> : utredning beträffande upprättandet av anstalter för vuxna vanartade sinnesslöa ävensom i fråga om ordnandet av anstaltsvården för fallandesjuka	S	11
<i>Fiskehamnsbyggnadsverksamhet</i> : sakkunniga med uppdrag att biträda vid utredning rörande statens fiskehamnsbyggnadsverksamhet och de ekonomiska förutsättningarna för densamma	K	1
<i>Folkhushållningskommissionens avvecklingskommitté</i>	Jo	2
<i>Folkskollärarkompetens</i> : sakkunniga för utarbetande av förslag till inträdesfordringar m. m. vid särskild utbildningskurs för småskollärarinnor för vinnande av folkskollärarkompetens	E	5
<i>Förnyelsefonder</i> : Se affärsdrivande verk.		
<i>Försvarsorganisation</i> : sakkunniga för biträdande vid utarbetandet av förslag till ny försvarsorganisation	Fö	1
<i>Försvarsväsendet</i> : sakkunniga för verkställande av utredning rörande åtgärder för underströdande av vid försvarsväsendet anställda arbetare m. fl., vilka till följd av eventuella inskränkningar i försvarsorganisationen kunna komma att bli övertaliga	Fö	8
<i>Försäkringslagstiftningskommittén</i>	Ju	5

G.

<i>Genèveprotokollet</i> : sakkunniga för utredning av det s. k. Genèveprotokollet	U	1
<i>Gotlands län</i> . Se lantmätare.		
<i>Gradmätning</i> : kommitté för utredning angående utförande av en gradmätning på Spetsbergen	E	13
<i>Gymnastiska centralinstitutet</i> : sakkunniga rörande verksamheten vid institutet	E	10

* Förkortningarnas betydelse: se innehållsförteckningen.

I.

- Infanterireglementssakkunniga* Fö 4
Isbrytarfartyg: sakkunniga för utredning rörande anskaffande av ett statens isbrytarfartyg II 2

J.

- Jordbrukets kreditförhållanden*: sakkunnig för behandling av fråga om vissa lagstiftningsåtgärder rörande jordbrukets kreditförhållanden Ju 2
Juristutbildningen: sakkunniga för utredning beträffande den praktiska juristutbildningens ordnande och vissa andra dithörande ämnen Ju 3

K.

- Kanslihusdelegerade* K 6
Karolinska institutet: sakkunniga för utredning rörande karolinska institutets och serafimerlasarettets nybyggnadsfrågor m. m. E 8
Kartverksutredningen Jo 8
Kolonisationsnämnd, statens Jo 7
Kommunalskattekommittén, 1921 års Fi 2
Kommunalstyrelse på landet och i stad: sakkunnig för verkställande av revision av gällande förordningar härom S 12
Koralboksnämnden E 9
Kungl. teatern: sakkunniga för verkställande av utredning rörande kungl. teaterns ekonomi m. m. E 1
Kyrklig indelning: sakkunnig för beredande av frågor angående förändrad kyrklig indelning och organisation inom de till Kristianstads och Malmöhus län hörande delarna av Lunds stift E 2
Kyrkoböcker: sakkunnig för frågan om vissa ändringar i förordningen angående kyrkoböckers förande E 6

L.

- Landsstatsslönesakkunniga, 1924 års* S 8
Lantmätare: sakkunniga för utredning av frågan angående omorganisation av befattningen såsom förste lantmätare i Gotlands län Jo 6
Lapparna: sakkunnig för att biträda vid utredning angående ordnandet av fattigvården bland lapparna i riket S 2
Laxfiske: kommission rörande regala laxfisket i Torne älv Jo 1
Läroverksorganisation: sakkunnig att biträda vid utredning rörande kostnaderna för en ny läroverksorganisation m. m. E 12
Lösdrivare: sakkunnig för överarbetning av förslag till lag om lösdrivares behandling m. m. S 10

M.

- Marinen*: sakkunniga för verkställande av omarbetning av reglementet för marinen Fö 5

- Mätt och vikt*: sakkunnig för överarbetning av upprättat förslag till nya författningar angående mätt och vikt m. m. Fi 13
Mälarens regleringskommission K 13

N.

- Norge*. Se Elektrisk kraftledning.
Norr Mälärstrand: delegerade för staten för förhandlingar med Stockholms stad i vissa frågor rörande Norr Mälärstrand m. m. K 10

O.

- Obligationsrättskommittén* Ju 5
Ortnamn: kommitté för undersökning av svenska ortnamn E 14

P.

- Patronatsrättsnämnden* Ju 6
Pensionskommittén, 1921 års Fi 6
Pionjärsakkunniga Fö 4
Piteå hospital och asyl: sakkunniga för biträde åt medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till utvidgning av Piteå hospital och asyl S 7
Polisutredning: socialdepartementets S 13
Postbefordran av tidningar m. m.: sakkunniga att samarbeta med generalpoststyrelsen vid verkställande av utredning och avgivande av förslag angående revision av gällande bestämmelser i fråga om villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter K 3
Privatläroverken: sakkunniga för utredning av frågor rörande privatläroverken E 4

R.

- Resereglemente*: sakkunniga för beredning av frågan om nytt resereglemente m. m. Fi 14
Riksskogstaxeringsnämnden Jo 9

S.

- Samvetsbetänkligheter mot värnplikts-tjänstgöring*: sakkunnig för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande lagstiftning om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnplikts-tjänstgöring Fö 6
Serafimerlasarettet: sakkunniga för utredning rörande karolinska institutets och serafimerlasarettets nybyggnadsfrågor m. m. E 8
Sinnessjukvården: delegerade för staten för förhandling med representer för Stockholm och Göteborg rörande nämnda städers övertagande av sinnessjukvården inom städerna S 3

<i>Sinnessjukvården</i> : sakkunniga för biträde åt medicinalstyrelsen vid utarbetande av förslag till specialanstalt för asociala manliga sinnessjuka m. m.	S	6
<i>Sinnesslöa</i> : utredning beträffande upprättandet av anstalter för vuxna vanartade sinnesslöa ävensom i fråga om ordnandet av anstaltsvården för fallandesjuka	S	11
<i>Sjöfartsavgiftsakkunniga</i> av 1924	H	5
<i>Sjölagstiftningskommittén</i>	Ju	1
<i>Sjörätt</i> : sakkunnig för biträde vid behandlingen av frågor rörande deltagande från svensk sida uti internationella förhandlingar om gemensamma rättsregler på sjörettens område	Ju	7
<i>Skatteberedning</i> , 1924 års	Fi	12
<i>Skiftesförrättningar</i> : sakkunniga för utredning av frågan rörande beräkande vid skiftesförrättningar av ersättningen mellan delägare för odling och hävd m. m.	Jo	4
<i>Skolväsendet</i> : sakkunniga för verkställande av ytterligare bearbetning av frågan om det svenska skolväsendets organisation	E	11
<i>Småskollärarinnor</i> : Se Folkskollärar-kompetens.		
<i>Social arrendelagstiftning</i> . Se Arrendelagstiftning.		
<i>Socialiseringsnämnden</i>	Fi	5
<i>Spetsbergen</i> : kommitté för utredning angående utförande av en gradmätning på Spetsbergen	E	13
<i>Starkströms-svagströmskommittén</i>	K	11
<i>Statsrevisionen</i> : sakkunniga för utredning om ändrade bestämmelser rörande statsrevisionen	Fi	4
<i>Strafflagstiftningen</i> : revision av strafflagstiftningen	Ju	4
— sakkunniga för verkställande av utredning av vissa frågor på strafflagstiftningens område	Ju	9
<i>Studielånenämnden</i>	E	7
<i>Svenska hjälpkreditkommittén</i>	H	3
T.		
<i>Tandvårdssakkunniga</i>	S	14
<i>Taxeringssakkunniga</i> , 1923 års	Fi	7
<i>Tryckfrihetsförordningen</i> . Se Allmänna handlingars offentlighet.		
<i>Tull- och traktatkommittén</i> , 1919 års	Fi	1
<i>Tulltaxan</i> : sakkunnig för verkställande av utredning angående införande i den svenska tulltaxan av s. k. dubbeltariff	H	1
U.		
<i>Underofficerssakkunniga</i>	Fö	3
<i>Undervisningsväsendet</i> : sakkunnig att biträda vid beredning av ärenden rörande undervisningsväsendet	E	3
<i>Uppbördssakkunniga</i> , 1924 års	Fi	9
V.		
<i>Vanhävdslagstiftning</i> : sakkunniga att biträda vid fortsatt beredning av frågan om social arrendelagstiftning samt vanhävdslagstiftning	Ju	8
<i>Vilhelmsro</i> : sakkunnig för biträde åt medicinalstyrelsen för utredning rörande ordnandet av vattenlednings- och avloppsförhållanden vid Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka vid Jönköping	S	1
<i>Väghållningsdistriktens räkenskaper</i> : sakkunniga med uppdrag att biträda väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vid utredning rörande åstadkommande av enhetlighet i förande av väghållningsdistriktens räkenskaper	K	2
<i>Väg- och vattenbyggnadskåren</i> : sakkunniga för utredning av vissa frågor rörande väg- och vattenbyggnadskårens organisation	K	8
<i>Väg- och vattenbyggnadsväsendet</i> : sakkunniga för utredning angående ändrad organisation av väg- och vattenbyggnadsväsendet	K	7
<i>Värnpliktig</i> : sakkunniga för prövning av ansökningar angående uppskov med och frikallelse från inställelse till tjänstgöring vid mobilisering för vissa värnpliktiga	Fö	2
— sakkunnig för verkställande av utredning rörande lagstiftning om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring	Fö	6
<i>Växtförädlingsakkunniga</i>	Jo	5

Innehållsförteckning.

I.	<i>Allmänna berättelsen:</i>	Sid.
	Justitiedepartementet	1
	Utrikesdepartementet	1
	Försvarsdepartementet	7
	Socialdepartementet	7
	Kommunikationsdepartementet	10
	Finansdepartementet	13
	Ecklesiastikdepartementet	14
	Jordbruksdepartementet	14
	Handelsdepartementet	16
II.	<i>Kommittéer och sakkunniga:</i>	
	Justitiedepartementet (Ju)	18
	Utrikesdepartementet (U)	23
	Försvarsdepartementet (Fö)	23
	Socialdepartementet (S)	27
	Kommunikationsdepartementet (K)	36
	Finansdepartementet (Fi)	43
	Ecklesiastikdepartementet (E)	53
	Jordbruksdepartementet (Jo)	62
	Handelsdepartementet (H)	68
	<i>Bil. I. Betänkanden m. m., utkomna från trycket under år 1924 . . .</i>	72
	<i>Bil. II. Uppgift å kommittékostnader</i>	75
III.	<i>Personregister</i>	90
IV.	<i>Sakregister</i>	94